

LATVIJAS VALSTS PREZIDENTA KANCELEJA

PRIORITĀTES UN PAVEIKTAIS

VALSTS PREZIDENTA
ĒGILA LEVITA
PREZIDENTŪRA

2019-2023

<i>I Valsts prezidenta loma Latvijas valsts drošības nostiprināšanā</i>	3
1. NATO Austrumu flanga aizsardzība	3
2. Nacionālo bruņoto spēku kaujasspējas	6
3. Valsts aizsardzības mācība skolā	7
4. Iekšlietu sistēmas nostiprināšana	7
<i>II Valsts prezidenta prioritātes starptautiskajā politikā</i>	8
5. Pret Krievijas imperiālismu	8
6. Militārs, humāns, politisks atbalsts Ukrainai	11
7. Ukraina Eiropas Savienībā	15
8. Starptautisks tribunāls Krievijas noziegumu izmeklēšanai	16
9. Latvija ANO Drošības padomē	20
10. Valsts prezidents – demokrātiskajai domai	20
11. Vizītes, lekcijas, konferences	24
<i>III Valsts prezidenta darbs Latvijas kā nacionālas valsts pamatu stiprināšanā</i>	28
12. Valsts valoda	28
13. Dekolonizācija	31
14. Vēsturiskā atmiņa	36
15. Latviešu vēsturiskās zemes	38
16. Reģionālās darba vizītes	40
17. Patronāžas	41
<i>IV Valsts prezidenta ieguldījums Latvijas demokrātijas kvalitātē un tiesiskumā</i>	42
18. Vēlētas vietējās padomes	42
19. Partiju finansējums	44
20. Tiesvedības procesa regulējums	45
21. Konstitucionālo orgānu sadarbība, Covid-19 krīze, valsts stabilitāte	46
22. Mediju politika	48
23. Darbs likumdošanas jomā	49
24. Rīgas pils diskusijas	54
<i>V Valsts prezidents par reformām, kas nepieciešamas Latvijas konkurētspējai, labklājībai un ilgtspējīgai attīstībai</i>	56
25. Valsts pārvaldība	57
26. Izglītība, zinātne, inovācijas	58
27. Zaļais kurss un digitalizācija	61
28. Vizītes uzņēmumos	66
<i>VI Valsts prezidenta dzīvesbiedres Andras Levītes paveiktais</i>	67
29. Vesels cilvēks solidārā sabiedrībā	67
30. Andras Levītes patronāžas	71

I VALSTS PREZIDENTA LOMA LATVIJAS VALSTS DROŠĪBAS NOSTIPRINĀŠANĀ

Egila Levita prezidentūras svarīgākā prioritāte ir bijusi Latvijas valsts drošība. Valsts prezidenta mērķis ir bijis nostiprināt NATO Austrumu flanga aizsardzību, paaugstināt Latvijas armijas kaujasspējas, uzlabot valsts iekšējo drošību un sabiedrības kopējo izpratni un gatavību aizstāvēt savu valsti.

Valsts prezidents: "No Satversmes ievada izriet patstāvīgs Latvijas tautas pienākums uzturēt stipru savu valstsgribu un būt spējīgiem nepieciešamības gadījumā aizstāvēt mūsu valsts neatkarību un demokrātisko valsts iekārtu. Mūsu visu kopējais uzdevums un atbildība ir vienmēr rūpēties par Latvijas drošību un sekmēt tās pastāvēšanu cauri gadsimtiem."

<https://www.president.lv/lv/media/4798/download?attachment>

Valsts prezidents ir atbalstījis Saeimas lēmumu palielināt nākamo trīs gadu aizsardzības budžetu līdz 2,5 % no IKP un norādījis, ka 14. Saeimai jāraugās, vai tas ir pietiekami, pieļaujot, ka šis budžeta procents jāturpina palielināt.

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-uzruna-saeimas-pavasara-nosleguma-sesijas-plenarsede>

1. NATO AUSTRUMU FLANGA AIZSARDZĪBA

NATO Austrumu flanga valstu, tai skaitā Latvijas, drošība nozīmē atturēt Krieviju no agresīvām avantūrām Rietumu virzienā.

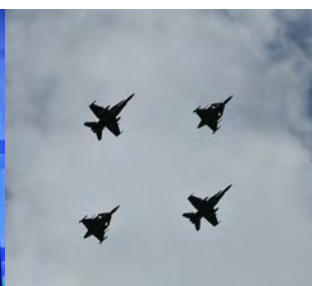
Valsts prezidents, izmantojot savu politisko ietekmi gan B9 (Bukarestes devītnieks – NATO Austrumu flanga dalībvalstis) valstu prezidentu kopīgās pozīcijas formulēšanā, gan tiekoties ar NATO valstu vadītājiem, ir virzījis un ietekmējis NATO alianses lēmumu nostiprināt Austrumu flanga dalībvalstu aizsardzību.

Valsts prezidents, tiekoties ar ASV prezidentu Džo Baidenu un NATO ģenerālsekretāru Jensu Stoltenbergu B9 valstu sanāksmē 2022. gada 10. jūnijā, uzsvēra:

"Krievijas karš Ukrainā ir pierādījis, ka Baltijas valstīm vairs nepietiek ar līdzšinējo atturēšanas (trip-wire) koncepciju. Pēc Bučas notikumiem Baltijas un Eiropas sabiedrībām vairs nav pieņemama teritorijas atkarošana balstīta pieeja. Katrs centimetrs pat uz laiku ieņemtās teritorijās nozīmētu civiliedzīvotāju nogalināšanu un pilnīgu infrastruktūras iznīcināšanu. Mēs nevaram pieļaut, ka Narvā, Daugavpilī vai Viļņā notiek masu slaktiņi."

25.11.2019.
Ar NATO ģenerālsekretāru Jensu Stoltenbergu Briselē

15.06.2021.
Beļģijas Kleinbrogeles gaisa bāzē

10.06.2022.
NATO Austrumu flanga valstu vadītāju sanāksmē

15.06.2022.

NATO paplašinātās klātbūtnes kaujas grupas Latvijā 5. gadadienas pasākumā Ādažu militārajā bāzē

Pirms Madrides NATO samita, uzrunājot sabiedroto karavīrus Ādažos

2022. gada jūnijā, Valsts prezidents definēja, kā jābūt uzbūvētai Latvijas aizsardzībai:

“Aizsardzības un atturēšanas politikai nākotnē ir jābalstās uz spēka metodēm. Mums ir jārada vēl stabilāki bruņotie spēki, kuru centrā būtu kaujas grupas ar pastiprinātu sastāvu. Uzbrukuma gadījumā katrā no Baltijas valstīm ir jābūt vismaz brigādes izmēra sabiedroto spēku vienībām, kas būtu gatavas stāties pretī iebrucējiem.

Ir jāpanāk, ka tām talkā jebkurā brīdī operatīvi var nākt atbalsta divīzijas, kā arī divīzijas līmeņa atbalsta struktūras – tas ir pat vēl svarīgāk. Gribu pateikt īpašu paldies Dānijai par Ādažos esošā NATO divīzijas štāba darbības organizēšanu lielā mērā, kā arī Latvijā izvietotā kājnieku bataljona nodrošināšanu.

Ar atbalsta struktūrām mēs saprotam arī sarežģītas gaisa aizsardzības sistēmas. Paldies Spānijai par Latvijai piegādātajām NASAM sistēmām, kuru mērķis ir nodrošināt kvalificētu vadības un kontroles sistēmu, kas sabiedroto valstu gaisa spēkiem ļauj uzreiz iegūt pārsvaru gaisa telpā. Šādas atbalsta struktūras arī pasargātu stratēģiski izvietotos spēkus un apgādes resursus no iznīcināšanas.

Mums ir nepieciešami militārie resursi, kas ļautu īstenot uzbrukumus dziļi ienaidnieka aizmugurē, lai apstādinātu ienaidnieka vienības, pirms tās iesaistās bruņotā konfliktā. Mums ir nepieciešami kaujas helikopteri, kas iznīcinātu tās ienaidnieka vienības, kas izlaužas līdz frontes līnijai. Sajā sakarā vēlos izteikt pateicību ASV draugiem par to, ka mācībās Latvijā pastāvīgi piedalās “Apache” lidaparāti.”

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-uzruna-nato-paplasinatas-klatbutnes-kaujas-grupas-latvija-5-gadadienai-veltitaja-pasakuma-adazu-militaraja-baze>

Kanādas premjerministrs Džastins Trudo, aizsardzības ministre Anita Ananda, aizsardzības ministrs Artis Pabriks un Valsts prezidents Egils Levits

Vārdus “aizsargāsim katru alianses zemes centimetru” darbībā pārvērs 2022. gada NATO Madrides samitā pieņemtā alianses stratēģiskā koncepcija. Tā paredz NATO pārorientēšanos no atturēšanas ar sodīšanu (deterrence by punishment – tiek atkarota ienaidnieka ieņemtā teritorija) uz atturēšanu ar nepieļaušanu (deterrence by denial – ienaidnieks tiek apturēts uz robežas).

Tā paredz visaptverošu un koordinētu pieeju Austrumu flanga un īpaši Baltijas valstu aizsardzības nostiprināšanai: vairāk sabiedroto karavīru, labāks apbruņojums un komandstruktūra.

Latvija kā vienīgā no Austrumu flanga valstīm no 2022. gada jūnija Madrides samita aizbrauca ar parakstītu līgumu par brigādes lieluma NATO spēku izvietošānu mūsu valstī. Tas tika panākts, Valsts prezidentam cieši sadarbojoties ar Latvijas augstākajām amatpersonām.

Valsts prezidents:

“Īpaši nozīmīgs ir līgums ar Kanādu, kurš tika parakstīts Madridē. Tas apliecina virzību uz pastāvīgu Kanādas vadītas brigādes klātbūtni Latvijā. Šāds līgums no Baltijas valstīm ir vienīgi Latvijai.”

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidents-madrides-samita-pienemtie-lemumi-integre-nato-planos-un-politika-latvijas-drosibas-vajadzibas>

Savukārt 2023. gada 22. februārī Varšavā, tiekoties ar ASV prezidentu Baidenu B9 valstu sanāksmē, Egils Levits uzsvēra, ka nākamajā NATO samītā 2023. gada vasarā Viļņā jāīsteno vairākas apņemšanās, tai skaitā: "Viļņā mums jāīsteno virkne plānu, tostarp nepieciešama brigāde visās Baltijas valstīs, integrēta NATO pretgaisa un pretraķešu aizsardzība un atjaunināts aizsardzības investīciju plāns."

07.03.2022.
Ar ASV valsts sekretāru
Antoniju Blinkenu

04.12.2019. Egils Levits un
Lielbritānijas premjerministrs
Boriss Džonsons NATO valstu
līderu sanāksmē

10.08.2022.
Ar ASV aizsardzības sekretāru
Loidu Ostinu

15.06.2022.
NATO paplašinātās
klātbūtnes kaujas grupas
gadadienas pasākumā Ādažu
militārajā bāzē

22.02.2023. Valsts prezidents Egils Levits
NATO Austrumu flanga (B9 – Bukarestes
deviņnieka) valstu vadītāju sanāksmē
Varšavā

05.03.2020. Tikšanās ar
NATO Transformācijas
pavēlniecības komandieri
ģenerāli Andrē Lanatu

Sarunās ar Rietumvalstu līderiem Valsts prezidents ir atkārtoti uzsvēris, ka Austrumu flanga aizsardzība vienlaikus nozīmē Rietumu pasaules un tās vērtību aizsardzību. Jau pirms Krievijas pilna mēroga iebrukuma Ukrainā, tiekoties ar ASV prezidentu Baidenu NATO samītā Briselē 2021. gada 10. maijā, Valsts prezidents teica:

"Tā kā mēs ieejam jaunā ģeopolitiskās sāncensības periodā, vissvarīgākais ir atcerēties, ka šī ir cīņa starp demokrātiju un autoritārismu."

Valsts prezidents ir piedalījies NATO samitos: 2019. gadā Londonā, 2021. gadā Briselē, 2022. gadā Briselē, Madridē un NATO virtuālajā samītā.

Lai izstrādātu vienotu nostāju NATO Austrumu flanga drošības nostiprināšanā, Valsts prezidents ir piedalījies B9 valstu vadītāju sanāksmēs Varšavā un Bukarestē 2022. gadā un Varšavā 2023. gadā.

Latvijas – plašāk arī NATO Austrumu flanga – aizsardzības stiprināšanu Valsts prezidents ir pārrunājis, tiekoties ar Francijas prezidentu Emanuelu Makronu, Kanādas premjerministru Džastinu Trudo, ASV valsts sekretāru Antoniju Blinkenu, ASV aizsardzības sekretāru Loidu Ostinu un citiem NATO valstu līderiem.

NATO kaujasspēju nostiprināšanu un ilgtermiņa attīstību Valsts prezidents ir pārrunājis ar NATO ģenerālsekretāru Jensu Stoltenbergu un NATO Transformācijas pavēlniecības komandieri ģenerāli Andrē Lanatu.

Lai pateiktos sabiedrotajiem par ieguldījumu Latvijas drošības stiprināšanā, Valsts prezidents Rīgas pilī ir ticis ar NATO Ziemeļu daudznacionālās divīzijas NATO paplašinātās klātbūtnes kaujas grupas komandieriem. Valsts prezidents ir apmeklējis NATO kontingenta bāzi Slovēnijā, Kleinbrogeles gaisa bāzi Beļģijā, kas patrulēja Baltijas gaisa telpu NATO ietvaros. Tāpat Valsts prezidents ir vairākkārt ticis ar NATO paplašinātās klātbūtnes kaujas grupas karavīriem Ādažos.

Vizītes laikā Itālijā 2021. gadā Valsts prezidents uzstājās ar lekciju NATO Aizsardzības koledžā Romā, kur argumentēja, kāpēc, viņaprāt, NATO ir vēsturē sekmīgākā aizsardzības aliance: "Tas ir pamatvērtību dēļ, kas ir skaidri

noteiktas Ziemeļatlantijas līgumā, un es citēju: "(Dalībvalstis) ir apņēmušās aizsargāt savu tautu brīvību, kopējo mantojumu un civilizāciju, kas dibinātas uz demokrātijas, personas brīvības un likuma varas principiem. Citiem vārdiem sakot, dalībvalstis ir vienotas kopīgās vērtībās, lai aizstāvētu brīvību un mūsu dzīvesveidu."

<https://www.president.lv/en/article/president-latvia-underlines-responsibility-whole-society-our-national-security#video-lecture>

2. NACIONĀLO BRUŅOTO SPĒKU KAUJASSPĒJAS

Jau pirms Krievijas pilna mēroga iebrukuma Ukrainā Valsts prezidents sarunās ar politiķiem un armijas vadību ir uzstājis, ka Latvijai jāpaaugstina Nacionālo bruņoto spēku kaujasspējas.

Kad 2022. gada vasarā tika publicēts lēmums Valsts aizsardzības dienestu noteikt kā obligātu un par Valsts aizsardzības dienesta likumu noritēja diskusijas Saeimā un sabiedrībā, Valsts prezidents aktīvi argumentēja par tā nepieciešamību:

"Sabiedrotie palielinās klātbūtni Latvijā, bet arī mums pašiem ir jāstiprina mūsu bruņotie spēki. Ir nepieciešams izveidot rezerves ar militāri apmācītiem iedzīvotājiem, un šāds dienests ir pareizais instruments, kā apgūt prasmes aizsargāt savu valsti."

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidents-valsts-aizsardzibas-dienests-ir-pareizais-instruments-ka-apgut-prasmes-aizsargat-savu-valsti>

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidents-likumprojekts-par-valsts-aizsardzibas-dienesta-ieviesanu-japienem-bez-kavesanas>

Uzrunājot jaunievēlēto 14. Saeimu 2022. gada rudenī, Valsts prezidents teica:

"Mūsu Nacionālie bruņotie spēki kopš 2014. gada ir nostiprināti priekšzīmīgi. Varu apliecināt, ka NATO līmenī mūsu karavīru kvalifikācija tiek vērtēta ļoti augstu. Tagad mums ir jāpadara atlikusī darba daļa – nepieciešams palielināt Nacionālo bruņoto spēku kaujas spējas. Tāpēc es aicinu Saeimu iespējami ātri pieņemt Valsts aizsardzības dienesta likumu, lai pirmais iesaukums varētu īstenoties jau nākamajā vasarā."

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-runa-jaunieveletas-14-saeimas-pirmaja-sede>

Atšķirībā no 2023. gada 5. aprīlī pieņemtā Valsts aizsardzības dienesta likuma Valsts prezidents uzskatīja, ka dienestā jāiesauc arī sievietes.

Valsts prezidents ir regulāri apmeklējis Nacionālo bruņoto spēku vienības. Ticies ar Nacionālo bruņoto spēku augstākajiem virsniekiem, Sauszemes spēku mehānizēto Kājnieku brigādes 3. Kājnieku bataljonu, Zemessardzes 3. Latgales brigādes karavīriem un bataljonu instruktoriem mācību poligonā "Meža Mackeviči" Daugavpils novadā, Kurzemes novada Zemessardzes bataljona karavīriem Talsos, Nacionālās Aizsardzības akadēmijas jaunajiem leitnantiem, Jūras spēku kareivjiem Liepājā, topošajiem pilotiem militārajā lidlaukā Lielvārdē un Latvijas kontingenta karavīriem NATO operācijā Kosovā.

23.01.2023. Jauno "Black Hawk" helikopteru apskate un tikšanās ar Latvijas Gaisa spēku pilotiem Lielvārdes militārajā lidlaukā

09.04.2022. Jūras spēku Patruļkuģu eskadras karoga svinīgās pasniegšanas ceremonijā Liepājā

22.04.2022. Pie Latvijas Nacionālo bruņoto spēku kontingenta NATO operācijā Kosovā

3. VALSTS AIZSARDZĪBAS MĀCĪBA SKOLĀ

Valsts prezidents aktīvi piedalījās diskusijās un atbalstīja Valsts aizsardzības mācības ietveršanu skolu programmās.

2020. gada 22. decembra Valsts prezidenta paziņojumā Nr. 18 "Par Valsts aizsardzības mācības un Jaunsardzes likumu un pilsoniskās izglītības koncepciju" uzsvērts:

"Kā valsts augstākā amatpersona, kas saskaņā ar Satversmi ir atbildīga par valsts bruņotajiem spēkiem, uzskatu, ka vairojamas un attīstāmas visu mūsu zināšanas par valsts drošības jautājumiem un izpratne par optimālo rīcību krīzes situācijās, kā arī tam nepieciešamās prasmes. Likumā piedāvātā valsts aizsardzības mācība skolu programmās ir piemērots un mūsdienīgs risinājums šo mērķu sasniegšanai. Valsts aizsardzības mācība varētu nodrošināt nepieciešamo valsts aizsardzības prasmju apguvi, lai jauniešos un laika gaitā visā mūsu sabiedrībā nostiprinātos griba un spēja aizstāvēt savu valsti."

<https://www.president.lv/lv/media/4798/download?attachment>

Valsts prezidents ir apmeklējis valsts aizsardzības mācību nodarbības Gulbenes novada vidusskolā, Talsu 2. vidusskolā un Limbažu pilsētas vidusskolā.

20.02.2023.
Talsu novadā

07.03.2023.
Limbažu novadā

02.03.2022.
Gulbenes novadā

4. IEKŠLIETU SISTĒMAS NOSTIPRINĀŠANA

Valstij vienlīdz svarīga ir gan ārējā, gan iekšējā drošība. Valsts prezidents, tiekoties ar Ministru prezidentu un ministriem un runājot Saeimas plenārsēdēs, ir atkārtoti uzstājies uz nepieciešamību palielināt finansējumu iekšlietu dienestiem. 2021. gada pavasara uzrunā Saeimai viņš norādīja, ka "jau gadiem ilgi novārtā ir atstāta mūsu valsts iekšlietu sistēma" un aicināja Saeimu izstrādāt īpašu programmu 5–7 gadu garumā, lai pakāpeniski nostiprinātu iekšlietu sistēmu.

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-runa-saeimas-pavasara-sesijas-nosleguma-sede>

Uzrunājot 14. Saeimu pirmajā plenārsēdē, Valsts prezidents teica: "Latvijas drošība sākas jau pie valsts robežas. Bet tā joprojām atbilstoši nav nostiprināta. Policijā trūkst ceturtdaļa darbinieku. Infrastruktūra ir nolaista. Visiem iekšlietu dienestiem trūkst moderna aprīkojuma, atalgojums ir neadekvāts, izglītība ir atpalikusi. Situācijai ir kardināli jāmainās. Ja šis otrais pīlārs nefunkcionēs, tad visa drošība nebūs nodrošināta. Tādēļ nākamajai valdībai ir jāsigatavo skaidra programma ar mērķi, ka iekšējās drošības dienesti nākamajos gados sasniedz tādu pašu līmeni kā mūsu Nacionālie bruņotie spēki."

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-runa-jaunievetas-14-saeimas-pirmaja-sede>

Kā trešo Latvijas drošības pīlāru līdzās drošībai pret ārējiem apdraudējumiem un iekšējai drošībai Valsts prezidents ir uzsvēris nepieciešamību veidot labi koordinētu visaptverošu krīzes vadības sistēmu, kas ietver civilo aizsardzību. Izveidot šādu sistēmu bija viena no prasībām, ko Valsts prezidents izvirzīja Ministru prezidenta kandidātam Krišjānim Kariņam, pirms deva pilnvaras veidot valdību.

Uzrunājot 14. Saeimu, Valsts prezidents teica: "Pavisam aizmirsts ir Latvijas drošības trešais pīlārs – civilā aizsardzība. Mums pastāv sistēma, kurā daudzi piedalās, bet nav skaidras atbildības. To labi redzējam Covid-19 krīzes laikā. Sistēma nevar būt efektīva bez centrālās koordinācijas. Es aicinu izveidot stabilu un pastāvīgu institucionālu ietvaru, kas nodrošinātu vienotu valsts līmeņa koordināciju katastrofu vai krīžu pārvaldīšanā, iesaistot pašvaldības un iedzīvotājus. Šādam krīžu vadības centram jāatrodas Ministru prezidenta vai cita Ministru kabineta locekļa pakļautībā."

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-runa-jaunieveletas-14-saeimas-pirmaja-sede>

Valsts prezidenta uzstājīgā prasība ir saklausīta, un 2023. gada budžetā ir būtisks finansējuma pieaugums iekšlietu sistēmai.

27.02.2023. Valsts prezidents Egils Levits apmeklēja Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Rīgas Centra iecirkni un Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Rīgas reģiona pārvaldes 3. daļu

II VALSTS PREZIDENTA PRIORITĀTES STARPTAUTISKAJĀ POLITIKĀ

Rietumu pasaules noturības stiprināšana pret Krievijas imperiālisma apdraudējumu ir bijusi Valsts prezidenta ārpolitiskā darba centrā. Valsts prezidents starptautiskajā arēnā ir aktīvi atbalstījis Ukrainu, uzskatot to par Rietumu demokrātiju pienākumu. Viņš ir rosinājis paātrinātu Ukrainas uzņemšanu Eiropas Savienībā (ES). Valsts prezidents ir rosinājis un attīstījis ideju par starptautiskā tribunāla izveidošanu Krievijas agresijas nozieguma izmeklēšanai. Valsts prezidenta uzstāšanās prestižos starptautiskos forumos un daudzskaitlīgās intervijas Rietumu medijos ir ietekmējušas Rietumu sabiedrisko domu.

5. PRET KRIEVIJAS IMPERIĀLISMU

"Krieviju provocē nevis Rietumu spēks, bet gan to vājums. Ja Rietumu atbilde ir vāja, tas ir aicinājums Krievijai iet tālāk. Tāda ir Krievijas loģika," teica Valsts prezidents intervijā žurnālam "Foreign Policy", ASV.

<https://foreignpolicy.com/2022/10/27/latvia-president-russia-ukraine-west/>

Jau 2021. gadā rakstā "Likuma un taisnīguma vara. Latvijas ieguldījums globālajā attīstībā un demokrātijas aizsardzībā", ko žurnāls "The Brown Journal of World Affairs" (ASV) bija pasūtījis saistībā ar trīsdesmitgadi kopš Latvijas neatkarības atjaunošanas, Valsts prezidents raksturoja iemeslus Krievijas agresīvajai politikai pret kaimiņvalstīm, sakot, ka:

"(to) var nosaukt par bijušās impērijas "pēckoloniālām sāpēm" jeb "postkoloniālo psihozi". Tā ir kādreizējās impērijas zaudējuma sajūta par to, ka tā vairs nav impērija, ka tā ir zaudējusi savu teritoriālo ietekmi, savas kolonijas un atkarīgās teritorijas. Tā ir arī aizvainojuma sajūta, ka atkarīgo zemju un koloniju tautas ir "uzdrošinājušās" atbrīvoties no šo impērijas varas centra un dominējošās tautas kundzības un izcīnījušas savu patstāvību. Tā ir mazvērtības kompleksā sakņota vilšanās par to, ka šīs koloniālās un atkarīgās tautas ir uzskatījušas impēriju, kas bija tās varas centra un dominējošās tautas lepnums, par nepievilcīgu, par ko tādu, uz ko nevis jātiecas un kas jāapbrīno, bet no kā ir jāatbrīvojas."

<https://bjwa.brown.edu/28-1/the-power-of-law-and-justice-the-contribution-of-latvia-to-the-global-development-and-defense-of-democracy/>

ANO Ģenerālajā asamblejā
2022. gada 21. septembrī Ņujorkā

Arī uzrunājot ANO Ģenerālo asambleju 2022. gada 21. septembrī Ņujorkā, Valsts prezidents uzsvēra: "Citas nācijas pastāvēšanas tiesību noliegšana, idejas par krievu pārākumu un īpašās misionāru lomas pasaulē popularizēšana ir mūsdienu rasisma izpausmes. Tas ir tieši pretēji tam, par ko iestājas ANO."

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-uzruna-apvienoto-naciju-organizacijas-generalas-asamblejas-77-sesijas-visparigajas-debates-nujorka>

Valsts prezidents 2022. gada 11. aprīlī tika aicināts uzrunāt Čērčila simpoziju Čīrihes Universitātē. Ar tā dēvēto "Čērčila runu" reizi gadā uzstājas ievērojami Rietumu līderi, tā godinot Vinstonu Čērčilu, kurš 1946. gadā savā runā Čīrihes Universitātē aicināja "izveidot sava veida Eiropas Savienotās Valstis". Valsts prezidents savā "Čērčila runā" uzsvēra:

"Krievijas iebrukuma Ukrainā mērķis ir atjaunot savu autokrātisko impēriju, kuras sabrukums sākās pēc Pirmā pasaules kara. Krievija nerespektē valstis, kas ir militāri un politiski vājas, kam nav gribas un spēju aizstāvēt sevi un savus sabiedrotos. Tādēļ arī nomierināšanas politika pret Krieviju ir kontrproduktīva. To kārtējo reizi pierāda pēdējo mēnešu dažu Rietumu politiku neveiksmīgie centieni pierunāt Putinu ievērot starptautisko tiesību normas. Krievija respektē tikai gribu un spēku, nevis iztapību un pielīšanu. Tieši Rietumu vājums provocē Krieviju iet arvien tālāk."

11.04.2022. Valsts prezidents Egils Levits sniedz tā dēvēto Čērčila runu Čīrihes Universitātē

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-referats-cercila-simpozija-ietvaros-ta-deveta-ikgadeja-cercila-runa-cirihes-universitate>

14.02.2023. Eiropas
Parlamentā Strasbūrā

Runā, ko Valsts prezidents latviešu, angļu, franču un vācu valodā teica Eiropas Parlamentā Strasbūrā 2023. gada 14. februārī, E. Levits uzsvēra, cik nozīmīga ir pagātnes godīga izvērtēšana:

“Kā rāda Vācijas piemērs, atteikšanās no agresīvas, toksiskas ideoloģijas prasa milzīgu kolektīvo piepūli. Un tas prasa ilgu laiku. Taču to var izdarīt. Kamēr Krievijas sabiedrība nenovērtēs, nepārvarēs, nenosodīs un nepārprotami neatsacīsies no šīs ideoloģijas, mums jārēķinās ar Krieviju kā agresīvu valsti. Romantiskie priekšstati par plašo krievu dvēseli, lai paliek literatūras cienītājiem. Tas nevar būt vadmotīvs politiķiem, kuri ir atbildīgi par Eiropas drošību, par Eiropas nākotni. Tāpēc mums ir jābūt reālistiem attiecībā uz Krieviju. Bez lieka sentimenta. Efektīva stratēģija Krievijas atturēšanai ir nopietna aizsardzības kapacitāte. Visās jomās.”

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-runa-eiropas-parlamenta>

Vēršoties pret Krievijas agresīvo imperiālismu, Valsts prezidents jau pirmajā tikšanās reizē ar Ukrainas prezidentu Volodimiru Zelenski 2019. gada rudenī ieteica Ukrainai veidot starptautisku platformu. Tā uzturētu neatzišanas politiku attiecībā uz Krimu un citām okupētajām Ukrainas teritorijām. Precedents būtu Baltijas valstu okupācijas starptautiskās neatzišanas politika.

Ukrainas izveidotajai starptautiskajai iniciatīvai tika dots Krimas platformas nosaukums. Tās inaugurācija notika 2021. gada 23. augustā. Latvija pieteica dalību Krimas platformā kā pirmā valsts, un neilgā laikā platformai pievienojās vairāk nekā 40 valstu.

16.10.2019. Ukrainas
prezidenta Volodimira Zelenska
un kundzes Olenas Zelenskas
oficiālā vizīte Latvijā

23.08.2021. Starptautiskās
Krimas platformas atklāšanā
Kijivā

23.08.2021. Ar Ukrainas
prezidentu Volodimiru Zelenski

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidents-starptautiskas-krimas-platformas-atklasana-uzsver-latvijas-nelokamo-atbalstu-ukrainas-teritorialajai-integritatei>

E. Levits akcentēja, ka Krimas platforma dos vērtīgu ietvaru nemitīgam atgādinājumam starptautiskajā dienaskārtībā. 2022. gada 23. augustā Valsts prezidents Egils Levits kopā ar citiem pasaules valstu un valdību vadītājiem, starptautisko organizāciju pārstāvjiem piedalījās Starptautiskās Krimas platformas otrajā samitā, ko virtuāli rīkoja Ukrainas prezidents Volodimirs Zelenskis. Valsts prezidents uzsvēra platformas nozīmi: “Mums vienmēr ir jāatbalsta Ukrainas neatkarība, suverenitāte un teritoriālā integritāte tās starptautiski atzītajās robežās. Tas ir būtiski. Mūsu gadījumā tas jāva Latvijai atjaunot neatkarību pat pēc 50 okupācijas gadiem.”

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidents-ir-japalielina-starptautiskais-spiediens-uz-krieviju>

6. MILITĀRS, HUMĀNS, POLITISKS ATBALSTS UKRAINAI

Jau no pirmajām Krievijas pilna mēroga iebrukuma dienām Valsts prezidents ir iestājies par atbalstu Ukrainai.

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-preses-konference>

“Mēs, Latvija, Latvijas tauta, esam kopā ar Ukrainu, un mēs sniedzam visu iespējamo palīdzību Ukrainai – politisku palīdzību, militāru palīdzību, humānu palīdzību. Mēs visos pasaules foromos iestājamies par Ukrainu, un mēs esam Ukrainas advokāti Eiropā un pasaulē.”

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-uzruna-atbalsta-koncerta-ukrainu-beglu-gimenem-ar-berniem-palidzi-celties>

2022. gada septembrī Valsts prezidents Jaltas Eiropas stratēģijas konferencē Ukrainā teica:

“Mūsu pienākums šajā karā ir ļoti vienkāršs – sniegt Ukrainai visu iespējamo militāro, finansiālo, humāno un politisko atbalstu. Tas ir mūsu ieguldījums Ukrainas un visas Eiropas drošībā un brīvībā. Esmu pārliecināts, ka pēc uzvaras Ukraina būs viena no spēcīgākajām Eiropas valstīm – atjaunota no gruvešiem, eiropiska, mūsdienīga, ekonomiski stabila.”

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidents-pec-uzvaras-ukraina-bus-viena-no-specigakajam-eiropas-valstim-eiropiska-moderna-un-vienota>

Latvijas ieguldījumu ir novērtējis Ukrainas prezidents. 2023. gada martā Volodimirs Zelenskis teica:

“Latvija jau dara daudz. Jūs esat mūs no pirmās dienas atbalstījuši gan militāri, gan politiski, arī palīdzat ar enerģētiku, kad krievu raķetes izposta mūsu infrastruktūru. Bet ko vēl? Atsevišķas valstis, arī Eiropas Savienībā, sāk runāt par kompromisiem. Un šeit jūs – Latvija, Lietuva, Igaunija, Polija – esat mūsu advokāti, valstis, kas saprot, ka nekādu kompromisu šeit nevar būt.”

<https://zinatv3.lv/arvalstis/zelenskis-esam-pateicigi-latvijai-par-nelokamo-atbalstu/>

Valsts prezidents, kā valsts bruņotā spēka augstākais vadonis (Latvijas Republikas Satversme), kopā ar Saeimu, valdību, aizsardzības un ārlietu ministriem ir nodrošinājuši Ukrainai ievērojamu militārā aprīkojuma un humāno atbalstu. Latvija un Igaunija ir valstis, kuru atbalsts Ukrainai, attiecībā pret IKP, ir visievērojamākais.

Atbalsts Ukrainai ir bijusi Valsts prezidenta prioritāte, uzstājoties starptautiskajos foromos un tiekoties ar Rietumvalstu līderiem.

Jau 2022. gada 13. aprīlī Egils Levits kopā ar Lietuvas, Igaunijas un Polijas prezidentiem devās uz Kijivu, kļūstot par vienienu no pirmajiem Rietumu valstu līderiem, kas pilna mēroga Krievijas kara apstākļos apmeklēja Ukrainas galvaspilsētu. Savukārt 2022. gada septembrī Ukrainas medijs “Jevropeiska pravda” uzskatīja par īpaši svarīgu uzsvērt, ka Latvijas Valsts prezidents bija pirmais Rietumu līderis, kurš pēc Krievijas pilna mēroga kara sākuma Ukrainā bija divu dienu vizītē, nakšņojot Kijivā.

05.03.2022. Valsts prezidents Egils Levits piedalās atbalsta gājienā Rīgā “Kopā par Ukrainu! Kopā pret Putinu!”

Uzrunājot ANO Ģenerālo asambleju Ņujorkā 2022. gada septembrī, Valsts prezidents teica:

“Mēs, likuma cienošās ANO dalībvalstis, esam atbildīgas par Ukrainas pašaizsardzības atbalstīšanu un agresora apturēšanu. Krievijas iespējas finansēt karu pret Ukrainu ir jāierobežo. Ir jāturpina un jāpastiprina ieviestās globālās sankcijas pret Krieviju finanšu, tirdzniecības, transporta un enerģētikas jomās, kā arī privātpersonām un juridiskajām personām noteiktie ierobežojumi.”

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-uzruna-apvienotaciju-organizacijas-generalas-asamblejas-77-sesijas-visparigajas-debates-nujorka>

Eiropas Parlamenta runā 2023. gada februārī Valsts prezidents uzsvēra: “Ja mēs negribam nodot tās vērtības, uz kurām balstās Eiropas Savienība, ja mēs negribam zaudēt savu ticamību mūsu nākamo paaudžu acīs, tad Eiropai ir jābūt vēstures pareizajā pusē. Tas nozīmē – Ukrainas pusē. Šim karam jābeidzas ar Ukrainas uzvaru.”

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-runa-eiropas-parlamenta>

2023. gada 22. februārī Varšavā, tiekoties ar ASV prezidentu Džo Baidenu un NATO ģenerālsekretāru Jensu Stoltenbergu NATO Austrumu flanga (B9 – Bukarestes devītnieka) valstu vadītāju sanāksmē, Valsts prezidents Egils Levits teica:

“Mums jāturpina Ukrainu ātri apgādāt ar smago (militāro) aprīkojumu un munīciju, kas viņiem ir vajadzīgs, lai uzvarētu. Mums jā dara viss iespējamais, lai nodrošinātu Ukrainas uzvaru.”

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidents-rietumiem-jadara-viss-iespejamais-lai-ukraina-uzvaretu>

“Čerčila runā” Čīrihes Universitātē Valsts prezidents uzsvēra:

“Katra mūsu darbība un bezdarbība ietekmēs Krievijas kara pret Ukrainu rezultātu. Kara rezultāts savukārt ietekmēs nākotnes pasaules ģeopolitisko ainu. Tādā pašā virmojošā gaisotnē te reiz stāvēja un runāja Vinstons Čerčils. Ko mēs viņam tagad teiktu – dzelzs aizkars pacēlās un atkal nolaidās, tikai nedaudz citur? Pieļausim, ka, veidojot jauno Eiropas topogrāfiju, tur vairs nebūs vietas Ukrainai? Mēs nedrīkstam pieļaut, ka brīvās Eiropas nākotni tagad veidos Putina Krievija. Mūsu spēks balstās mūsu brīvībā, mūsu tiesiskumā, mūsu demokrātijā, mūsu solidaritātē. Mūsu spēks balstās mūsu pasaules modeļa pievilcībā un gatavībā to aizstāvēt. Ukraiņi šobrīd par savu brīvību maksā ar asinīm. Mums ir jābūt gataviem maksāt ar eiro un daļiņu sava komforta.”

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-referats-cercila-simpozija-ietvaros-ta-deveta-ikgadeja-cercila-runa-cirihes-universitate>

13.04.2022. Valsts prezidents Egils Levits kopā ar Igaunijas, Lietuvas un Polijas prezidentiem apmeklēja Buču un Irpiņu Ukrainā

Valsts prezidents Egils Levits par savu pienākumu ir uzskatījis palielināt Latvijas valsts starptautisko redzamību un ietekmi. Uzrunājot Saeimu 2022. gada pavasara sesijas noslēgumā, Valsts prezidents uzsvēra: "Tieši baltieši un poļi pēc Krievijas iebrukuma Ukrainā visapņēmīgāk atbalsta Ukrainu. Mūsu izpratne par Krievijas bīstamību, ko partneri Rietumeiropā daudzu gadu garumā ignorēja, mūsu pozīcija gan sankciju jautājumā, gan mūsu militārais atbalsts Ukrainai ir nozīmīgi ietekmējis Eiropas Savienības kopējo nostāju. To atzīst arī starptautiskie novērotāji. Latvijas ārpolitiskais svārs nākamajos četros gados ir jāsauglabā, tas kalpo mūsu drošībai."

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-uzruna-saeimas-pavasara-nosleguma-sesijas-plenarsede>

Valsts prezidents ir paudis Latvijas atbalstu Ukrainai, stiprinājis kopīgo Rietumvalstu apņēmību apturēt Krievijas agresiju, analizējis Krievijas imperiālisma dabu daudzskaitlīgās intervijās, tai skaitā: "Erster Angriffkrieg in Europa seit dem Zweiten Weltkrieg", Deutschlandfunk, 24.02.2022., Vācija

<https://www.deutschlandfunk.de/wie-weiter-im-umgang-mit-russland-interview-mit-lettlands-praesident-levits-dlf-936e165a-100.html>

"Weitere Sanktionen", ZDF Morgen Magazine, 26.02.2022., Vācija

<https://www.zdf.de/nachrichten/zdf-morgenmagazin/levits-weitere-sanktionen-russland-ukraine-lettland-100.html>

"A nuclear option is suicide for Russia' warns Latvia's President Egils Levits" ITV News, 28.02.2022., Lielbritānija

<https://www.itv.com/news/2022-02-28/a-nuclear-option-is-suicide-for-russia-warns-latvias-president>

"Latvia's president calls on EU to embrace 'moment in history' and admit Ukraine", Financial Times, 01.03.2022., Lielbritānija

<https://www.ft.com/content/51c033d1-cc11-4c72-b873-26e13c28845c>

"Die Ukraine kämpft zugleich für Europa – Für europäische Werte", WELT, 03.03.2022., Vācija

<https://www.welt.de/politik/ausland/video237275949/Praesident-von-Lettland-Egils-Levits-sichert-Ukraine-Unterstuetzung-zu.html>

"Belarus has 'ceased to exist' as an independent nation, Latvian president says", Global News, 03.03.2022., Kanāda

<https://globalnews.ca/news/8656917/latvian-president-egils-levits-belarus/>

"Die Ukraine wird in Blut ertränkt", Stuttgarter Zeitung, 04.03.2022., Vācija

<https://www.stuttgarter-zeitung.de/inhalt.russland-ukraine-krieg-wie-lettlands-praesident-die-gefahr-fuer-sein-land-einschaetzt.f73e1234-a32d-4253-974c-40b731179f98.html?reduced=true>

"Lettischer Präsident Levits: "Russland bedroht die ganze westliche Welt", AUF1, 10.03.2022., Austrija

<https://auf1.tv/nachrichten-auf1/lettischer-praesident-levits-russland-bedroht-die-ganze-westliche-welt/>

"Latvian president: Europe has a 'duty' to help Ukraine", CNN/ "State of the Union", 13.03.2022., ASV

<https://edition.cnn.com/videos/politics/2022/03/13/levits-full.cnn>

"No Reason To Trust Russia': President Of Neighbor Country Slams Claims Of Scaling Back", MSNBC, 30.03.2022., ASV

https://www.youtube.com/watch?v=_j9wKHzWqRk

Letlands Präsident im Interview: "Der Einsatz von Atomwaffen würde für Russland katastrophal enden", Aargauer Zeitung, 09.04.2022., Sveice

<https://www.aargauerzeitung.ch/international/ukraine-krieg-letlands-praesident-im-interview-der-einsatz-von-atomwaffen-wuerde-fuer-russland-katastrophal-enden-ld.2274613?reduced=true>

"Lettischer Präsident Levits: "In Russland ist der moderne Faschismus an der Macht", Deutschlandfunk radio, 15.05.2022., Vācija

<https://www.deutschlandfunk.de/egils-levits-lettland-nato-ukraine-krieg-russland-100.html>

"Latvia's President Wants a NATO Brigade to Deter Russia", Bloomberg, 25.05.2022.

<https://www.bloomberg.com/news/articles/2022-05-23/latvia-s-president-wants-a-nato-brigade-to-deter-russia?srnd=premium-europe&oref=xcvtzcc#xj4y7vzkg>

"Mýtus o ruské vojenské síle zmizel. Útok na stát NATO by pro Moskvu znamenal katastrofu, říká prezident Lotyšska", Hospodářské noviny, 23.05.2022., Cehija

<https://zahranicni.hn.cz/c1-67072530-zmrazeny-rusky-majetek-muzeme-pouzit-na-obnovu-ukrajiny-musime-jen-chtit-rika-lotyssky-prezident>

"Exclusiv. Președintele Letoniei despre naivitate în Europa și soluția împotriva lui Vladimir Putin: "Doar puterea poate opri Rusia"", Radio Free Europe/Radio Liberty, 13.06.2022., Rumānija

<https://romania.europalibera.org/a/letonia-putin-imperialism-ucraina/31895459.html>

Letlands Staatspräsident: "Wir müssen der Ukraine helfen", Hamburger Abendblatt, 23.06.2022., Vācija

<https://www.abendblatt.de/hamburg/article235696069/lettland-staatspraesident-egils-levits-ukraine-krieg-russland-inflation.html>

Egils Levits, presidente de Letonia: "Rusia es la principal amenaza, pero la provocación de China es muy preocupante", ABC Internacional, 29.06.2022., Spānija

https://www.abc.es/internacional/abci-egils-levits-presidente-letonia-misiles-proporciona-espana-defienden-nuestra-seguridad-202206290346_noticia.html?ref=https%3A%2F%2Fwww.abc.es%2Finternacional%2Fabci-egils-levits-presidente-letonia-misiles-proporciona-espana-defienden-nuestra-seguridad-202206290346_noticia.html

"Latvia's President: I don't care about Putin saving face, I care about the people he's bombing", One Decision (raidieraksts), 30.06.2022., Spānija

<https://podcasts.apple.com/us/podcast/bonus-latvias-president-i-dont-care-about-putin-saving/id1583753742?i=1000568537685>

"With new tanks and jets Ukraine can win the war", The Times, 03.09.2022., Lielbritānija

<https://www.thetimes.co.uk/article/if-we-dont-send-tanks-and-jets-putin-will-win-d6qhrbn2>

"Egils Levits dla WP: Należy potraktować Rosję jak Koreę Północną", WP Magazyn, 05.09.2022., Polija

<https://wiadomosci.wp.pl/prezydent-lotwy-egils-levits-dla-wp-nalezypotraktowac-rosje-jak-koree-polnocna-6808471112276480a>

"Ukraine War: "NATO doesn't want escalation," says Latvian President", Sky News, 16.11.2022., Lielbritānija

https://www.youtube.com/watch?v=Yg_K1wsskOU

"Latvia president says providing Ukraine with military assistance is the 'absolute priority,'" CNBC, 16.01.2023., ASV

https://www.cnbc.com/video/2023/01/16/latvia-president-says-providing-ukraine-with-military-assistance-is-the-aabsolute-prioritya-right-now.html?__source=sharebar|twitter&par=sharebar

"President of Latvia: "Our goal is to deter Russia from further aggression"", intervija ukraiņu neatkarīgajam žurnālistam Andrey Buzarov, 23.01.2023., Ukraina

<https://www.youtube.com/watch?v=z57g9ALoV60>

"Not NATO, not Europe, not Germany, not Latvia is the source of the war, but Russia", DW News, 26.01.2023., Vācija

<https://www.youtube.com/watch?v=Fi4t4Kcilms>

"კვირისმომამბე ინტერვიო ლატვიის პრეზიდენტთან," Georgian Public Broadcaster, 14.03.2023., Gruzija

<https://www.youtube.com/watch?v=vUOLkSos84I>

7. UKRAINA EIROPAS SAVIENĪBĀ

Jau 2022. gada 27. februārī, trīs dienas pēc Krievijas pilna mēroga iebrukuma Ukrainā, Valsts prezidents publiski paziņoja, ka Eiropas Savienībai nekavējoties jāpiešķir Ukrainai kandidātvalsts statuss un jādod pieeja finansējumam.

<https://www.lsm.lv/raksts/zinas/arzemes/levits-es-japie-skir-ukrainai-kandidatvalsts-statuss-un-jadod-pieeja-finansejumam.a445520/>

Aicinājumu Eiropas Savienības līderiem Valsts prezidents atkārtoja 28. februārī, uzrunājot ukraiņu tautu: "Ukrainas vieta ir kopā ar mums Eiropā. Es atbalstu un aicinu arī pārējos Eiropas līderus paātrināt Ukrainas ceļu uz dalību Eiropas Savienībā, nekavējoties piešķirot tai kandidātvalsts statusu."

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-un-andras-levites-kundzes-uzruna-ukrainu-tautai>

2022. gada 28. februārī Latvijas un Igaunijas prezidenti B9 ietvaros rosināja nākt ar kopīgu aicinājumu Eiropas Savienības dalībvalstīm par kandidātvalsts statusa piemērošanu Ukrainai. Tapa kopīga atklāta vēstule, ko parakstīja Bulgārijas, Čehijas, Igaunijas, Latvijas, Lietuvas, Polijas, Slovākijas un Slovēnijas prezidenti:

"(..) esam pārliecināti, ka Ukraina ir pelnījusi saņemt tūlītēju signālu par perspektīvu pievienoties Eiropas Savienībai. Tādēļ aicinām ES dalībvalstis konsolidēt augstāko politisko atbalstu Ukrainai un nodrošināt, ka ES institūcijas

var īstenot pasākumus, lai neķavējoties piešķirtu Ukrainai ES kandidātvalsts statusu un atvērtu sarunas. Sajā kritiskajā brīdī mēs atkārtoti apliecinām pilnīgu solidaritāti ar Ukrainu un tās tautu.”

<https://www.president.lv/lv/jaunums/bulgarijas-cehijas-igaunijas-latvijas-lietuvas-polijas-slovakijas-un-slovenijas-prezidentu-atklata-vestule>

2022. gada martā intervijā laikrakstam “Financial Times” Valsts prezidents uzsvēra:

“Situācijā, kad Ukrainas valstiskums ir apdraudēts, Eiropas Savienībai ir jādod spēcīgs vēstījums ukraiņiem, ka Ukraina pieder Eiropai. Būtu absurdi, ja mēs rīkotos tā, it kā nekā nav noticis. Mums jāpieņem politisks lēmums. Ukrainai varētu piešķirt dalību Eiropas Savienībā ar īpašiem nosacījumiem.”

<https://www.ft.com/content/51c033d1-cc11-4c72-b873-26e13c28845c>

Arī Trīs jūru iniciatīvas samītā 2022. gada jūnijā Rīgā, uzrunājot dalībvalstu pārstāvjus, Valsts prezidents aicināja Eiropadomi pieņemt pozitīvu lēmumu attiecībā uz ES kandidātvalsts statusa piešķiršanu Ukrainai:

“Ukrainas tauta ir demonstrējusi neticamu drosmi un apņēmību cīņā par savu brīvību, par Eiropas vērtībām. Ja nolaižas jauns Dzelzs priekšgars, tam ir jāatrodas uz Krievijas, nevis kaimiņvalstu robežām. Sodien Eiropa bez Ukrainas nav pilnīga.”

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-uzruna-atklajot-septito-tris-juru-samitu-riga>

2022. gada jūnija beigās Ukrainai tika piešķirts Eiropas Savienības kandidātvalsts statuss.

2022. gada 9. septembrī, tiekoties ar Ukrainas prezidentu Volodimiru Zelenski, Egils Levits apliecināja:

“Latvija ir Ukrainas vēstnese Eiropas Savienībā, NATO, ANO un visā pasaulē. Kopā ar domubiedriem Latvija uzstāj, ka pēc iespējas ātrāk jāuzsāk sarunas Eiropas Savienības līmenī par Ukrainas kandidātvalsts statusa tālāku virzību.”

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidents-latvija-tic-ukrainas-uzvarai-un-nakotnei-eiropas-savieniba>

8. STARPTAUTISKS TRIBUNĀLS KRIEVIJAS NOZIEGUMU IZMEKLĒŠANAI

Valsts prezidenta Egila Levita starptautisko tiesību pārzināšana un 24 gadu pieredze starptautisku tiesu darbā ir noteikusi Latvijas valsts aktīvo pozīciju Krievijas noziegumu izmeklēšanā. Pēc Valsts prezidenta iniciatīvas Latvija ir pievienojusies kā trešā puse Ukrainas prasībai Starptautiskajā tiesā Hāgā. Tāpat Latvija līdzdarbojas noziegumu izmeklēšanā Starptautiskajā Krimināltiesā Hāgā un Ukrainas starpvalstu pieteikumam Eiropas Cilvēktiesību tiesā.

Jau mēnesi pēc Krievijas pilna mēroga kara Ukrainā Valsts prezidents paziņoja: “Krievijas iebrukums Ukrainā ir starptautisks noziegums. Mēs, Latvija, atbalstām ideju izveidot speciālu tribunālu šī agresīvā kara izraisīšanas apstākļu noskaidrošanai un attiecīgo lēmumu pieņemšanai. Katrā ziņā agri vai vēlu Krievijai būs jāatbild par saviem noziegumiem. Par saviem noziegumiem būs jāatbild visiem – gan noziedzīgo pavēju devējiem, gan šo noziedzīgo pavēju izpildītājiem.”

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-uzruna-atbalsta-koncerta-ukrainu-beglu-gimenem-ar-berniem-palidzi-celties>

Valsts prezidents ir skaidrojis priekšlikumu izveidot starptautisku tribunālu Krievijas agresijas izmeklēšanai un aicinājis to atbalstīt nozīmīgos starptautiskos forumos un daudzskaitlīgās intervijās.

Intervijā "The Washington Post" 2022. gada 25. martā Valsts prezidents uzsvēra:

"Es atbalstu ideju dibināt speciālu starptautisku tribunālu. Otrais pasaules karš beidzās ar Nirnbergas tribunālu, un šim karam arī jābeidzas ar otro Nirnbergas tribunālu."

<https://www.washingtonpost.com/washington-post-live/2022/03/25/world-stage-ukraine-with-latvia-president-egils-levits/>

Runā ANO sesijā 2022. gada septembrī Valsts prezidents teica: "Starptautiskās tiesības ir pamats pasaules miera kārtībai, kas izveidota atbilstoši Apvienoto Nāciju Organizācijas Hartai. Agresijas kara sākšana ir visnopietnākais drauds mūsu pasaules miera kārtībai. Nevienai starptautiskajai tiesībai nav jurisdikcijas attiecībā uz galveno jautājumu – agresijas kara sākšanu, nopietnāko Apvienoto Nāciju Organizācijas Hartas un starptautisko tiesību pārkāpumu. Tāpēc es aicinu izveidot īpašu starptautisku tribunālu. Šāda tribunāla galvenais uzdevums būtu izmeklēt Krievijas valsts atbildību agresijas noziegumā. Pēc kara Krievijai būs jāatlīdzina Ukrainai nodarītie zaudējumi un jāmaksā reparācijas. Īpašais tribunāls kopā ar citiem starptautiskajiem partneriem varētu iekļauties starptautiskā mehānismā, kas noteiktu reparācijas."

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-uzruna-apvienoto-naciju-organizācijas-generalas-asamblejas-77-sesijas-visparīgājas-debates-nujorka>

19.12.2022. Ikgadējā Baltijas valstu prezidentu tikšanās

Lietuvas prezidents Gitans Nausēda, Valsts prezidents Egils Levits, Igaunijas prezidents Alars Kariss

Baltijas valstu prezidenti ierakumu sveču darbnīcā Āgenskalna tirgū

Atbalstu starptautiska tribunāla izveidei vienoti izteica Baltijas valstu prezidenti, 2022. gada decembrī tiekoties Rīgā.

<https://www.president.lv/lv/jaunums/baltijas-valstu-prezidenti-atbalsta-starptautiska-tribunala-izveidosanu-izvertejot-krievijas-atbildibu-par-karu-ukraina>

13.11.2022. Valsts prezidenta Egila Levita runa Vācijas Bundestāgā

Runā Vācijas Bundestāgā 2022. gada 13. novembrī Valsts prezidents uzsvēra:

"Nacionālsociālisma ideoloģijai punktu pielika Nirnbergas Starptautiskais kara tribunāls. Tas galīgi un neatsaucami definēja agresijas kara noziedzīgo raksturu. Nirnbergas procesi ir starptautisko tiesību un cilvēktiesību stūrakmens. Bez starptautiskajās tiesībās balstītas miera kārtības pasaule atkal ieslīgtu karadarbību anarhijā.

Hāgas Starptautiskā tiesa un Starptautiskā Krimināltiesā jau ir uzsākušas izmeklēt specifiskus aspektus Krievijas noziegumos pret Ukrainu. Tomēr šo noziegumu iemesls – uzbrukums suverēnai valstij – līdz šim nav bijis nevienas starptautiskās tiesas piekritībā. Tas ir robs starptautiskajās tiesībās. Tādēļ es atbalstu ideju: lai izmeklētu un juridiski izskatītu Krievijas agresijas karu Ukrainā, valstu grupai ir jāizveido īpašs tribunāls. Juridiski tas ir iespējams. Nepieciešama vien politiskā griba."

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-uzruna-vaicijas-tautas-seru-dienas-pasakuma-bundestaga>

Uzrunājot Eiropas Parlamentu 2023. gada martā, Valsts prezidents teica:

“Agresīva kara uzsākšana pret citu suverēnu valsti ir lielākais iespējamais starptautisko tiesību noziegums. Pirmo reizi kopš Otrā pasaules kara mēs Eiropā piedzīvojam agresīvu karu. Tādēļ starptautiskām tiesībām uz to ir jāreaģē. Ir jābūt īpašam starptautiskam tribunālam, kas iztiesā šo agresijas noziegumu. Tas ir nepieciešams ne tikai taisnīguma dēļ Ukrainai. Tas ir nepieciešams, lai nemazinātu kopš Otrā pasaules kara sasniegto starptautisko tiesību standartu. Lai būtu pilnīgi skaidrs, ka agresīva kara uzsākšana ir noziegums un atbildīgie par to tiks saukti pie atbildības. Mēs neviens negribam dzīvot pasaulē, kur agresīvs karš būtu normalitāte.”

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-runa-eiropas-parlamenta>

Ukrainas prezidents Volodimirs Zelenskis kopā ar Latvijas prezidentu Ļvivā 2023. gada martā atklāja augsta līmeņa starptautisku konferenci “Vienoti taisnīgumam”. Novērtējot Latvijas prezidenta kompetenci un aktīvo iestāšanos par starptautiska tribunāla izveidi, Ukrainas prezidents aicināja tieši Egilu Levitu uzrunāt konferencē pulcētos Eiropas Savienības valstu un ASV prokurorus, tieslietu ministrus, starptautisko tiesību speciālistus un politiskos līderus.

Valsts prezidents detalizēti raksturoja pastāvošos starptautisko tiesību mehānismus, kas ļauj saukt Krieviju pie atbildības par Ukrainā pastrādātajiem noziegumiem. Tomēr Valsts prezidenta uzsvēra, ka šobrīd nav nevienas tiesas, kas iztiesātu agresijas noziegumu, kas ir “smagākais noziegums starptautiskajās tiesībās. Visu noziegumu noziegums. Agresijas noziegums ir citu starptautisko noziegumu, kurus pašlaik izmeklē Starptautiskā krimināltiesā, avots”.

Valsts prezidents uzsvēra:

“Starptautiskās sabiedrības un starptautisko tiesību subjektu klusēšana būtu “zaļā gaisma” ikvienam diktatoram pasaulē, ikvienam tirānam. Latvija arī ir piedzīvojusi Krievijas okupāciju, nogalināšanu, deportācijas un diktatūru 50 gadu garumā. Mūsu upuri tā arī nekad nepieredzēja taisnīgumu. To nekad arī nepieredzēja Ukrainas holodomora upuri. Taču šodien mums šī tendence ir jāmaina. Mums beidzot ir jāsauc Krievija pie atbildības par saviem noziegumiem. Sākot ar Krievijas vadību un beidzot ar katru Krievijas karavīru, kurš nogalina, izvaro, izlaupa un iznīcina.”

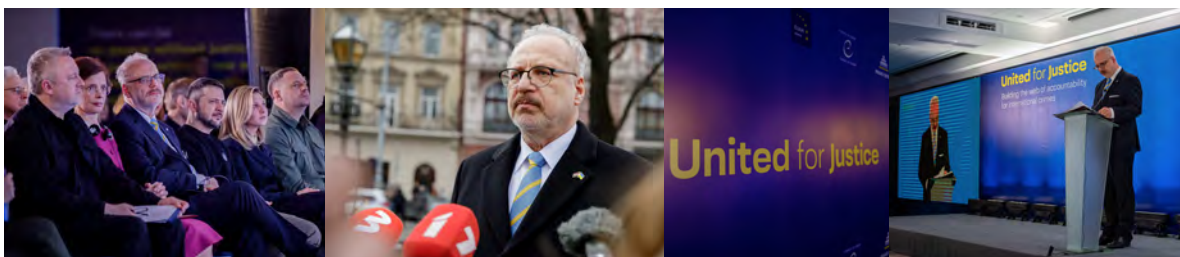
Valsts prezidents atgādināja, ka Nirnbergas tribunālu izveidoja tikai četras valstis, bet tas ievērojami ietekmēja starptautisko tiesību attīstību:

“Mums ir jārada kaut kas jauns, mums ir jāattīsta starptautiskās tiesības. Un šis ir īstais laiks, lai attīstītu starptautiskās tiesības Krievijas agresijas pret Ukrainu gadījumā.”

Valsts prezidents uzskata, ka ir jāveido ad hoc starptautisks tribunāls, noslēdzot vienošanos starp ANO ģenerālsekretāru un Ukrainu, pamatojoties uz ANO Ģenerālās asamblejas rezolūciju, kas jau ir konstatējusi, ka ir noticis Krievijas agresijas akts. Tāpat Valsts prezidents norādīja uz Baltkrievijas atbildību, kas ļāvusi Krievijai izmantot savu teritoriju agresijai pret Ukrainu.

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-runa-konference-vienoti-taisnigumam-lviva>

03.03.2023. Valsts prezidenta Egila Levita un Andras Levites kundzes darba vizīte Ļvivā un dalība konferencē “United for Justice”

Valsts prezidents intervijās pasaules medijiem ir skaidrojis priekšlikumu par starptautiska tribunāla izveidi:

"World Stage: Ukraine with Latvia President Egils Levits," The Washington Post, 25.03.2022., ASV

<https://www.washingtonpost.com/washington-post-live/2022/03/25/world-stage-ukraine-with-latvia-president-egils-levits/>

"Latvia calls for establishment of special tribunal to investigate Russia's war in Ukraine," Anadolu Agency, 21.09.2022., Turcija

<https://www.aa.com.tr/en/europe/latvia-calls-for-establishment-of-special-tribunal-to-investigate-russia-s-war-in-ukraine/2691358>

"Latvian President: Only the West's Weakness Can Provoke Russia", Foreign Policy, 29.10.2022., ASV

https://foreignpolicy.com/2022/10/27/latvia-president-russia-ukraine-west/?fbclid=IwAR0GyN6HseVrIGQ_E6zDqvtP7vEtEWNfmYtPHYWswEqvmRXYUeBBSWvNHtY

"Tribunal Needs to Deal With Russia's War, Latvian President Says," Bloomberg, 14.12.2022.

<https://www.bloomberg.com/news/articles/2022-12-14/tribunal-needs-to-deal-with-russia-s-war-latvian-president-says?leadSource=uverify%20wall#xj4y7vzkg>

"Baltic leaders support creation of international tribunal to judge Russia's responsibility for war in Ukraine," Baltic News Agency, 20.12.2022., Baltijas valstis

<https://bnn-news.com/baltic-leaders-support-creation-of-international-tribunal-to-judge-russias-responsibility-for-war-in-ukraine-241146>

"Ukraine is defending the European way of life: Latvian President," TVP World, 24.02.2023., Polija

https://tvpworld.com/66572423/ukraine-is-defending-the-european-way-of-life-latvian-president?fbclid=IwAR1IvwwkbQrfz5mplgutK82Xjohp1aemhebyNA0USj9yQqEA_ONu-OY52gA

"Latvian President: 'The Dream Of A Democratic Russia' Was A Western 'Illusion'", Radio Free Europe / Radio Liberty, 27.02.2023.

<https://www.rferl.org/a/russia-latvian-president-levits-interview-democratic-russia-ukraine/32288996.html>

"Ukraine, Latvia presidents discuss Ukrainian army needs, tribunal to prosecute Russia, European integration," Ukrinform, 03.03.2023., Ukraina

<https://www.ukrinform.net/rubric-polytics/3677806-ukraine-latvia-presidents-discuss-ukrainian-army-needs-tribunal-to-prosecute-russia-european-integration.html>

Gadu pēc Krievijas iebrukuma Ukrainā priekšlikumu par starptautisko tribunālu atbalsta jau vairāk nekā 40 valstis, par to ir nobalsojis Eiropas Parlaments, martā atbalstam pievienojās ASV. Valsts prezidents ir piedāvājis Rīgu kā starptautiskā tribunāla mājvietu.

13.04.2022.

Lietuvas, Polijas, Latvijas un Igaunijas prezidenti Kijivā, tiekoties ar Ukrainas prezidentu Volodimiru Zelenski

9. LATVIJA ANO DROŠĪBAS PADOMĒ

2025. gadā Latvija kandidēs uz ANO Drošības padomes nepastāvīgās dalībvalsts statusu. Valsts prezidents ir uzsvēris, ka tā ir iespēja uzņemties atbildību par demokrātisko vērtību un starptautisko tiesību aizstāvību pasaules mērogā. Lai Latvija kļūtu par Drošības padomes locekli, par to jānobalso 129 pasaules valstīm. Viena no Valsts prezidenta ārpolitikas prioritātēm ir bijis vairot valstu atbalstu Latvijas kandidatūrai.

Runā ANO Ģenerālajā asamblejā Valsts prezidents akcentēja klimata problēmas:

“Latvija atbalsta viedokli, ka valstīm, kas ir atbildīgas par lielāku piesārņojuma daļu, ir jāuzņemas arī lielāka atbildība par klimata aizsardzību. Līdz ar to Latvija konsekventi iestājas par lielāku taisnīgumu un solidaritāti globālajā dienaskārtībā.”

Tāpat, atzīmējot digitalizācijas lomu attīstībā, Valsts prezidents aicināja pievērst uzmanību dezinformācijas problēmai un privāto datu aizsardzībai:

“Ir jāapstādina mēģinājumi pārvērst digitālo telpu par kaujas lauku, kur tiek apstrīdētas starptautiskās tiesības un ignorētas pamattiesības. Privātu datu apstrāde nedrīkst kaitēt cilvēka cieņai, tiesībām un drošībai. Globālajam internetam ir jābūt atvērtam, brīvam, uzticamam un drošam.”

Valsts prezidents arī iestājas par jēgpilnu ANO Drošības padomes reformu, argumentējot, ka tās nepieciešamību apliecina iebrukums Ukrainā – ANO Drošības padomes pastāvīgā locekļa agresija pret citu ANO dalībvalsti:

“Mēs darīsim visu, kas mūsu spēkos, lai Drošības padome kļūtu efektīvāka, atbildīgāka un tās darbs būtu konsekvents un pārredzams.”

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-uzruna-apvienoto-naciju-organizācijas-generalas-asamblejas-77-sesijas-visparīgājas-debates-nujorka>

Savukārt uzrunājot Saeimu, Valsts prezidents pamatoja, kāpēc Latvijas interesēs ir iegūt vietu ANO Drošības padomē: “Mūsu, tāpat kā citu ANO dalībvalstu, interesēs ir noteikumos un tiesībās balstīta starptautiskā kārtība. Strādājot ANO Drošības padomē, Latvijas starptautiskais svars un līdz ar to drošība augtu.”

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-uzruna-saeimas-pavasara-nosleguma-sesijas-plenarsede>

10. VALSTS PREZIDENTS – DEMOKRĀTISKAJAI DOMAI

PAR PAŠAIZSARGĀJOŠO DEMOKRĀTIJU

“Demokrātija nav bezpalīdzīga. Modernā konstitucionālā demokrātija iekļauj arī paš aizsargājošās demokrātijas koncepciju. Paš aizsargājošā demokrātija nozīmē to, ka demokrātijas garantētās brīvības nedrīkst tikt izmantotas, lai grautu pašu demokrātiju. Valsts institūcijām un pilsoņiem ir pienākums aizstāvēt un nosargāt demokrātiju pret tās apdraudējumiem. Mūsdienu demokrātija nav un nedrīkst būt bezzobaina.

Demokrātija ne tuvu nav perfekta. Tomēr demokrātiska, tiesiska valsts ir vienīgā valsts forma, kas apzinās savas kļūdas un nepilnības. Nodrošinot domu un ideju brīvu apriti, tā spēj mācīties no savām kļūdām, koriģēt savu kursu un

pašuzlaboties. Reizēm tas ir lēni. Bet ilgtermiņā ļauj atrast labākus risinājumus.”

Egila Levita "Čērčila runa" Cīrihes Universitātē, Šveicē

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-referats-cercila-simpozija-ietvaros-ta-deveta-ikgadeja-cercila-runa-cirihes-universitate>

“Šim demokrātijas paš aizsardzības virzienam ir jābūt Eiropas kopējai lietai, tam es esmu pievērsis pastiprinātu uzmanību savas prezidentūras laikā. Pagājušā gadsimta 30. gados Eiropas demokrātijai vājums padarīja tās uzņēmīgas pret autoritārisma un totalitārisma vīrusu. Iracionālas un ekstrēmas politikas, kas kā līdzekli cinišķi izmantoja demokrātijas dotās brīvības, kļuva par pašu demokrātijai kapračiem.

Tāpēc ir apsveicams Eiropas Parlamenta rosinājums aizliegt Eiropas politiskajām partijām saņemt finansējumu no trešajām valstīm, lai ierobežotu iespēju tās pārvērst demokrātijai ārdošā spēkā. Solis pareizā virzienā ir arī daudzu Eiropas valstu lēmums pēc Krievijas iebrukuma Ukrainā slēgt savas informācijas telpas Kremļa propagandas kanāliem. Tā nav vārda brīvības ierobežošana, jo šie kanāli nav mediji, bet gan informācijas kara ieroči, kas tiek vērsti pret Ukrainu un Rietumu demokrātijām.”

Egila Levita raksts "Šis ir demokrātijas paš aizsardzības laiks"

<https://www.delfi.lv/news/versijas/egils-levits-sis-ir-demokratijas-pasaizsardzibas-laiks.d?id=54316944>

“Modernā konstitucionālā demokrātijā iekļauj arī paš aizsargājošās jeb kaujaspējīgas demokrātijas koncepciju. Ja kāds cenšas pavērst brīvību, piemēram, viedokļu brīvību, pulcēšanās brīvību vai kādu citu politiskās brīvības izpausmi pret demokrātisku iekārtu, tiek iedarbināti demokrātiskie aizsargmehānismi, leģitimitāte un demokrātiskās institūcijas, kuru pienākums ir nepieļaut šādu vērsanos.”

Egila Levita lekcija Vasedas Universitātē, Japānā

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidents-lesa-lekciju-vasedas-universitate-japana>

“Satversme piešķir visus nepieciešamos instrumentus demokrātijas un tiesiskas valsts aizsardzībai pret tās ienaidniekiem, un mums ir jābūt prasmīgiem to izmantošanā, lai stiprinātu Satversmi un Latviju kā demokrātisku tiesisku valsti. Arī tiesas un tiesnešu loma paš aizsargājošās demokrātijas koncepta ietvaros ir skaidri nolasāma un ieņem būtisku pozīciju tā īstenošanā. Jums ir dota vara un atbildība sargāt mūsu moderno, konstitucionāli demokrātisko valsts iekārtu.”

Egila Levita runa Latvijas tiesnešu konferencē "Tiesas neatkarība demokrātiskas sabiedrības interesēs"

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-runa-latvijas-tiesnesu-konference-tiesas-neatkariba-demokratiskas-sabiedribas-intereses>

PAR VĒRTĪBĀM UN TIESĪBĀM

“Tieši ar kopīgajām vērtībām un tajās balstīto tiesību sistēmu Eiropas Savienība atšķiras no visām citām starptautiskajām organizācijām, no visiem citiem valstu blokiem. Mūsu vērtības un tiesību sistēma padara Eiropu un mūsu dzīvesveidu pievilcīgu citiem. Tādas vērtības kā demokrātijas, tiesiskums, cilvēka pamattiesības. Tās ir Eiropas Savienības spēka avots.”

Egila Levita runa Eiropas Parlamentā Strasbūrā, Francijā

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-runa-eiropas-parlamenta>

“Būtu laiks sākt diskusiju par vēl vienu nelielu, taču svarīgu Satversmes papildinājumu, proti, ar jaunu normu par pamattiesībām digitālajā vidē. Tas ir nepieciešams ne tikai, lai nodrošinātu cilvēka tiesības digitālajā vidē, bet arī lai pretdarbotos visās pasaules demokrātijās vērojamajām demokrātijas krīzes pazīmēm, cilvēka autonomijas apdraudējumiem, kas saistīti ar to, ka mūsu sociālās attiecības arvien vairāk vada un virza digitālās tehnoloģijas. Par to ir laiks domāt arī juristiem, konstitucionālajiem ekspertiem un, protams, konstitucionālajam likumdevējam.”

Egila Levita ievadrūna Satversmes simtgadei veltītajā konference, kurā piedalījās Vācijas prezidents Valters Šteinmeiers

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-atklasanas-uz-runa-starptautiskaja-zinatniskaja-konference-latvijas-republikas-satversmei-100>

“Eiropas Savienība ir gan politiska, gan tiesību, gan vērtību savienība. Tādējādi vērtības, uz kurām balstās valsts, tās konstitūcija un valsts iekārta, atspoguļo valsts vēsturi, sabiedrības kultūru un gan rakstītos, gan nerakstītos sabiedrības locekļu savstarpējo attiecību noteikumus. Vērtības ir gan Eiropas Savienības, gan dalībvalsts leģitimitātes avots.”

Egila Levita runa Satversmes simtgadei veltītajā konferencē

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-atklasanas-uz-runa-starptautiskaja-zinatniskaja-konference-latvijas-republikas-satversmei-100>

“Visu dalībvalstu konstitucionālie kodoli ir līdzīgi, bet ne identiski. Visas ir demokrātiskas, tiesiskas valstis. Tomēr šo valstu konstitūcijas un konstitucionālie kodoli atspoguļo to atšķirīgo vēsturi, kultūru un citus aspektus, kas ir unikāli katrai valstij. Nacionālās identitātes jēdziens definēts Līguma par Eiropas Savienību 4. panta 2. punktā visām dalībvalstīm vienādi. Saskaņā ar to Eiropas Savienība respektē dalībvalstu nacionālo identitāti. Eiropas Savienības Tiesai principā būtu jāņem vērā nacionālās identitātes arguments (konstitucionālais kodols), izņemot acīmredzamas ļaunprātīgas izmantošanas gadījumus. Rūpīgas pārdomas un pušu savaldība var ļaut praksē izvairīties no pretrunām šajā jautājumā, kas pretējā gadījumā varētu kaitēt kopējai Eiropas konstitucionālajai telpai.”

Egila Levita referāts Eiropas Savienības Tiesas starptautiskajā konferencē Rīgā

https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2022-06/eunited_in_diversity_-_riga_september_2021_-_conference_proceedings.pdf

PAR POPULISMU

“Visredzamākais izaicinājums ir vēlme ierobežot likuma varas principus, pamatojoties uz populistiskiem argumentiem par tautas gribu. Taču mūsdienīga konstitucionāla demokrātija balstās uz rūpīgi sabalansētu sistēmu starp tautas demokrātiski leģitimēto parlamentu un valdību, no vienas puses, un neatkarīgo, profesionāli leģitimēto justīciju, no otras puses. Pašu demokrātisko procesu, brīvas vēlēšanas un politiskās brīvības – Eiropas Savienības politiskās identitātes kodolu – var nodrošināt tikai šāda līdzsvara un atsvara sistēma. Šī līdzsvara izjaukšana, ko cenšas panākt konstitucionālā populisma piekritēji, galu galā var novest pie pašas demokrātijas vājināšanās vai pat pilnīgas pazušanas.”

Egila Levita runa Eiropas Parlamentā Strasbūrā, Francijā

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-runa-eiropas-parlamenta>

“Populisma pievilcība slēpj apstākli, ka tas piedāvā vienkāršus risinājumus sarežģītām problēmām. Šie risinājumi bieži vien pat neztur vienkāršākos loģikas un faktu testus. Taču tiem pilsoņu slāņiem, kas jūtas atstumti un psiholoģiski pārslogoti arvien sarežģītākajā pasaulē, ir vilinājums padoties šim “vienkāršības sludinājumam”. Populisms irdina demokrātijas kultūru. Varētu teikt, ka populisms ir cilvēku vilšanās demokrātijā, tas ir cilvēku “nogurums” no pasaules pieaugošās nepārskatāmības un kompleksitātes. Atšķirībā no “klasiskā” autoritārisma, kas Rietumu demokrātijās neizstaro īpašu pievilcību, populisms var gūt visai augstu piekrišanu sabiedrībā. Tas parasti pats par sevi nav klaji antidemokrātisks kā autoritārisms (lai gan var to veicināt), taču problēma ir tā, ka tā piedāvātie problēmu “risinājumi”, ne tikai šīs problēmas nerisina, bet gan, tieši otrādi, tās pastiprina. Populisms apdraud valsts institūciju lēmumu kvalitāti, demokrātijas veiktspēju. Demokrātijai ilgstoši nespējot tikt galā ar problēmām, kas cilvēkus nodarbina, tiek lēnām sagrauta demokrātisko institūciju leģitimitāte un līdz ar to apdraudēta demokrātijas pastāvēšana.”

Egila Levita raksts "The Power of Law and Justice: The Contribution of Latvia to the Global Development and Defense of Democracy", The Brown Journal of World Affairs, ASV

<https://bjwa.brown.edu/28-1/the-power-of-law-and-justice-the-contribution-of-latvia-to-the-global-development-and-defense-of-democracy/>

PAR VĒSTURI UN EIROPAS KOPĒJO ATMIŅU

“Vācija nav izvairījusies no savas atbildības par šo vardarbības pārņemto pagātņi. Nepievērsoties šādai pagātnes pārvarēšanai, Vācijas Federatīvajai Republikai nekad nebūtu bijis iespējams pēc Otrā pasaules kara izveidot demokrātisku valsti. Nepievērsoties šādai pagātnes pārvarēšanai, Vācija nekad nebūtu atguvusi Eiropas kaimiņvalstu cieņu, starptautiskās sabiedrības cieņu. Nepievērsoties šādai pagātnes pārvarēšanai, nebūtu Eiropas Savienības, kāda tā mums ir šodien. Vācijas piemērs rāda, ka tauta, vaļsirdīgi, politiski un morāli izvērtējot savu noziedzīgo pagātņi un īstenojot šādā vērtējumā balstītu kaitējumu atlīdzināšanas politiku, var atkal kļūt par pārrobežu tiesiskās un vērtību kopienas neatņemamu locekli. Tādēļ Vācijas pagātnes pārvarēšana mūsdienās ir kļuvusi par globāla mēroga paraugu. Savukārt Krievija rāda krasi pretēju piemēru Vācijas pagātnes pārvarēšanas pieejai. Tieši šī izpalikusī pagātnes izvērtēšana ir gludinājusi ceļu Krievijas imperiālisma brutālās ideoloģijas atdzimšanai.”

Egila Levita runa Bundestāgā, Vācijā

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-runa-vacijas-tautas-seru-dienas-pasakuma-bundestaga>

“Pēc padomju impērijas sabrukuma Eiropa apvienojās. Taču robeža paliek mūsu apziņā, Eiropas sabiedrības sociālajā atmiņā. Eiropas stāsts joprojām lielā mērā tiek stāstīts tikai kā Rietumeiropas stāsts. Šāds šaurs provinciālisms visas Eiropas uztverē liedz mums sasniegt savus mērķus.

Pilnīgs Eiropas stāsts ir tāds, kur visas Eiropas tautas var atpazīt sevi un savu vēsturisko pieredzi. Sodienas Eiropas Savienībai nav centra un perifērijas. Sodien Eiropa tiek radīta un veidota Rīgā un Parīzē, Varšavā un Berlīnē, Bukarestē un Briselē, Prāgā un Romā. Visās Eiropas valstīs, visās Eiropas galvaspilsētās. Arī Oslo, Bernē, Londonā. Arī Kijivā. Ir jāveido kopējs redzējums par Eiropas vēsturi, kur ir vieta visu Eiropas nāciju vēsturiskajai pieredzei. Ir jāstiprina kopējs skatpunkts, no kura būtu redzama visa Eiropa.”

Egila Levita runa Eiropas Parlamentā Strasbūrā, Francijā

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-runa-eiropas-parlamenta>

11. VIZĪTES, LEKCIJAS, KONFERENCES

ĒGILA LEVITA VALSTS VIZĪTES ĀRZEMĒS

Izraēlas Valsts (27.–30.11.2022.); Portugāles Republika (11.–14.04.2023.) Vizītes ietvaros Evorā tika parakstīts saprašanās memorands starp 2027. gada Eiropas kultūras galvaspilsētām Evoru un Liepāju.

** Valsts vizītēs Valsts prezidentu pavadīja uzņēmēju delegācijas, lai biznesa forumu un tikšanos laikā stiprinātu divpusējās ekonomiskās saites un radītu jaunas sadarbības iespējas informācijas un tehnoloģiju, vides, ķīmijas un farmācijas, veselības aprūpes, zinātnes un biomedicīnas, transporta, loģistikas un tūrisma jomā.*

12.04.2023. Valsts vizītē Portugāles Republikā ar Portugāles prezidentu Marselu Ribelu di Souzu

13.04.2023. Latvijas un Portugāles prezidenti Lisabonā Portugāles-Latvijas Biznesa foruma noslēgumā

12.04.2023. Ar Lisabonas pilsētas mēru Karlosu Moedasu

VALSTS VIZĪTES LATVIJĀ

Luksemburgas lielhercoga valsts vizīte (12.–15.03.2023.); Igaunijas Republikas prezidenta Alara Karisa valsts vizīte (24.–26.04.2023.)

24.04.2023. Igaunijas prezidenta Alara Karisa un dzīvesbiedres Sirjes Karisas valsts vizīte Latvijā

25.04.2023. Ar Igaunijas prezidentu Alaru Karisu pie Brīvības pieminekļa

26.04.2023. Valsts prezidents Egils Levits ar kundzi un Igaunijas prezidentu ar kundzi pie Latvijas-Igaunijas robežas

ĒGILA LEVITA VIZĪTES ĀRZEMĒS

2019. gadā

Igaunijas Republika (10.07.); Vācijas Federatīvā Republika (16.–18.08.); Somijas Republika (28.08.); Polijas Republika (31.08.–02.09.); Polijas Republika (10.–11.09.); Amerikas Savienotās Valstis (21.–28.09.); Lietuvas Republika (02.–03.10.); Grieķijas Republika (10.–12.10.); Japāna (20.–25.10.); Francijas Republika (12.11.); Spānijas Karaliste (12.–14.11.); Beļģijas Karaliste (23.–26.11.); Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste (02.–08.12.)

2020. gadā

Šveices Konfederācija (18.–24.01.); Polijas Republika (27.–28.01.); Vācijas Federatīvā Republika (13.–16.02.); Igaunijas Republika (25.06.)

2021. gadā

Polijas Republika (02.–03.05.); Svētais Krēsls, Neatkarīgais Maltes Ordenis, Itālijas Republika (09.–12.05.); Vācijas Federatīvā Republika (17.–20.05.); Beļģijas Karaliste (13.–16.06.); Zviedrijas Karaliste (20.–22.06.); Austrijas Republika (30.06.–02.07.); Bulgārijas Republika (07.–9.07.); Ukraina (22.–24.08.); Vācijas Federatīvā Republika (27.–29.08.); Igaunijas Republika (05.09.); Itālijas Republika (12.–16.09.); Vācijas Federatīvā Republika (16.–17.09.); Amerikas Savienotās Valstis (18.–25.09.); Slovēnijas Republika (27.–30.09.); Dānijas Karaliste un Zviedrijas Karaliste (12.–13.10.); Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste (31.10.–02.11.); Igaunijas Republika (05.–06.11.); Lietuvas Republika (15.11.); Apvienotie Arābu Emirāti (25.–29.11.); Ungārija (07.–09.12.)

2022. gadā

Vācijas Federatīvā Republika (17.–20.02.); Vācijas Federatīvā Republika (23.–24.02.); Beļģijas Karaliste (23.–25.03.); Slovākijas Republika (27.–28.03.); Moldovas Republika (7.04.); Šveices Konfederācija (10.–12.04.); Ukraina (12.–13.04.); Ziemeļmaķedonijas Republika un Kosovs Republika (20.–23.04.); Lietuvas Republika (05.05.); Vācijas Federatīvā Republika (10.–13.05.); Šveices Konfederācija (22.–26.05.); Rumānija (10.–11.06.); Spānijas Karaliste (27.–30.06.); Vācijas Federatīvā Republika (07.–08.07.); Islandes Republika (25.–27.08.); Ukraina (8.–11.09.); Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste (17.–19.09.); Amerikas Savienotās Valstis (19.–24.09.); Austrijas Republika (29.–30.09.); Polijas Republika (04.–05.10.); Maltes Republika (05.–07.10.); Vācijas Federatīvā Republika (12.–15.10.); Ēģiptes Arābu Republika (06.–09.11.); Vācijas Federatīvā Republika (12.–13.11.); Lietuvas Republika (24.–25.11.); Luksemburgas Lielhercogiste (05.–07.12.)

2023. gadā

Šveices Konfederācija (15.–20.01.); Francijas Republika (13.–14.02.); Vācijas Federatīvā Republika (16.–19.02.); Polijas Republika (21.–23.02.); Ukraina (02.–05.03.); Azerbaidžānas Republika (07.–10.03.); Vācijas Federatīvā Republika (30.–31.03.); Vācijas Federatīvā Republika (27.–28.04.); Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste (05.–07.05.); Spānijas Karaliste (08.05.); Islandes Republika (16.–17.05.); Slovākijas Republika (06.06.).

ĀRVALSTU AMATPERSONU VIZĪTES LATVIJĀ

2019. gadā

Lietuvas Republikas prezidents Gitans Nausēda (23.07.); Indijas Republikas viceprezidents Venkaija Naidu (19.–20.08.); Namībijas Republikas prezidents Nangolo Mbumbu (12.–13.09.); Ukrainas prezidents Volodimirs Zelenskis (15.–16.10.); Igaunijas Republikas prezidente Kersti Kaljulaida un Lietuvas Republikas prezidents Gitans Nausēda (17.12.)

2020. gadā

Melnkalnes prezidents Milo Dukanovičs (11.03.); Francijas Republikas prezidents Emanuels Makrons (29.–30.09.)

2021. gadā

Igaunijas Republikas prezidente Kersti Kaljulaida (02.03.); Igaunijas Republikas prezidents Alars Kariss (13.–14.10.); NATO ģenerālsēkretārs Jenss Stoltenbergs (28.11.–01.12.); Slovākijas Republikas prezidente Zuzanna Čaputova (20.12.)

2022. gadā

Vācijas Federatīvās Republikas prezidents Franks Valters Šteinmeiers (15.–16.02.); NATO ģenerālsekretārs Jenss Stoltenbergs (08.03.); Grieķijas prezidente Katerina Sakellaropula (01.–03.06.); Trīs jūru iniciatīvas samita dalībnieki (20.–21.06.); Rumānijas prezidents Klauss Johanniss (23.–24.11.); Somijas Republikas prezidents Sauli Nīniste (19.12.); Igaunijas Republikas prezidents Alars Kariss un Lietuvas Republikas prezidents Gitans Nausēda (19.12.).

2023. gadā

Polijas Republikas prezidents Andžejs Duda (31.01.–02.02.); Maltas Republikas prezidents Džordžs Vella (21.–24.03.); Igaunijas Republikas prezidents Alars Kariss (24.–26.04.); Slovēnijas Republikas prezidente Pirca Musara (07.–08.06.)

VALSTS PREZIDENTA LEKCIJAS, RUNAS, DALĪBA DISKUSIJĀS ĀRVALSTĪS

2019. gadā

Uzruna ANO Ģenerālās asamblejas 74. sesijā (24.09.); apaļā galda diskusija ar Kolumbijas Universitātes (ASV) studentiem un stipendiātiem (25.09.); tikšanās ar Prinstonas Universitātes Starptautiskās diplomātijas studiju kursa labākajiem studentiem (27.09.); Valsts prezidenta lekcija Vasedas Universitātē (Japāna) "Latvia's Perspective on Challenges in Modern Democracies" (23.10.); uzruna Informācijas un demokrātijas iniciatīvas foruma atklāšanā Parīzes Miera forumā (12.11.); uzruna Blockchain Pasaules kongresā "Can the Law keep up with Technology?" Spānijā (13.11.); seminārs-apaļā galda diskusija "Democracy in the digital age – risks and challenges" ar Lēvenes Katoļu Universitātes (Beļģija) Juridiskās fakultātes un Sociālo zinātņu fakultātes maģistrantūras studentiem (26.11.)

2020. gadā

Uzruna Pasaules ekonomikas forumā Davosā (Šveice) "Growing Europe: Economic Vitality of Central and Eastern Europe" un dalība paneldiskusijās "New Threats of Western Democracy" un "Transatlantic Alliance: A New Architecture for US-EU Relations" (22.–23.01.); dalība Minhenes drošības konferences panelī "Allied Military Presence in the Baltics: Deterrent or Provocation?" un StratCom rīkotajā pasākumā "Future of Influence: Technology and the Challenge to Free Will" (14. un 16.01.); lekcija Ludviga Maksimiliāna universitātē Minhenē (Vācija) "Demokrātijas digitālajā laikmetā: iespējas un apdraudējumi. Eiropolitiskas un konstitucionālpolitiskas pārdomas" (13.02.); attālināta uzruna ANO Ģenerālās asamblejas 75. sesijā (23.09.); attālināta dalība Trīs jūru iniciatīvas prezidentu panelī (19.10.); attālināta uzruna OECD 60. gadadienas pasākuma panelī "The Case for Collective action: Multilateralism in the current global context" (11.12.)

2021. gadā

Kopā ar Polijas, Ukrainas, Lietuvas un Igaunijas prezidentiem dalība paneldiskusijā "The happiness of nations springs from righteous laws, the effectiveness of which hinges upon their execution" Polijā (03.05.); lekcija NATO Defense College (Itālija) "The Lessons of History and NATO 2030" (12.05.); uzruna Kleinbrogeles gaisa bāzē Beļģijā (15.06.); akadēmiska diskusija Upsalas Universitātē (Zviedrija) "Democracy in the Era of Digitalization" un apaļā galda diskusija Upsalas Universitātes Imunoloģijas, patoloģijas un ģenētikas departamentā "Facilitation of collaboration in cancer research and biobanking" (21.06.); dalība paneldiskusijā starptautiskajā klimata samitā "Austrian World Summit 21" Austrijā (01.07.); dalība Trīs jūru iniciatīvas samitā un biznesa forumā "Three Seas Initiative: A path to smart development and comprehensive economic growth" Rumānijā (08.07.); dalība Krimas platformas atklāšanas pasākumā Ukrainā (23.08.); Laudatio un Vestfālenes miera balvas pasniegšana bijušajam Grieķijas premjerministram un bijušajam Ziemeļmaķedonijas premjerministram Vācijā (28.08.); dalība Lenarta Meri konferences noslēguma paneldiskusijā "Non Ducor, Duco: I am Not Led, I Lead" Igaunijā (05.09.); atklāšanas uzruna "Who will shape the post

COVID-19 World?" Konrāda Adenauera fonda seminārā Itālijā (13.09.); uzruna ANO Ģenerālās asamblejas 76. sesijā (21.09.); paneldiskusija Mičiganas Universitātē (ASV) "Latvia, Europe, and the Road Ahead" (23.09.); diskusija Eiropas Jauniešu konferencē Mariborā (Slovēnijā) "Let's Talk about Europe" kopā ar Slovēnijas prezidentu (29.09.); dalība Malmes Starptautiskajā holokausta atceres un antisemitisma apkarošanas forumā paneldiskusijā "Promoting remembrance, fighting distortion" Zviedrijā (13.10.); nacionālais paziņojums COP26 forumā Skotijā (02.11.); neformāla tikšanās ar Viļņas Universitātes vadību un Filoloģijas fakultātes Baltistikas nodaļas pārstāvjiem kopā ar Igaunijas prezidentu (15.11.); uzruna Latvijas Nacionālās dienas programmā un AAE-Latvijas biznesa foruma atklāšanā "EXPO 2020 DUBAI" AAE (27.11.); attālināta dalība Demokrātijas samitā (09.12.)

2022. gadā

Kopā ar Vācijas prezidentu uzruna Satversmes simtgades pasākumā (16.02.); uzruna Minhenes drošības konferencē par Austrumeiropu un Krieviju (18.02.); uzruna GLOBSEC diskusijā "European Security: immediate challenges and long-term strategy" Slovākijā (28.03.); Valsts prezidenta referāts Čērčila simpozijā Cīrihes Universitātē (Šveice) (11.04.); diskusija ar studentiem Skopjes Ss. Cyril and Methodius Universitātes (Maķedonija) Juridiskajā fakultātē "Drošība Eiropā" (21.04.); uzruna Polijas-Lietuvas gāzes starpsavienojuma atklāšanas svinīgajā ceremonijā kopā ar Lietuvas un Polijas prezidentiem un Egila Levita kā Mīkola Romera Universitātes (Lietuva) goda doktora runa (05.05.); atklāšanas uzruna un dalība paneldiskusijā Vācijas-Baltijas digitālajā samitā Lībekā, Vācijā (11.05.); uzruna Ķīles Kristiana Albrehta universitātē (Vācija) (12.05.); dalība prezidentu panelī Trīs jūru iniciatīvas mājā un diskusijā "CEOs for Ukraine" Pasaules ekonomikas forumā Davosā, Šveicē (24.–25.05.); dalība Trīs jūru iniciatīvas prezidentu samitā un biznesa forumā Rīgā (20.06.); uzruna starptautiskajā forumā "Nimfenburgas sarunas par Eiropas nākotni" Vācijā (07.07.); Baltijas valstu prezidentu diskusija Islandes Universitātē (26.08.); atklāšanas uzruna Jaltas Eiropas stratēģijas konferencē Ukrainā (09.09.); uzruna ANO Ģenerālās asamblejas 77. sesijā (21.09.); Valsts prezidenta priekšlasījums "Demokrātiskās konstitucionālās valsts un ES kopīgais modelis – cik viendabīgam tam jābūt?" Austrijas Konstitūcijas gadadienas pasākumā (30.09.); dalība augsta līmeņa sarunā "Baltic States: NATO's First to Fight Nations?" Varšavas drošības forumā Polijā (04.10.); dalība paneldiskusijā "Democratic organisation of European sovereignty: shared tasks of the Member States and the Union?" Eiropas Tiesību akadēmijas 30. gadadienai veltītajā kongresā Vācijā (14.10.); nacionālais paziņojums un dalība apaļā galda diskusijās "Just transition" un "Investing in the future of energy" COP27 forumā Ēģiptē (07.–07.11.); Valsts prezidenta uzruna Vācijas Tautas sēru dienas pasākumā Vācijas parlamentā (13.11.); dalība starptautiskajā simpozijā "The Idea of Europe" Vytautas Magnus universitātē (Lietuva) kopā ar Lietuvas, Polijas un Rumānijas prezidentiem) (25.11.); atklāšanas uzruna Latvijas-Izraēlas biznesa forumā un uzruna Pasludināšanas bazilikā Nācāretē, Izraēlā (29.11.)

2023. gadā

Dalība paneldiskusijās "Democracy: The Way Forward", "Tribunals and reparations: making justice real" un "Justice in Ukraine" Pasaules ekonomikas forumā Davosā, Šveicē (17.–18.01.); uzruna Eiropas Parlamentā Francijā (14.02.); dalība paneldiskusijās "Show of Force or Just for Show? Fostering Resilience in Europe's North-East" un "Complementing Europe in a Time of Conflict: The Three Seas Initiative and Europe's Infrastructure Integration" Minhenes drošības konferencē Vācijā (18.02.); konferences atklāšanas runa "United for Justice" Ļvivā, Ukrainā (03.03.); atklāšanas uzruna 10. starptautiskajā Baku forumā un dalība diskusiju panelī "Building Resilience in a divided World, its impact on World Peace" un runa ADA universitātes (Azerbaidžāna) studentiem par "Rules-Based International Order" (09.03.); attālināta dalība Demokrātijas samitā (29.03.); Valsts prezidenta priekšlasījums "Kurp virzās Eiropa?" 23. Vācijas tiesnešu un prokuroru kongresā (31.03.); attālināta uzruna Bučas samitā Ukrainā (31.03.); uzruna Portugāles-Latvijas biznesa forumā Portugālē (13.04.); diskusijas Līneburgas Universitātē un uzruna Hamburgas Universitātē (28.04.); diskusijas Eiropas Padomes samitā Islandē (16.–17.05.)

VALSTS PREZIDENTA TIKŠANĀS AR LATVIEŠIEM ĀRVALSTĪS

Berlīnē (17.08.2019.), Ņujorkā (25.09.2019.), Viļņā (03.10.2019.), Tokijā (21.10.2019.), Briselē (25.11.2019.), Londonā (05.12.2019.), Minhenē (16.02.2020.), Romā (11.05.2021., tiešsaistē), Stokholmā (20.06.2021.), Vīnē (02.07.2021.), Minsterē (28.08.2021.), Ņūdžersijā (19.09.2021.), Detroitā (23.09.2021.), Kopenhāgenā (12.10.2021), Kišiņevā (07.04.2022.), Čīrihē (11.04.2022.), Reikjavīkā (26.08.2022.), Jeruzalemē (29.11.2022.), Luksemburgā (06.12.2022.), Strasbūrā (13.02.2023.), Lisabonā (13.04.2023.), Hamburgā (29.04.2023.).

III VALSTS PREZIDENTA DARBS LATVIJAS KĀ NACIONĀLAS VALSTS PAMATU STIPRINĀŠANĀ

Vairot izpratni par Latvijas valsts nacionālo identitāti un sekmēt rīcību tās nostiprināšanai – to Valsts prezidents ir uzskatījis par savas darbības virsuzdevumu. Tas īstenots likumdošanas iniciatīvās, likumu komentāros, valdībai adresētās prasībās un ieteikumos un daudzskaitlīgās publiskajās runās.

“Latvijas valsts gan dzima, gan turpina pastāvēt latviešu kultūras un tajā iesakņotās latviešu nācijas dēļ. Šī cēloņsakarība, kas pamato ceļu no kultūras uz nāciju, no nācijas uz valsti, ir atzīta mūsu konstitucionālajās tiesībās. Tātad Latvijas valstij ir dots uzdevums, kas vienlaikus ir arī iemesls, kādēļ tā pastāv, – nodrošināt latviešu nācijas, valodas un kultūras pastāvēšanu cauri gadsimtiem, proti, mūžīgi,” uzsver Valsts prezidents.

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-runa-otras-valstiskuma-balvas-pasniegsanas-ceremonija>

12. VALSTS VALODA

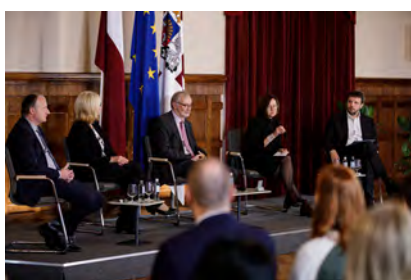
Valsts prezidents ir skaidrojis valsts valodas konstitucionālo nozīmi un rīkojies, lai nostiprinātu tās statusu skolā, augstākajā izglītībā un zinātnē un darba tirgū.

Valsts prezidents 2021. gada 26. aprīļa paziņojumā Nr. 8 prasīja valdībai atlikt un Izglītības un zinātnes ministrijai pārstrādāt Valsts valodas politikas pamatnostādnes 2021.–2027. gadam. Valsts valoda šajās pamatnostādnēs tika skatīta kā viens no daudzvalodības elementiem.

“Tas nozīmē, ka izpratne par valsts valodas īpašo konstitucionālo lomu mūsu valstī acīmredzot nebija pietiekama,” konstatēja Valsts prezidents.

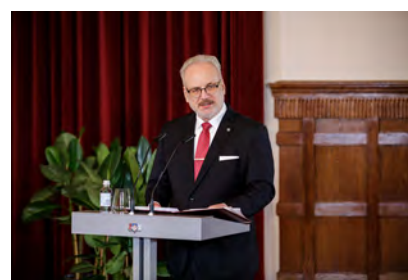
<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-runa-saeimas-pavasara-sesijas-nosleguma-sede>

17.10.2022.

Pa labi - Valsts prezidents Egils Levits atklāj Valsts valodas dienai veltīto diskusiju “Valsts valoda 21. gadsimta augstskolā un zinātnē”

Pa kreisi - diskusijas dalībnieki Valters Ščerbinskis, Ina Druviete, Mārcis Auziņš, Agrita Kiopa, Jānis Ikstens

Valsts prezidents paziņojumā Nr. 8 "Par latviešu valodas kā vienīgās valsts valodas nostiprināšanu" skaidro pamatprincipus, kādos jābalstās valsts valodas politikai:

"Latviešu valoda kā vienīgā valsts valoda ir nedalāmi saistīta ar Latvijas valstisko identitāti, Latvijas valsts būtību un tās izveidošanas un pastāvēšanas jēgu. Latviešu valoda un kultūra ir gan latviešu nācijas identitātes pamats, gan arī Latvijas valsts nacionāli kulturālās identitātes pamats. Tāpēc tā ir kopēja vērtība visiem Latvijas iedzīvotājiem neatkarīgi no tautības, izcelsmes, dzimtās valodas, reliģijas u. c. apstākļiem. Kopēja valoda veido kopēju pasaules redzējumu, informācijas un diskusiju telpu, kas nepieciešama, lai demokrātiskā sabiedrībā pieņemtu lēmumus un savstarpēji sadarbotos. Tā ir valsts valodas statusa jēga un vienlaikus obligāts priekšnoteikums saliedētai sabiedrībai un labi funkcionējošai demokrātijai. Tādējādi latviešu valodas kā vienīgās valsts valodas lietošanas jomas sašaurinājums valsts teritorijā nav pieļaujams un var būt uzskatāms arī par valsts demokrātiskās iekārtas apdraudējumu."

Paziņojumā ir uzsvērtā nepieciešamība likvidēt padomju okupācijas sekas valsts valodas jomā – vēl pastāvošo krievu valodas ietekmi publiskajā telpā. Norādīts, ka skolā kā otrā svešvaloda jāapgūst kāda no Eiropas Savienības oficiālajām valodām, nevis krievu valoda, aicināts nostiprināt latviešu valodas pozīcijas digitālajā vidē, lai latviešu valodā būtu pieejamas tikpat plašas iespējas, kādas ir lielo valodu lietotājiem.

<https://www.president.lv/lv/media/94348/download?attachment>

Pēc Valsts prezidenta prasības Valsts valodas politikas pamatnostādnes 2021.–2027. gadam tika pārstrādātas un Ministru kabinetā apstiprinātas 2021. gada 25. augustā.

2019. gada oktobrī Valsts prezidents Egils Levits iesniedza Saeimā likumprojektu "Grozījumi likumā "Par svētku, atceres un atzīmējamām dienām", aicinot noteikt 15. oktobri kā Valsts valodas dienu, jo latviešu valoda kā valsts valoda Satversmes 4. pantā tika nostiprināta 1998. gada 15. oktobrī.

Valsts prezidenta 2019. gada 1. oktobra vēstule Nr. 212 Par ierosinājumiem likumprojekta "Grozījumi likumā "Par svētku, atceres un atzīmējamām dienām" pilnveidei"

<https://www.president.lv/lv/media/4788/download?attachment>

Saeima likuma grozījumus pieņēma, un kopš 2021. gada 15. oktobris tiek atzīmēts kā Valsts valodas diena.

Valsts prezidents ir arī aicinājis Saeimas kārtības rullī iekļaut atbildīgā ministra ikgadēju ziņojumu Saeimā par valsts valodas stāvokli un iecerētajiem darbiem:

"Ziņojums par valsts valodas stāvokli varētu kļūt par vēl vienu nozīmīgu parlamentārās diskusijas elementu, paredzot Saeimas iesaisti valsts valodas politikas formulēšanā un veicinot arī plašāku sabiedrības interesi un līdzdalību tajā."

Valsts prezidenta 2021. gada 26. aprīļa paziņojums Nr. 8 "Par latviešu valodas kā vienīgās valsts valodas nostiprināšanu"

<https://www.president.lv/lv/media/94348/download?attachment>

Ikgadēju ziņojumu Saeimā par savām atbildības jomām šobrīd sniedz ārlietu ministrs un tiesībsargs. Apņemšanās sniegt Saeimā ziņojumu par valsts valodas stāvokli ir ierakstīta Krišjāņa Kariņa valdības darba plānā.

Valsts prezidents Egils Levits 2021. gada februārī nosūtīja vēstuli Ministru prezidentam, finanšu ministram un kultūras ministram "Par atbalstu latviešu oriģinālliteratūras un masu informācijas līdzekļu pieejamībai", aicinot noteikt pievienotās vērtības nodokļa samazināto likmi piecu procentu apmērā medijiem un grāmatniecībai:

"Lai radītu un izplatītu latviešu kultūras saturu un veicinātu latviešu valodas attīstību, valsts konstitucionāls pienākums ir rast risinājumu, kas sekmētu latviešu valodas oriģinālliteratūras un masu informācijas līdzekļu pieejamību sabiedrībā. Tas prasa ne tikai atbilstošas valsts politikas izstrādi, bet arī atbilstošu finanšu instrumentu piemērošanu attiecīgajām nozarēm."

<https://www.president.lv/lv/media/4777/download?attachment>

Samazinātā pievienotās vērtības nodokļa likme stājās spēkā 2022. gada 1. janvārī.

Izsludinot 2021. gada 8. aprīlī pieņemto likumu "Grozījumi Augstskolu likumā", Valsts prezidents Egils Levits 2021. gada 26. aprīļa paziņojumā Nr. 7 "Par latviešu valodas lomu augstākajā izglītībā un zinātnē" norādīja uz likuma būtiskiem trūkumiem, plaši analizēja valsts valodas būtisko nozīmi augstākajā izglītībā un zinātnē, kā arī izteica savu redzējumu par atbilstošu tiesisko regulējumu:

"Mūsu augstākās izglītības un zinātnes atvēršana starptautiskajiem procesiem un Eiropas Savienības oficiālajām valodām nedrīkst notikt, izstumjot valsts valodu no augstākās izglītības un zinātnes. Satversmes ievads paredz valsts pienākumu garantēt latviešu valodas un kultūras pastāvēšanu un attīstību cauri gadsimtiem kā nemainīgu Latvijas valsts pamatu, mērķi un jēgu. Šis mērķis ir ilglaicīgs, beztermiņa un mūžīgs, kas ir nākotnē vērsti un kuru nevar un nedrīkst pazaudēt, aizmirst, pasludināt vai padarīt par mazsvarīgu."

Valsts prezidents uzsvēra zinātnieku un augstskolu atbildību, nodrošinot Latvijas iedzīvotāju tiesības piekļūt jaunām zināšanām, sasniegumiem un inovācijām valsts valodā:

"Nav pieļaujams un attīstāms pretnostādījums starp augstākās izglītības kvalitāti, no vienas puses, un valsts valodu, no otras puses. Tieši pretēji – augstākās izglītības un zinātnes mērķim Latvijas valstī ir jābūt nodrošināt labu un izcilu kvalitāti tieši latviešu valodā kā valsts valodā, turklāt pamatā visās augstākās izglītības un zinātnes jomās."

Valsts prezidenta 2021. gada 26. aprīļa paziņojums Nr. 7 "Par latviešu valodas lomu augstākajā izglītībā un zinātnē"

<https://www.president.lv/lv/media/94346/download?attachment>

Par latviešu valodas kā valsts valodas nozīmi Valsts prezidents ir aicinājis diskutēt Rīgas pilī rīkotajās konferencēs:

- "Valoda un valsts" X sējuma atvēršanas svētkos;

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-uzruna-gramatas-valoda-un-valsts-x-sejuma-atversanas-svetkos>

- diskusijā "Tēmturis – valsts valoda".

<https://www.president.lv/lv/temturis-valsts-valoda>

Konferencē "Valoda – tas ir darbības vārds. Valsts valoda 21. gadsimta Latvijai" Valsts prezidents uzsvēra:

"15. oktobrim būtu jāklūst par dienu, kad visās Latvijas skolās un novados veidojas savas īpašas valsts valodas izziņāšanas un svinēšanas tradīcijas. 15. oktobrim ir jāatgādina par mūsu kopējo atbildību pret latviešu valodu kā mūsu vienīgo valsts valodu, par tās kopšanu, lietošanu un attīstību."

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-uzruna-konference-valoda-tas-ir-darbibas-vards-valsts-valoda-21-gadsimta-latvijai>

Savukārt 2022. gada 7. oktobra diskusijā "Valsts valoda 21. gadsimta augstskolā un zinātnē" Valsts prezidents atgādināja, ka ir nepieciešama īpaša valsts programma latviešu valodas pedagogu sagatavošanā, piešķirot stipendijas studentiem un nosakot paaugstinātu atalgojumu skolotājiem: "Jo no latviešu valodas skolotājiem, kuri īstenos arī pāreju uz mācībām vienīgi valsts valodā, lielā mērā ir atkarīgs, kāda būs mūsu valsts nākotne."

Tāpat valsts prezidents norādīja, ka "humanitārajām un sociālajām zinātnēm, kas lielā mērā ir saistītas ar mūsu nacionālo identitāti, ir steidzami nepieciešams ievērojami palielināts, stabils un ilgstošs valsts atbalsts. Šo zinātņu pēctecība un potenciāls atrodas paaugstināta riska zonā".

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-runa-valsts-valodas-dienai-veltita-diskusija-rigas-pili>

Valsts prezidents:

"Latviešu valodai ir jāklūst par valstisku prioritāti, caurvijot visas dzīves jomas. Tikai tad mēs varēsim būt droši, ka nākotnes Latvijā dzīvos izglītota un ar labu spriestspēju apveltīta sabiedrība."

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-runa-valsts-valodas-dienai-veltita-diskusija-rigas-pili>

13. DEKOLONIZĀCIJA

PAR LATVIEŠU DISKRIMINĀCIJU

Valsts prezidents ir aicinājis latviešu valodas kā vienīgās valodas statusa nostiprināšanu skatīt plašākā dekolonizācijas kontekstā:

"Karš pret Ukrainu kā spilgtas gaismas kūlis ir izgaismojis arī padomju okupācijas un kolonizācijas paliekas mūsu pašu zemē. Tās bija ieaudušās mūsu ikdienā tā, ka liela daļa sabiedrības ar tām jau bija apradusi. Tās 30 gadu turpināja indēt mūsu sabiedrību. 30 gadu mēs turpinām staigāt pa ielām, kas nosauktas okupācijas varas īstenotāju vārdā. 30 gadu mēs samierinājāmies ar to, ka valsts valodas nezināšana nav šķērslis dabūt darbu, bet krievu valodas nezināšana gan par tādu var kļūt."

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-runa-saeimas-rudens-sesijas-plenarsedes-atklasa>

Valsts prezidents ir atkārtoti pievērsis uzmanību latviešu diskriminācijai darba tirgū un aicinājis likumdevēju to novērst:

"Es kritiski vērtēju glēvumu un nespēju novērst Latvijas cilvēku diskrimināciju darba tirgū, ja tie nepārvalda krievu valodu. Krievu valodas zināšanas joprojām tiek pieprasītas nevietā un nepamatoti."

Valsts prezidenta 2021. gada 26. aprīļa paziņojums Nr. 8 "Par latviešu valodas kā vienīgās valsts valodas nostiprināšanu"

<https://www.president.lv/lv/media/94348/download?attachment>

"Vēl joprojām nav novērstas padomju okupācijas sekas, kas izpaužas kā latviešu diskriminācija darba tirgū, ja viņi neprot krievu valodu. Mums ir jāpieliek punkts šim padomju mantojumam, jo citādi no darba tirgus tiks izstumti tautieši, kuri atgriežas no ārzemēm, un jaunieši, kuri nav apguvuši krievu valodu."

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-runa-saeimas-pavasara-sesijas-nosleguma-sede>

“Darba devējiem ir jāsaprot, ka Latvija ir nacionāla Eiropas valsts ar kopēju valsts valodu. Tikai izņēmuma kārtā ir pieļaujams prasīt svešvalodas zināšanas tādās darbavietās, kur tas objektīvi ir nepieciešams, piemēram, ja pamatā ir jāstrādā ar ārzemju tūristiem vai attiecīgām ārzemēm. Tas ir skaidri jānoregulē Darba likumā.”

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-uzruna-saeimas-pavasara-nosleguma-sesijas-plenarsede>

VIENOTA SKOLA VALSTS VALODĀ

Pēc Valsts prezidenta domām, saliedēta sabiedrība Latvijā būs iespējama tikai tad, ja bērni kopā mācīsies vienotā skolā valsts valodā. Tāpēc Valsts prezidents atkārtoti ir aicinājis Saeimu pieņemt nepieciešamos grozījumus Izglītības likumā.

Uzrunājot jaunievēlēto 14. Saeimu, Valsts prezidents ar gandarījumu norādīja:

“No 2025. gada visiem bērniem jāmacās skolā vienotā valsts valodā. Šis lēmums pēc 30 gadu ilgas un glēvas izvairīšanās tagad beidzot ir pieņemts. Un es domāju, ka vēsturnieki, atskatoties uz 13. Saeimas darbu, noteikti teiks, ka no ilgtspējības viedokļa šis bija svarīgākais 13. Saeimas lēmums.”

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-uzruna-saeimas-pavasara-nosleguma-sesijas-plenarsede>

<https://bnn.lv/valsts-prezidents-atzist-pareju-uz-macibam-valsts-valoda-par-gada-nozimidigako-lemumu-7777>

Apmeklējot skolas reģionālajās vizītēs, Valsts prezidents ir pievērsis īpašu uzmanību skolu gatavībai pāriet uz izglītību valsts valodā.

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidents-saruna-ar-bauskas-2-vidusskolas-skoleniem-politika-skolas-gados-sakas-ar-dalibu-skolenu-pas-parvaldes-un-velmi-uzlabot-dazadus-jautajumus#gsc.tab=0>

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidents-ar-skolu-vadibu-rezeknes-zeimula-runa-par-kompetences-balstisu-izglitibu-un-medijpratibu>

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidents-pareja-uz-macibam-valsts-valoda-ir-butiska-jauniesu-pilnvertigai-integracijai-sabiedriba-un-valsts-dzive>

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidents-macibas-valsts-valoda-ir-pareizais-cels-ikviena-berna-integracijai-sabiedriba>

15.10.2020. Valsts prezidents Egils Levits rīko diskusiju Rīgas pilī “Tēmturis – valsts valoda”

PAR OTRO SVEŠVALODU SKOLĀ

Latvijas dekolonizācijas kontekstā skatāms Valsts prezidenta uzstājīgais aicinājums skolās atteikties no krievu valodas kā otrās svešvalodas. Jau 2021. gada paziņojumā Nr. 8 "Par latviešu valodas kā vienīgās valsts valodas nostiprināšanu" Valsts prezidenta ieteikums Izglītības un zinātnes ministrijai bija kā otro svešvalodu skolās mācīt kādu no Eiropas Savienības oficiālajām valodām:

"Latvija vēsturiski pieder Eiropas kultūrtelpai, mēs esam Eiropas Savienības dalībvalsts, tāpēc valstij būtu jāsekmē mūsu jauniešu pilnvērtīga iekļaušanās Eiropas diskusiju un norišu telpā. Valstij būtu aktīvi jāveicina un jānodrošina Eiropas Savienības oficiālo valodu kā otrās svešvalodas apguve izglītības sistēmā."

<https://www.president.lv/lv/media/94348/download?attachment>

Valsts prezidents šo prasību ir uzturējis spēkā, tiekoties ar izglītības un zinātnes ministriem. 2023. gada februārī, tiekoties ar izglītības un zinātnes ministri Andu Čakšu, Valsts prezidents norādīja:

"Mēs piederam Eiropas kultūrtelpai, un Eiropas Savienības vērtības ir mūsu vērtības. Tam jāatspoguļojas mācību programmā." Valsts prezidents ir arī prasījis nodrošināt Eiropas valodu pedagogu sagatavošanu.

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidents-otrai-svesvalodai-skolas-jabut-kadai-no-es-oficialajam-valodam>

Valsts prezidents, uzrunājot jaunievēlēto 14. Saeimu, uzsvēra, ka skolās jānodrošina kāda no Eiropas Savienības oficiālajām valodām kā otrā svešvaloda pēc angļu valodas: "Līdz šim kā otrā svešvaloda vairumā skolu tiek piedāvāta krievu valoda. Taču mūsu piederības telpa ir Eiropa, nevis Krievija."

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-runa-jaunievetas-14-saeimas-pirmaja-sede>

Izglītības un zinātnes ministrija, ņemot vērā Valsts prezidenta uzstājīgo aicinājumu, izstrādā pamatzglītības standarta grozījumu, lai no 2026./2027. mācību gada visās izglītības iestādēs kā otro svešvalodu nodrošinātu kādu no Eiropas Savienības oficiālajām valodām.

<https://www.izm.gov.lv/lv/jaunums/otrajai-svesvalodai-vispareja-izglitiba-jabut-kadai-no-eiropas-savienibas-valodam>

KRIEVIJAS TV PROGRAMMAS

Ar mērķi samazināt Krievijas informācijas telpas ietekmi Latvijā Valsts prezidents 2020. gada februārī iesniedza Saeimā likumprojektu "Grozījumi Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likumā". Likumdošanas priekšlikums paredzēja televīzijas kanālu piedāvājumā samazināt Krievijas un paplašināt Eiropas Savienības programmu pieejamību. Valsts prezidents uzsvēra:

"Stipra informatīvā telpa ir būtisks Latvijas demokrātijas un valsts drošības jautājums. Likumdevējam jāspēj nodrošināt, ka Latvijas iedzīvotājiem ir pieejamas kvalitatīvas televīzijas programmas, kas stiprina Latvijas piederību Eiropas kultūrtelpai."

Valsts prezidenta vēstule Saeimai

<https://www.president.lv/lv/media/4785/download?attachment>

Saeima pieņēma likuma grozījumus 2020. gada 11. jūnijā.

Savukārt 2022. gada februārī Valsts prezidents aicināja aizliegt Krievijas propagandas kanālu retranslāciju:

“Latvijas informācijas telpā nav pieļaujama naida kurināšana pret Ukrainu un dezinformācija.”

<https://www.tvnet.lv/7461356/levits-aicina-aizliegt-krievijas-propagandas-kanalu-retranslaciju-latvija>

“Tāpat ir pareizs lēmums aizliegt Krievijas TV propagandas kanālus. Antidemokrātiska propaganda neietilpst vārda brīvības tvērumā.”

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-uzruna-saeimas-pavasara-nosleguma-sesijas-plenarsede>

PUBLISKĀS TELPAS DEKOLONIZĀCIJA

Valsts prezidents ir atkārtoti uzsvēris nepieciešamību atbrīvoties no Krievijas impērijas un padomju okupācijas laika zīmēm publiskajā telpā:

“Lēmums par okupantu pieminekļa Pārdaugavā nojaukšanu pārvelk svītru Krievijas tiesībām kultivēt savus imperiālistiskos ideoloģiskos rituālus šeit pie mums, mūsu zemē.”

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-uzruna-saeimas-pavasara-nosleguma-sesijas-plenarsede>

Nacionālās pretošanās kustības atcerei veltītajā konferencē 2023. gada martā Valsts prezidents norādīja:

“Pēc Krievijas iebrukuma Ukrainā mēs Latvijā esam būtiski attīrījuši publisko telpu no padomju okupācijas režīmu slavinošajām zīmēm. Tā ir mūsu atceres telpas dekolonizēšana.

Tieši tā uz šo procesu ir jāraugās – kā uz dekolonizāciju. Jo šīs zīmes nav politiski neitrālas. Tās nevēsta par krievu vai padomju kultūras sasniegumiem. To jēga ir iezīmēt Krieviju šeit, pie mums Latvijas teritorijā. Tas attiecas ne tikai uz padomju, bet arī uz Krievijas impērijas publiskajā telpā atstātajām zīmēm. Baltijas provinču iedzīvotāju prātu kolonizācija bija šīs impērijas mērķis. Tieši tā bija šo zīmju jēga.”

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-runanacionalas-pretosanas-kustibas-pieminas-dienai-veltitaja-konference-no-pretosanas-lidz-brivibai-ka-stastit-latvijas-valstiskuma-vesturi>

Latvijas ielu nosaukumos un vietvārdos joprojām ir redzami krievu un padomju koloniālisma vēstures nospiedumi. Valsts prezidents uzskata:

“To ideoloģiskais uzdevums vienmēr bijis iezīmēt Latviju kā Padomju Savienībai (Krievijai) piederošu teritoriju. To pastāvēšana vēl mūsdienās aktīvi simbolizē neatkarīgai, demokrātiskai, latviski nacionālai Latvijas valstij naidīgu ideoloģiju, kas nav savienojama ar Latvijas valsts pamatiem un mūsu Satversmē noteiktajām demokrātiskas sabiedrības pamatvērtībām.”

Tāpēc, lai veicinātu Latvijas dekolonizācijas politiku, Valsts prezidents 2023. gada 19. jūnijā Satversmes 47. panta kārtībā rosināja Saeimu pieņemt likumu par Komunistiskā totalitārā režīma un rusifikācijas politiku rezultātā ieviesto nosaukumu pārdēvēšanu. Valsts prezidents uzskata, ka attieksme pret pagātni un to reprezentējošiem ielu nosaukumiem un vietvārdiem ir nacionāla līmeņa jautājums, kas nav atšķirīgi lemjams dažādās pašvaldībās.

<https://www.president.lv/lv/19062023-likums-par-komunistiska-totalitara-rezima-un-rusifikācijas-politiku-rezultata-ieviesto-nosaukumu-pardevesanu>

NO MASKAVAS PATRIARHA NEATKARĪGA PAREIZTICĪGĀ BAZNĪCA

Valsts prezidents 2022. gada 5. septembrī iesniedza grozījumus Latvijas Pareizticīgās Baznīcas likumā, kas izslēdza Maskavas patriarha ietekmi vai varu pār Latvijas pareizticīgo baznīcu: "Neatkarīgā Latvijā ir nepieciešama pilnīgi patstāvīga un neatkarīga, autokefāla pareizticīgā baznīca. Ar šo grozījumu pieņemšanu tiks izslēgta jebkāda Maskavas patriarha vara vai ietekme pār mūsu pareizticīgo baznīcu. Tas ir nacionālās drošības jautājums."

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-runa-saeimas-rudens-sesijas-plenarsedes-atklasana>

Valsts prezidents 2022. gada 5. septembra paziņojumā Nr. 26 uzsvēra:

"Latvijas valstij jau kopš tās proklamēšanas ir bijis svarīgi, ka neatkarīgā Latvijā pastāv pilnīgi patstāvīga un neatkarīga Latvijas Pareizticīgā baznīca, kas darbojas saskaņā ar Latvijas likumiem. Autokefālas baznīcas statuss nozīmē, ka Latvijas Pareizticīgā baznīca ir pilnīgi patstāvīga un neatkarīga no jebkādas citas, ārpus Latvijas esošas, baznīcas varas un ietekmes."

<https://www.president.lv/lv/05092022-grozijumi-latvijas-pareizticigas-baznिकास-likuma>

Grozījumi Latvijas Pareizticīgās Baznīcas likumā stājās spēkā 2022. gada 10. septembrī.

PAR INTEGRĀCIJAS POLITIKU

Valsts prezidents ir izklāstījis, kādi principi liekami Latvijas sabiedrības saliedētības pamatos:

"Latvijas sabiedrība ir atvērta katram, kurš ir vēlējis integrēties uz Satversmē ietvertu vērtību pamata. Šīs vērtības ir: latviešu valoda kā vienīgā valsts valoda, Latvijas kā nacionālas valsts latviskā identitāte, mūsu piederība Rietumu demokrātiskajai pasaulei. Izvēli integrēties uz šo vērtību pamata ir izdarījusi liela daļa no mūsu mazākumtautību pārstāvjiem, tostarp arī nosodot Krievijas agresiju Ukrainā.

Vienlaikus zināma daļa cilvēku, kuriem ģimenes valoda ir krievu valoda, tagad pārdzīvo sava veida identitātes krīzi. Viņu vēsturiskā kultūras avota – Krievijas – morālā autoritāte ir sagrauta. Mēs zinām, ka līdzīgas mokas pārdzīvoja daudzi vācieši ārpus Vācijas pēc tam, kad 1933. gadā pie varas bija nākuši nacisti. Apjausma, ka savas izcelsmes valsts ir kļuvusi noziedzīga, nav viegli panesama.

Latvija kā demokrātiska valsts nevienam neuzspiež savu izvēli, bet piedāvā iespēju veidot savu piederību modernai, demokrātiskai, cilvēciskai sabiedrībai.

Savukārt pārņemst, ka demokrātiskajai Latvijai nav izdevies integrēt pārlicinātus putinistus, ir vienkārši nejēdzīgi. Tā ir šo cilvēku izvēle. Viņi grib baudīt Eiropas valsts brīvības un iespējas, bet mentāli turpina dzīvot Krievijas agresīvās imperiālistiskās ideoloģijas pasaulē. Viņi nav integrējami, ja vien viņi paši nemaina šo savu absurdo nostāju."

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-uzruna-saeimas-pavasara-nosleguma-sesijas-plenarsede>

14. VĒSTURISKĀ ATMIŅA

Valsts prezidents Egils Levits ir īpaši uzsvēris nepieciešamību atjaunot sabiedrības vēsturiskajā atmiņā zināšanas par nacionālo pretošanos okupācijas režīmiem. Viņš ir aicinājis nacionālo pretestību skatīt kā vienotu procesu, kā tādu to gan akadēmiski pētīt, gan skaidrot sabiedrībai.

Valsts prezidents iesniedza Saeimai likumprojektu, kas 17. martu nosaka kā Latvijas nacionālās pretošanās kustības atceres dienu. Pavadvēstulē Valsts prezidents uzsvēra, ka šajā dienā tiktu godinātas visas nacionālās pretošanās kustības un to dalībnieki: gan Latvijas Centrālā padome, gan pretestības kustības Otrā pasaules kara laikā un partizānu bruņotā pretošanās padomju okupācijai pēc kara, gan Latvijas diplomātu un trimdas iestāšanās par okupācijas neatzišanas politiku, gan pretošanās pēckara gados:

“Nacionālās pretošanās kustības atcere un mūsu varoņu godināšana stiprina Latvijas sabiedrības pašapziņu un veido dziļāku piederību Latvijai. Vēlos īpaši uzsvērt, ka Nacionālās pretošanās piemiņas diena būs būtisks atgādinājums, ka pašiem sava neatkarīga un demokrātiska Latvija ir jāsargā arī šodien.”

Valsts prezidenta Egila Levita 2019. gada 1. oktobra vēstule Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijai “Par ierosinājumiem likumprojekta “Grozījumi likumā “Par svētku, atceres un atzīmējamām dienām (Nr. 265/Lp13) pilnveidei””

<https://www.president.lv/lv/media/4788/download?attachment>

Likums, kas 17. martu nosaka kā Nacionālās pretošanās kustības piemiņas dienu, stājās spēkā 2021. gada 3. jūlijā.

Nacionālās pretošanās nozīmi Valsts prezidents uzsvēra konferencē “Cīņa par Latviju. Nacionālās pretestības kustības izpēte un atcere”:

“Iespēju un vērtību pašiem lemt par savu dzīvi un nākotni brīvā un neatkarīgā Latvijas valstī mums ir dāvājušas iepriekšējās paaudzes. Cīņa par Latvijas un mūsu tautas tiesībām brīvi pastāvēt ilga visus 50 okupācijas gadus. Par to ir ziedotas dzīvības un maksāts ar gariem nebrīves gadiem. Tāpēc mūsu atbildība šodien brīvajā Latvijā ir atcerēties nacionālās pretošanās kustību un tās dalībniekus, cilvēkus, kuri par spīti okupācijām nosargāja mūsu tautas valstsgribu. Jo atmiņā balstās ricības modeļi nākotnei. Tie formē tautas morālo satvaru.”

<https://www.president.lv/lv/valsts-prezidents-lai-pienacigi-izzinat-nacionalo-pretosanas-kustibu-nepieciams-adekvats-finansejums-zinatnes-politikas-veidotaju-un-visas-sabiedribas-izpratne>

2022. gadā, atzīmējot Satversmes simtgadi, Valsts prezidenta kanceleja izveidoja publisku Latvijas valsts prezidentiem veltītu izstādi. Gan šo izstādi, gan Valsts prezidentu portretu galeriju papildināja Valsts prezidenta vietas izpildītāji padomju okupācijas laikā, tā uzsverot Latvijas neatkarības nepārtrauktību. Valsts prezidents:

“Latvijas valsts nebeidza pastāvēt 1940. gadā, un padomju okupācijas režīms nespēja iznīcināt mūsu valsti. Valsts prezidentu vēstures līnijas tecējumu nepārtrauca padomju okupācija. Starp Kārli Ulmani un Gunti Ulmani bija arī Pauls Kalniņš un Jāzeps Rancāns. Latvijai esot okupētai, savu iespēju robežās viņi pildīja Valsts prezidenta amata pienākumus trimdā.”

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-uzruna-valsts-pr-ezidenta-institucijas-simtgade-atklajot-valsts-prezidenta-vietas-izpilditaju-portretus>

2021. gadā pēc Valsts prezidenta aicinājuma un sadarbībā ar Latvijas Nacionālo bibliotēku un karšu izdevniecību "Jāņa sēta" tika īstenots vērienīgs valsts mēroga pasākums "Aizvestie. Neaizmirstie". Pieminot 1941. gada deportācijas, pilsētās un pagastos tika lasīti izsūtīto cilvēku vārdi. Tapa digitālā karte, kur atrodami izsūtīto vārdi un mājvietas, no kurām cilvēki tika izsūtīti. 2023. gadā karte ir papildināta ar 1949. gadā izsūtīto vārdiem un mājvietām un 25. martā visā Latvijā notika izsūtīto cilvēku vārdu lasījumi.

https://www.youtube.com/watch?v=Ji_rAdq8wog

<https://deportetie.kartes.lv/>

Valsts prezidents ir atkārtoti uzsvēris, ka vēstures pētniecībai ir nepieciešams palielināt finansējumu.

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-runas-nacionalas-pretosanas-kustibas-pieminas-dienai-veltitaja-konference-no-pretosanas-lidz-brivibai-ka-stastit-latvijas-valstiskuma-vesturi>

2021. gada 17. marta konferencē "Cīņa par Latviju. Nacionālās pretestības kustības izpēte un atcere" Valsts prezidents teica: lai pienācīgi izziņātu nacionālo pretošanās kustību, nepieciešams adekvāts finansējums, zinātnes politikas veidotāju un visas sabiedrības izpratne.

<https://www.president.lv/lv/valsts-prezidents-lai-pienacigi-izzinatu-nacionalo-pretosanas-kustibu-nepieciešams-adekvats-finansejums-zinatnes-politikas-veidotaju-un-visas-sabiedribas-izpratne>

2022. gadā apmeklējot Latvijas Universitātes Latvijas Vēstures institūtu, Valsts prezidents uzsvēra:

"Latvijas sabiedrībai un valstij ir svarīgi pētīt un apzināt savu nacionālo vēsturi. Turklāt katrai vēsturnieku paaudzei šis vēstures izvērtējums ir jāveic no jauna, un tam jānodrošina atbilstošs finansējums."

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidents-valsts-pienakums-ir-rupeties-un-atbilstosi-finanset-nacionalas-vestures-petniecibu>

Veidot Eiropas kopīgu vēstures redzējumu Valsts prezidents ir aicinājis savās runās gan Eiropas Parlamentā, gan Vācijas Bundestāgā. Tomēr E. Levits ir arī norādījis, ka Latvijai jāpadara savs mājas darbs, daudz aktīvāk un redzamāk piedaloties Eiropas kopīgās vēsturiskās atmiņas veidošanā:

"Ja mēs apskatāmies lielās Eiropas vēstures grāmatas, ko sarakstījuši britu vai citi vēsturnieki, tur Latvija labākajā gadījumā parādās citātos (atsaucēs), bet nevis kā vieta, kur tiek veidota vēsture. Vērtējot, vai esam bijuši sekmīgi sava XX gadsimta Latvijas vēstures stāsta komunikācijā pašu mājās un Eiropā, tad atbilde diemžēl būs drīzāk noliedzoša. Un tas ir dabiski, jo nemērķtiecīgai publiskās vēstures veidošanas politikai, kāda tā pastāv 30 gadus, šāds liels uzdevums nav pa spēkam. Publiskā vēsture ir nepieciešama sabiedrībai, lai tā spētu izprast sevi, saprast savu identitāti, lai tā spētu orientēties pasaulē, laikā un telpā."

Ņemot vērā to, ka pašreizējā valsts vēstures politika nav bijusi sekmīga, Valsts prezidents ir rosinājis diskusiju par Latvijas vēsturiskās atmiņas un demokrātiskās izglītības institūta nepieciešamību: "Trūkst institūcijas, kas tiešā veidā būtu atbildīga par publiskās vēstures iniciatīvu radīšanu un īstenošanu Latvijā un ārzemēs."

Valsts prezidents uzskata:

"Mūsu vēsture, it sevišķi mūsu nacionālās pretošanās vēsture, Eiropas mērogā bieži paliek neredzama. Latvijas vēsturnieku grāmatu izdošana angļu valodā un citās Eiropas Savienības valodās ir ārkārtīgi rets notikums. Arī mūsu vēsturnieku līdzdalība nozīmīgās konferencēs, kur tiek veidota šī akadēmiskā vēsture, ir diezgan reta parādība.

Ja gribam, ka Latvijas vēstures stāsts pasaulē tiek pamanīts, mums pašiem mērķtiecīgi jācenšas padarīt to redzamāku. To mēs nevaram sagaidīt no citiem. Tādēļ ir jāpalīdz mūsu vēsturniekiem atrasties Eiropas publiskās vēstures veidošanās centrā, nevis perifērijā.”

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-runacionalas-pretosanas-kustibas-pieminas-dienai-veltitaja-konference-no-pretosanas-lidz-brivibai-ka-stastit-latvijas-valstiskuma-vesturi>

2023. gadā valdība ir atsaukusies Valsts prezidenta uzstājīgajam aicinājumam palielināt finansējumu vēstures pētniecībai. No 2023. gada valsts pamatbudžetā ir ietverts papildu finansējums 20. un 21. gadsimta vēstures izpētei un komunikācijai.

12.04.2021. Valsts prezidents Egils Levits tiek tiešsaistes sarunā ar vēsturniekiem Gati Krūmiņu, Gunti Zemīti, Gustavu Strengu, Gvido Straubi, Mārtiņu Kaprānu, Tomu Ķikutu, Valteru Ščerbinski un Izglītības un zinātnes ministrijas valsts sekretāra vietnieku Dmitriju Stepanovu

15.03.2023. Valsts prezidents Egils Levits piedalās Nacionālās pretošanās kustības piemiņas dienai veltītā konferencē “No pretošanās līdz brīvībai: kā stāstīt Latvijas valstiskuma vēsturi?” Piedalās Gatis Krūmiņš, Kaspars Zellis, Rihards Bambals, Kārlis Sils

15. LATVIEŠU VĒSTURISKĀS ZEMES

Jau Administratīvi teritoriālās reformas (ATR) gaitā Valsts prezidents uzsvēra, ka reformai jābūt vērstai ne tikai uz vietējo pašvaldību darba efektīvizēšanu un pakalpojumu pienācīgu nodrošināšanu. Saeimai ir arī jā rūpējas par to, lai tiktu nostiprināta iedzīvotāju demokrātiskā piederība vietējām kopienām un kultūrvēsturiskā identitāte, ko pati ATR nerasniedz.

Valsts prezidenta 2020. gada 24. februāra vēstulē Nr. 71 Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisijai

<https://www.president.lv/lv/media/4784/download?attachment>

Valsts prezidents uzskatīja, ka nepieciešams īpašs likums, kas sekmētu Latvijas kultūrvēsturiskās identitātes un latviskuma daudzveidības saglabāšanu un attīstību. Tāpēc Valsts prezidents panāca, ka Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma 3. pantā tiek ierakstīts: latviešu vēsturisko zemju jautājumu regulēs atsevišķs likums. Tādējādi Saeima atzina, ka līdztekus ATR būs nepieciešams jauns normatīvais regulējums, vērsts uz latviskās identitātes nostiprināšanu.

Valsts prezidenta 2020. gada 24. marta vēstule Nr. 110 Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisijai

<https://www.president.lv/lv/media/4782/download?attachment>

Valsts prezidenta 2020. gada 24. marta paziņojums Nr. 9

<https://www.president.lv/lv/media/4794/download?attachment>

2020. gadā Valsts prezidents izstrādāja un nosūtīja Saeimai likumprojektu "Latviešu vēsturisko zemju likums". Paziņojumā par likumprojektu Valsts prezidents norādīja, ka principiāli svarīga ir latviskuma daudzveidības saglabāšana un kultūrvēsturiskās identitātes stiprināšana gan latviešu vēsturiskajās zemēs – Vidzemē, Latgalē, Kurzemē, Zemgalē un Sēlijā – kopumā, gan mazajās kultūrtelpās.

Valsts prezidenta Egila Levita 24.09.2020. paziņojums Nr. 16 "Par Latviešu vēsturisko zemju likumprojektu"

<https://www.president.lv/lv/media/94476/download?attachment>

Likumprojektam veltītajā preses konferencē Valsts prezidents teica:

"Latvietība nav plakana un standartizēta, kā mums to mēģināja iestāstīt un kādu politiku veidoja okupācijas periodā, lai samazinātu latviešu identitātes spēku un vēsturisko dziļumu. Šī likumprojekta mērķis ir tāds, ka nevis valsts neitrāli noraugās, bet aktīvi atbalsta iniciatīvu, kas nāk no cilvēkiem pašiem. Likumprojekts pēc būtības piedāvā apzināties, ka latviskā daudzveidība nav pašsaprotama, bet par to ir jā rūpējas ar apzinātas politikas palīdzību. Mēs varētu teikt, ka likumprojekts savu mērķi būtu sasniedzis tad, ja nākamajām paaudzēm būtu pieejama latviskā daudzveidība vismaz tādā pašā līmenī, kāda tā ir šodien pieejama mums."

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-uzruna-preses-konference-par-valsts-prezidenta-likumprojektu-latviesu-vesturisko-zemju-likums>

Latviešu vēsturisko zemju likuma pieņemšanas gaitā Valsts prezidents cieši sadarbojās ar Saeimu, starp likumprojekta lasījumiem darot zināmu Saeimai savu viedokli.

Valsts prezidenta Egila Levita 28.01.2021. paziņojums Nr. 1 "Par priekšlikumiem likumprojekta "Latviešu vēsturisko zemju likums" otrajam lasījumam"

<https://www.president.lv/lv/media/4799/download?attachment>

Latviešu vēsturisko zemju likums stājās spēkā 2021. gada 1. jūlijā. Likumā ir ietverti konkrēti politikas instrumenti likuma mērķu sasniegšanai: Latviešu vēsturisko zemju un kultūrtelpu attīstības plāns, attīstības padome un uzdevums Ministru kabinetam reizi divos gados ziņot Saeimai un Valsts prezidentam par šajā jomā paveikto.

Valsts prezidenta Egila Levita 28.06.2021. paziņojums Nr. 16 "Komentārs Latviešu vēsturisko zemju likumam"

<https://www.president.lv/lv/media/91165/download?attachment>

10.07.2020. Valsts prezidents Egils Levits sarunā "Sēlijas identitāte un attīstība". Piedalās Inese Zandere, Laura Dimitrijeva, Pēteris Stradiņš, Stefans Rāzna, Valters Ščerbinskis

18.10.2022. Darba vizītē Jēkabpils novadā ar biedrības "Sēlijas salas" pārstāvjiem un Jēkabpils novada domes priekšsēdētāju Raivi Ragaini

16. REĢIONĀLĀS DARBA VIZĪTES

2019. gada 8. jūlijs–2021. gada 1. jūlijs (līdz administratīvi teritoriālajai reformai)

Valsts prezidents reģionālajās darba vizītēs ir apmeklējis Indru, Slutišķus un Višķus (26.07.2019.), Dundagu un Mazirbi (03.08.2019.), Skaistkalni un Grenctāli (24.08.2019.), Ipiķus (30.09.2019.), Madonu, Cēsvaini un Valmieru (21.11.2019.), Viļaku (09.01.2020.), Liepāju, Nīcu, Rucavu un Grobiņu (12.–13.03.2020.), Viesīti, Ilūksti, Jēkabpils novada Tadenavu un Aknīsti (10.07.2020.), Kuldīgas novadu un Alsungu (28.07.2020.), Vecpiebalgu un Jaunpiebalgu (25.08.2020.), Rēzekni un Rēzeknes novadu (25.09.2020.), Bauskas novadu un Mežotni (12.10.2020.), Raunu un Smiltenes novadu (27.10.2020.).

No 2021. gada 1. jūlija

Valsts prezidents ir apmeklējis Līvānu (14.08.2021.), Tukuma (18.08.2021.), Valkas (06.11.2021.), Siguldas (19.01.2022.), Balvu un Gulbenes (02.03.2022.), Ludzas (27.04.2022.), Valmieras (06.05.2022.), Saldus (27.09.2022.), Jēkabpils (18.10.2022.), Dobeles (02.11.2022.), Madonas (10.01.2023.), Talsu (20.02.2023.), Limbažu (07.03.2022.), Alūksnes (03.05.2023.) novadu, Daugavpils valstspilsētu (04.–05.04.2022.), kā arī ticies ar Rīgas valstspilsētas vadību un uzņēmējiem (07.10.2021.) un viesojies Ādažu, Salaspils un Ropazu novadā (18.04.2023.), lai diskutētu par Rīgas metropoles areāla pašvaldībām aktuāliem tematiem.

Īpašiem notikumiem veltītu reģionālo vizīšu laikā Valsts prezidents ir piedalījies sarunu festivālā "LAMPA" Cēsīs (02.07.2022.), Vissvētākās Jaunavas Marijas debesīs uzņemšanas svētkos Aglonā (15.08.2019., 14.–15.08.2021., 14.–15.08.2022.), Jāņa Čakstes atceres pasākumos Jelgavā un "Auču" mājās Jelgavas novadā (14.09.2019., 21.08.2021.), Pasaules latviešu ekonomikas un inovāciju forumā Valmierā (21.11.2019.), diskusijā "Rosinātava" Siguldā (05.02.2019.), Lielajā Talkā Valkā (16.05.2020.), 1940. gada 15. jūnija Masļenku tragēdijas atceres pasākumā Baltinavā, apmeklējis Baltinavas muzeju un valsts robežu (15.06.2020.), piedalījies konferencē "Mūsu skola katram bērnam" Ādažos (18.08.2020.), Zinību dienas pasākumos Lapmežciema pamatskolā Engures novadā, Vaivaru pamatskolā un Kauguru vidusskolā Jūrmalā (01.09.2020.), Jūrmalas Mūzikas vidusskolas 60. gadskārtai veltītā koncertā (01.09.2020.), Aspazijas pieminekļa atklāšanā Jūrmalā (10.09.2020.), Sauszemes spēku Mehanizētās kājnieku brigādes 3. kājnieku bataljona karoga svinīgā iesvētīšanas un pasniegšanas ceremonijā Ādažos (14.09.2020.), Pasaules talkā un Barona takas pasākumā Valdemārpilī (19.09.2020.), Sabiles mākslas, kultūras un tūrisma centra atklāšanā un Latvijas karogam veltītā pasākumā Pedvālē (18.06.2021.), Latvijas politiski represēto personu salidojumos Ikšķilē (08.08.2021., 13.08.2022.), Valsts prezidenta balvas izcīņas vieglatlētiskā atklāšanas ceremonijā Valmierā (13.08.2021.), no padomju represijām cietušā priesteru Vladislava Litaunieka atcerē Višķos (15.08.2021.), latviešu jauniešu 2x2 nometnē Talsu novada Strazdes pagastā (30.08.2021.), Nacionālo bruņoto spēku Nodrošinājuma pavēlniecības 2. reģionālā nodrošinājuma centra karoga pasniegšanas ceremonijā Nacionālo bruņoto spēku Aviācijas bāzē Lielvārdē (04.02.2022.), NATO ģenerālsekretāra vizītē Ādažu militārajā bāzē (08.03.2022.), Jūras spēku dibināšanas 30. gadadienas pasākumā Liepājā (09.04.2022.), 14. Latgales kongresā Rēzeknē (27.04.2022.), militārajā parādē Saldū (04.05.2022.), Eiropas Latviešu apvienības nometnes noslēgumā Smiltenes novada Palsmanē (13.08.2022.), Saieta nama un Valsts prezidentu takas atklāšanā Likteņdārzā (18.08.2022.), Zinību dienas pasākumos Jelgavas novada Vilces pamatskolā un Ozolnieku vidusskolā (01.09.2022.), Latvijas Valsts prezidentiem veltītā ozolu skvēra stādīšanā Jelgavā (14.09.2022.), kā arī apmeklējis Jēkabpili un Pļaviņas ziemas plūdu radītās krīzes apstākļos (21.01.2023.), iepazīties ar "Black

Hawk" helikopteriem Nacionālo bruņoto spēku Aviācijas bāzē Lielvārdē (23.01.2023.) un piedalījies militārajā parādē Alūksnē (04.05.2023.).

Valsts prezidents ir viesojies Rundāles pils muzejā (27.05.2020.), Pedvāles Mākslas parkā Sabilē un Nacionālās pretošanās kustības muzejā Rendā (08.06.2020.), Etnogrāfiskā brīvdabas muzeja lauku ekspozīcijā "Vēveri" Piebalgā, ekspozīcijā "Sirdsapziņas ugunskurs" Cēsīs, multimediju izstādē "Symbolisms" un Pasaules latviešu mākslas centrā Cēsīs (18.06.2020.), bērnu peldētprasmei veltītā nometnē Ikšķilē (16.07.2020.), skautu un gaidu nometnē Kuldīgas novadā (21.07.2020.), Jūrmalas Mūzikas vidusskolā, Jūrmalas Mākslas vidusskolā un Jūrmalas Centrālajā bibliotēkā (01.09.2020.) un 120 gadu jubilejas brīvdabas lieluzvedumā "Latvija līgo Druvienas "Silmačos"" Gulbenes novada Druvienas pagastā (23.06.2022.).

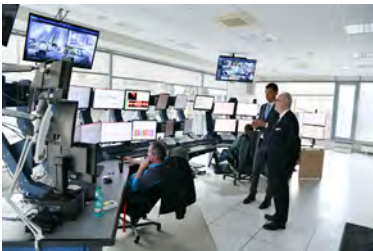
30.09.2019. Ipiķu pagastā

14.08.2021. Optiskās šķiedras un augsto tehnoloģiju uzņēmumā SIA "Light Guide Optics International"

02.07.2022. Sarunu festivālā LAMPA sarunā ar jauniešiem "Kā atdzīvināt vārdus?"

27.09.2022. Valsts prezidents Egils Levits apmeklē "Schwenk" rūpnīcu

02.11.2022. "Dobeles dzirnavniekā"

20.02.2023. Ceļa zīmes atklāšana latviešu un lībiešu valodās Talsu novadā

17. PATRONĀŽAS

Valsts prezidents Egils Levits ir patrons Dziesmu un deju svētku kustībai, Valstiskuma balvai, Lielajai talkai, Latvijas Okupācijas muzejam, notikumu ciklam "Latviešu grāmatai 500", patrons un goda prezidents Latvijas skautu un gaidu centrālajai organizācijai, konkursam "Vēsture ap mums"; Rīgas Vāgnera nama atjaunošanai, konkursam "Eksporta un inovāciju balva", orientēšanās sacensībām "Zvaigžņu stafete" un Valsts prezidenta balvai vieglatlētikā.

IV VALSTS PREZIDENTA IEGULDĪJUMS LATVIJAS DEMOKRĀTIJAS KVALITĀTĒ UN TIESISKUMĀ

Valsts prezidents likumdošanas ceļā ir paplašinājis sabiedrības demokrātiskās līdzdalības iespējas, sekmējis politisko partiju kvalitāti un godprātīgu pārstāvniecību. Valsts prezidents ir aktīvi piedalījies likumdošanas darbā, tiesiskās vides un tiesiskās izpratnes uzlabošanā, līdzdarbojies mediju politikas veidošanā. Covid-19 krīzes laikā Valsts prezidents mērķtiecīgi iesaistījās valsts stabilitātes nodrošināšanā.

Valsts prezidents:

“Būt par pilsoni demokrātijā – šī vārda dziļākajā izpratnē – ir daudz grūtāk nekā būt vienkārši par pavalstnieku, padoto, pakļauto autoritārā vai totalitārā sistēmā. Pamata atbildība par savu valsti demokrātijā gulstas uz pilsoņa pleciem. Esmu vairākkārt uzsvēris, ka pilsonis demokrātijā pilda sava veida “amatu”. Tas ir pastāvīgs “amats”, ko pilsonis pilnā apmērā uzņemas, sasniedzot pilngadību.”

<https://www.president.lv/lv/media/4798/download?attachment>

18. VĒLĒTAS VIETĒJĀS PADOMES

Jau Administratīvi teritoriālās reformas gaitā Valsts prezidents Egils Levits uzsvēra, ka reformai būtu jābūt vērstai ne vien uz efektīvāku pašvaldību darbu, bet – kas ir ne mazāk svarīgi – uz iedzīvotāju demokrātiskās piederības stiprināšanu vietējām kopienām. Valsts prezidents norādīja, ka Administratīvi teritoriālās reformas koncepcija šo mērķi nesasniedz. Tā neveicina konkrētu pilsonisko atbildību, kam jā sākas ar pilsoņa atbildību par savu tiešo dzīves apkaimi.

Valsts prezidents 2020. gada februārī vēstulē Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisijai norādīja, ka pēc tam, kad reformas gaitā veidosies lielāki novadi, vietējām kopienām ir saglabājamas tiesības ievēlēt savus priekšstāvjus, kuri kārtotu vietējos jautājumus, pamatā darbojoties sabiedriskā kārtā. Vietēja rakstura jautājumi, kas skar tieši un tikai vietējos iedzīvotājus, ir jārisina vietējā līmenī, nevis lielas pašvaldības līmenī, uzskatīja Valsts prezidents.

Valsts prezidenta 2020. gada 24. februāra vēstulē Nr. 71 Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisijai

<https://www.president.lv/lv/media/4784/download?attachment>

31.01.2023.
Dalība diskusijā “Sabiedrības iesaistes iespējas pašvaldības darbā” Ādažu kultūras centrā.

07.03.2023.
Limbažu novadā sarunā ar iedzīvotājiem par sabiedrības iesaisti pašvaldības dzīvē

2020. gada 24. martā Valsts prezidents iesniedza likuma panta priekšlikumu Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumam. Tas uzdod Ministru kabinetam līdz 2020. gada 31. decembrim izstrādāt un iesniegt Saeimā izskatīšanai likumprojektu par vietējo kopienu (pilsētu un pagastu) tiesībām demokrātiski ievēlēt savus pārstāvjus, piešķirot šīm vietējām kopienām kompetenci vietējas nozīmes jautājumu kārtošanai.

Valsts prezidenta 2020. gada 24. marta paziņojums Nr. 9

<https://www.president.lv/lv/media/4794/download?attachment>

Partiju vidē bija zināma pretestība demokrātiski vēlētu vietējo kopienu iesaistei novadu dzīvē. Tāpēc tikai Valsts prezidenta neatlaidīga iesaiste, tiekoties ar deputātiem un iesniedzot Saeimā likumdošanas priekšlikumus, nodrošināja, ka šādas vietējo kopienu tiesības likumā ir ietvertas.

Izsludinot Saeimas pieņemto Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumu, paziņojumā Nr. 12 Valsts prezidents uzsvēra:

“Mana pārliecība ir, ka vietējās kopienas – pagasti un mazpilsētas – nedrīkst pazust šīs Administratīvi teritoriālās reformas rezultātā. Valstij ir jārada priekšnoteikumi, lai vietējo kopienu balss un intereses tiktu saklausītas nākotnē vairāk, nekā tas bijis līdz šim.”

Valsts prezidents atzina: ja Saeima būtu noraidījusi priekšlikumu stratēģiski nodrošināt “demokrātiski vēlētas vietējo kopienu pārstāvniecības pagastos un mazpilsētās ar savu kompetenci, būtu grūti atrast izšķirošus argumentus par labu šī likuma izsludināšanai”.

Valsts prezidenta 2020. gada 19. jūnija paziņojums Nr. 12

<https://www.president.lv/lv/media/4795/download?attachment>

Tiesības un pienākumu veidot vēlētu vietējo kopienu pārstāvniecību mazpilsētās un pagastos Saeima ietvēra 2022. gadā 20. oktobrī pieņemtajā Pašvaldību likumā.

Pēc Ministru prezidenta Krišjāņa Kariņa lūguma Valsts prezidents vēstulē skaidroja padomju principiālo nepieciešamību, kā arī raksturoja to kompetences:

“Satversmes ievads un 1. pants paredz, ka viens no mūsu valsts iekārtas virsprincipiem ir demokrātijas princips. Tas nodrošināms arī pašvaldības darbā, atbilstoši šā principa prasībām veidojot tādu pašvaldību iekārtu, kas vairotu, nevis mazinātu demokrātiskas līdzdalības iespējas un stiprinātu demokrātiskos procesus, nevis sekmētu pašvaldības elites attālināšanos vai pat noslēgšanos no iedzīvotāju viedokļiem un interesēm.”

Valsts prezidenta 2021. gada 1. februāra vēstule Nr. 27 Ministru prezidentam

<https://www.president.lv/lv/media/4776/download?attachment>

Valsts prezidents, izsludinot Pašvaldību likumu, pievienoja skaidrojumu, kā likums piemērojams, lai tas sasniegtu savu mērķi. Valsts prezidents uzsvēra, ka vēlētu vietējo padomju izveidošana ir obligāts pašvaldību pienākums, lai nodrošinātu pienācīgu pārvaldību un sekmētu vietējo kopienu demokrātisko līdzdalību.

Valsts prezidenta 2022. gada 3. novembra paziņojums Nr. 34 "Komentārs Pašvaldību likuma 58. pantam (iedzīvotāju padomes)"

<https://www.president.lv/lv/media/93580/download?attachment>

19. PARTIJU FINANSĒJUMS

Valsts budžeta finansējumu politiskajām partijām un tā piešķiršanas kritērijus Valsts prezidents jau savā pirmajā Saeimas uzrunā 2019. gadā nosauca par prioritāti:

“Ir jāpalielina politisko partiju finansējums no valsts budžeta, lai mazinātu politisko partiju atkarību no privātajiem ziedotājiem un viņu interesēm. No budžeta vāji finansētas un līdz ar to no privātajiem sponsoriem atkarīgas partijas valstij un nodokļu maksātājiem kopumā izmaksā pārāk dārgi.”

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-uzruna-saeimas-2019-gada-rudens-sesijas-atklasana>

Atklājot 2022. gada Saeimas rudens sesiju, Valsts prezidents uzsvēra:

“Demokrātijas veselībai kalpo 13. Saeimas lēmums būtiski palielināt partiju finansējumu no valsts budžeta. Demokrātijai ir vajadzīgas tikai un vienīgi no vēlētājiem, nevis no savtīgiem sponsoriem atkarīgas partijas.”

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-runa-saeimas-rudens-sesijas-plenarsedes-atklasana>

Valsts prezidents ir aicinājis Saeimu rūpīgi sekot, kā tiek piemērots likums par valsts budžeta finansējumu politiskajām partijām, un būt gatavai koriģēt nepilnības.

Valsts prezidents ir arī atkārtoti iesniedzis grozījumus politisko partiju finansēšanas likumā. Tā Valsts prezidenta iesniegtajā un 2022. gada 24. februārī pieņemtajā likumā “Grozījumi Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likumā” paredzēts, ka valsts budžeta finansējums tiek daļēji pārtraukts, ja Saeimā frakcija beidz pastāvēt vai par vairāk nekā divām trešdaļām samazinās frakcijas deputātu skaits. Partija, kuras pārstāvniecība Saeimā ir būtiski sarukusi, “nespēj vairs pilnvērtīgi īstenot vēlētāju gribu un savu priekšvēlēšanu programmu”, tāpēc finansējums samazināms, argumentēja Valsts prezidents.

<https://www.president.lv/lv/20012022-grozijumi-politisko-organizaciju-partiju-finansesanas-likuma>

Komentārā politisko partiju finansēšanas likuma grozījumiem Valsts prezidents uzsver:

“Uzskatu, ka likums šādā redakcijā sasniegs savu mērķi – politiskajai organizācijai (partijai) pēc Saeimas vēlēšanām jāspēj efektīvi pārstāvēt savu vēlētāju intereses un īstenot savu priekšvēlēšanu programmu ar Saeimas frakcijas starpniecību. Tāpat tiks veicināta politisko partiju noturība, attīstība un parlamentārās darbības efektivitāte.”

<https://likumi.lv/ta/id/330790-komentars-likumam-grozijumi-politisko-organizaciju-partiju-finansesanas-likuma>

Valsts prezidenta 2023. gada 3. aprīlī Saeimā iesniedza jaunus grozījumus partiju finansēšanas likumā, kuru mērķis ir uzlabot partiju kvalitāti. Tie paredz pienākumu politiskajām partijām lielāku valsts finansējuma daļu ieguldīt saturā:

“Tikai tādas politiskās partijas, kas pienācīgi un tālredzīgi investē savā saturiskajā kapacitātē, dod nozīmīgu pienesumu valstiskās, ilgtspējīgas politikas veidošanā un demokrātijas stiprināšanā.”

Likuma grozījums paredz, ka politiskajām partijām satura izstrādē un attīstībā jāiegulda ne mazāk par 30 % no valsts finansējuma. Valsts prezidenta pamatojums likuma grozījuma nepieciešamībai:

"Ikvienai nacionāla līmeņa politiskajai partijai ir jāspēj izstrādāt savu piedāvājumu visās būtiskajās valsts politikas jomās – drošība, ārlietas, tautsaimniecība, veselība, labklājība, kultūra u. c. Tāpat šīm partijām jāpiedāvā cilvēki, kuri gan Saeimas, gan valdības līmenī spētu šīs politikas pienācīgi pārstāvēt."

Valsts prezidents arī atgādināja, ka pēc 14. Saeimas vēlēšanām dažām politiskajām partijām bija grūtības atrast atbilstošus kandidātus atsevišķu nozaru ministriju vadībai:

"Šeit saskatāma cieša saistība ar to, cik daudz partijas ir ieguldījušas līdzekļus savu biedru, deputātu kandidātu lietpratības stiprināšanā, kā arī pētnieciskajā un analītiskajā darbā."

<https://www.president.lv/lv/03042023-grozijums-politisko-organizaciju-partiju-finansesanas-likuma>

20. TIESVEDĪBAS PROCESA REGULĒJUMS

Uzrunājot Saeimas rudens sesiju 2019. gadā, Valsts prezidents iezīmēja vienu no savām prioritātēm tiesiskuma jomā:

"Saeimai vajadzētu pievērst uzmanību procesuālo likumu pilnveidošanai, lai nebūtu vairs iespējams novilcināt procesa gaitu un vilkt garumā tiesvedības. Šādi risinājumi ir zināmi, tos tikai vajag ieviest likumā."

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-uzruna-saeimas-2019-gada-rudens-sesijas-atklasana>

Ikgadējā tiesnešu konferencē Valsts prezidents aicināja izvērtēt ilgākos tiesu procesus, noteikt procesa novilcināšanas cēloņus un veikt grozījumus Kriminālprocesa likumā:

"Tiesas procesa laika dimensijas jautājumi 2019. gadā ne reizi vien ir nokļuvuši sabiedrības diskusiju epicentrā. Tādēļ ļoti pamatoti aktualizēts ir jautājums par smagnējo kriminālprocesa regulējumu, kas pieļauj iespēju, ka procesu var novilkt gadiem ilgi, un šāda veida iespējas novilkt procesu apzināti daļēji sakņojas pašā kriminālprocesa regulējumā, daļēji – arī tiesas procesa vadībā."

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-uzruna-latvijas-tiesnesu-ikgadeja-konference>

Arī uzrunājot Augstāko tiesu, Valsts prezidents uzsvēra:

"Aizstāvības tiesības nedrīkst tikt izmantotas pretrunā visa kriminālprocesa interesēm. Šīs intereses nevar tikt realizētas uz sabiedrības rēķina. Līdz ar to rodas šis sabiedrības iespaids, ka visa tiesu vara nefunkcionē. Tādēļ ir pienācis laiks arī mums veikt grozījumus Kriminālprocesa likumā."

<https://www.at.gov.lv/lv/par-augstako-tiesu/augstakas-tiesas-biletens/augstakas-tiesas-biletens-nr-19/valsts-prezidenta-uzruna-augstakaja-tiesa>

Lai novērstu kriminālprocesa novilcināšanu, kā arī lai radītu pastāvīgu formātu, kur turpmāk apspriest un piedāvāt risinājumus tiesību jomā, Valsts prezidents izveidoja "tieslietu piecinieku". Tā pirmajā sanāksmē piedalījās Valsts prezidents, tieslietu ministrs, Saeimas Juridiskās komisijas priekšsēdētāja, Juridiskās komisijas Tiesu politikas apakškomisijas priekšsēdētāja un Juridiskās komisijas Krimināltiesību politikas apakškomisijas priekšsēdētājs. Sēdē tika apspriesti nepieciešamie grozījumi Kriminālprocesa likumā, kas novērstu tiesas procesu novilcināšanu.

"Tieslietu piecinieka" 2020. gada sēdē Valsts prezidents arī rosināja izstrādāt vadlīnijas – labās prakses apkopojumu, kā likuma grozījumus piemērot tiesu procesos, lai novērstu procesu novilcināšanu.

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidents-iestajas-pret-kriminalprocesu-novilcinasanu>

Ar Valsts prezidenta aktīvu iesaisti Saeima izstrādāja un 2020. gada jūnijā pieņēma Kriminālprocesa likuma grozījumus, kas ievieša nepieciešamās pārmaiņas, stiprinot tiesneša tiesības procesa virzībā un novēršot apzinātu tiesas procesa kavēšanu no apsūdzēto puses.

“Tieslietu piecinieka” pastāvīgajā formātā piedalās Valsts prezidents, Satversmes tiesas priekšsēdētājs, Augstākās tiesas priekšsēdētājs, tieslietu ministrs, Saeimas Juridiskās komisijas priekšsēdētājs, Saeimas Juridiskās komisijas apakškomisiju priekšsēdētāji.

21. KONSTITUCIONĀLO ORGĀNU SADARBĪBA, COVID-19 KRĪZE, VALSTS STABILITĀTE

Valsts prezidents ir atkārtoti uzsvēris: lai sasniegtu valsts kopējos mērķus, ir nepieciešams cieņpilns dialogs un sadarbība gan ar Saeimu, gan valdību, gan tieslietu jomu.

Savā pirmajā Saeimas runā 2019. gada rudens sesijas atklāšanā Valsts prezidents definēja valsts demokrātiskās pārvaldības un sadarbības principus:

“Mēs Latviju pārvaldām koleģiāli, paužot katram savu vīziju, savas domas par attīstības scenārijiem, meklējot domubiedrus un atrodot kompromisus. Es nākotnē vēlētos redzēt ļoti ciešu, koleģiālu un uz kopīgu mērķu sasniegšanu vērstu sadarbību starp Saeimu un Valsts prezidentu. Satversmes tiesa kādā spriedumā no valsts varas dalīšanas principa ir atvasinājusi konstitucionālo orgānu – starpinstitucionālās lojalitātes principu. Satversme piešķir Valsts prezidentam iespēju aktualizēt valstiski svarīgus jautājumus politiskajā dienaskārtībā un rosināt par tiem domāt, lai rastu nepieciešamos risinājumus.”

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-uzruna-saeimas-2019-gada-rudens-sesijas-atklasana>

Samērā haotiskā valsts institūciju reakcija uz Covid-19 globālo pandēmiju lika Valsts prezidentam nākt klajā ar inovatīvu risinājumu. 2020. gadā Valsts prezidents iedibināja valsts konstitucionālo orgānu vadītāju sadarbības formātu, kas izskata jautājumus, kuri sniedzas pāri viena valsts varas atzara tiešajai kompetencei. Konstitucionālo orgānu sadarbības formātā līdzās Valsts prezidentam piedalās valsts likumdošanas, izpildu un tiesas varas vadītāji – Saeimas priekšsēdētājs, Ministru prezidents, Satversmes tiesas priekšsēdētājs un Augstākās tiesas priekšsēdētājs. Konstitucionālo orgānu cieša sadarbība ir īpaši nozīmīga ārkārtējās situācijās, kāda tika noteikta Covid-19 pandēmijas laikā, un kalpo krīzes risināšanai.

Valsts prezidenta viedoklis:

“(..) visām valsts institūcijām un amatpersonām pastiprināti jākoordinē sava darbība un jāsadarbjas savā starpā, juridiskais formālisms un resorisms kavē Satversmes mērķu īstenošanu, jo īpaši ārkārtējā situācijā. Ja nepieciešams, tad valsts konstitucionālo orgānu, institūciju, iestāžu un amatpersonu darbības formas ir piemērojamas apstākļiem, ko nosaka ārkārtējā situācija.”

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidents-arkart-ejas-situacijas-laika-juridiskam-formalismam-un-resorismam-starp-valsts-institucijam-un-amatpersonam-nav-vietas>

Valsts prezidenta Egila Levita 2020. gada 23. marta paziņojums Nr. 8

<https://www.president.lv/lv/media/4793/download?attachment>

Konstitucionālo orgānu kopsēdē tika pieņemts atzinums par to, ka Saeimas attālināta darbība ārkārtējās situācijas laikā ir atbilstoša Satversmei. Tas nostiprināja Saeimas lēmumu leģitimitāti.

<https://www.president.lv/lv/jaunums/attalinats-saeimas-darbs-gan-konstitucionalig-an-tehniski-atbilst-satversmei>

Latvija bija arī viena no pirmajām valstīm, kas ārvalstu vēstnieku akreditēja tiešsaistes ceremonijā.

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidents-tiesaistes-ceremonija-akredite-islandes-republikas-arkartejo-un-pilnvaroto-vestnieku-latvija>

2021. gada jūnijā konstitucionālo orgānu kopsēdē tika pārrunāts nepieciešamais regulējums izejai no Covid-19 krīzes.

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidents-ar-konstitucionalo-org-anu-vaditajiem-parruna-nepieciešamo-regulejumu-izejai-no-covid-19-krizes>

Covid-19 globālās pandēmijas laikā Valsts prezidents kā prioritāti prasīja noteikt sabiedrības drošību un veselību. E. Levits daudzkārt intervijās aicināja cilvēkus vakcinēties, paļauties uz zinātnes atziņām un atbalstīja ierobežojumus personām, kuras nav vakcinējušās, kā samērīgus, lai mazinātu inficēšanas riskus. Valsts prezidents uzsvēra, ka pandēmija skar iedzīvotājus un uzņēmējus nevienlīdzīgi, tādēļ valsts atbalstam jābūt elastīgam, efektīvam un laicīgam, vispirms sasniedzot tās nozares, kuras Covid-19 pandēmija skārusi visvairāk.

Valsts prezidents atkārtoti kritiski vērtēja valdības Covid-19 krīzes risinājumu. Par 2021. gada lielāko neveiksmi valdības un Saeimas darbā Valsts prezidents Egils Levits nosauca kavēšanos ar Covid-19 ierobežojumu laicīgu ieviešanu.

<https://nra.lv/latvija/367273-levits-kritize-valdibas-un-saeimas-darbu-covid-19-ierobezosana.htm>

Arī 2020. gada 30. decembra intervijā Latvija Radio raidījumam "Krustpunktā" Valsts prezidents norādīja, ka, ieviešot ierobežojumus cīņā ar Covid-19, valdības reakcija bijusi novēlota:

"Valdībai jārikojas apsteidzoši, nevis tikai reaģējot." Valsts prezidents aicināja valdību būt vienotai un skatīties nevis no savas partijas vai no sava resora viedokļa, bet no valsts interešu viedokļa. Tomēr E. Levits arī atzīmēja, ka pēc tam, kad bija publiski piekodinājis valdībai ievērot "mutes disciplīnu", ministru komunikācija ir uzlabojusies.

<https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/levits-cina-ar-covid-19-valdibas-reakcija-ir-novelota.a387223/>

Vērtējot valdības darbu Covid-19 krīzē, Valsts prezidents Egils Levits 2021. gada 8. jūnijā intervijā LTV raidījumā "1:1" sacīja, ka valdība darbojās klupdama un krizdama, bet pareizā virzienā.

https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/levits-covid-19-krize-valdiba-darbojas-klupdama-krizdama-bet-pareiza-virziens.a408198/?utm_source=ism&utm_medium=article-bottom&utm_campaign=article

Savukārt, uzrunājot Saeimu 2021. gada jūnijā Saeimas pavasara sesijas noslēguma sēdē, Valsts prezidents teica:

"(..) krīze bija stresa tests Latvijas valsts pārvaldei un uzrādīja tajā strukturālas problēmas. Tāpēc nepietiek tikai atrast atbildīgo par to vai citu kļūdainu lēmumu. Runa ir par veselās sistēmas mazspēju adekvāti rīkoties krīzes situācijā, atsakoties no Latvijai nepieciešamajām vakcīnu devām un demonstrējot nesagatavotību vakcinācijas uzsākšanai."

<https://lvportals.lv/dienaskartiba/329593-valsts-prezidenta-egila-levita-runa-saeimas-pavasara-sesijas-nosleguma-sede-2021>

2021. gada augustā paziņojumā Nr. 21 Valsts prezidents uzsvēra, ka Covid-19 pandēmijas apkarošana ir prioritārs Ministru kabineta un Saeimas uzdevums, un noteica deviņus principus, kuros jābalstās Covid-19 apkarošanas un vakcinācijas politikai. Valsts prezidents uzskatīja, ka Saeimai jāatsakās no mēģinājuma pieņemt apjomīgos un smagnējos grozījumus Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likumā, ko opozīcijai bija iespēja bloķēt, tādējādi vēl

vairāk novilcinot to pieņemšanu. Tā vietā Valsts prezidents ieteica Saeimai ar likuma regulējumu dot tiesības Ministru kabinetam un pašvaldībām elastīgi un samērīgi veikt nepieciešamos pasākumus Covid-19 pandēmijas ierobežošanai, ņemot vērā arī cilvēka pamattiesības. Tāpat Valsts prezidents norādīja, ka turpmāk plaša mēroga ekonomikas apturēšana un ierobežojumi vairs nav nepieciešami.

Par efektīvāko līdzekli Covid-19 pandēmijas apkarošanai Valsts prezidents uzskatīja vakcinācijas iespējami plašu aptverj. Aicinot diskutēt par labāko ceļu, kā to panākt, Valsts prezidents norādīja: "Taču šīm diskusijām jābalstās tikai un vienīgi racionālos apsvērumos. Vakcinācija nav ticības, filozofijas vai pasaules uzskata jautājums, bet gan konkrēts, lietišķs risinājums, kas nodrošina sabiedrības veselību un drošību. Šāda pieeja atbilst arī Latvijas pilsoņu lielā vairākuma nostājai."

<https://www.president.lv/lv/media/94478/download?attachment>

<https://www.delfi.lv/news/versijas/egils-levits-par-valsts-vakcinācijas-politiku-un-nepieciešamo-ricību-covid-19-pandēmijas-ierobežošana.d?id=53540321>

Ārkārtējās situācijas laikā daļā sabiedrības bija izteikta neapmierinātība ar ierobežojumiem vai valdības lēmumu noteikt obligāto vakcināciju atsevišķām sabiedrības grupām. Kaut arī Valsts prezidents ārkārtējās situācijas laikā vairākkārt kritizēja valdības novēloto vai nekonsekvento rīcību, tomēr E. Levits uzskatīja, ka 13. Saeimā nav alternatīvas esošajam Ministru kabinetam. Tāpēc par savu uzdevumu Valsts prezidents uzskatīja situācijas stabilizāciju.

2021. gada 8. martā LTV1 raidījumā "Šodienas jautājums" Valsts prezidents, vērtējot valdības darbu un iespējamo valdības locekļu nomaiņu, norādīja:

"Valdība ar citu sastāvu diez vai šobrīd ir iespējama. Paņemiet rokā Saeimas deputātu sarakstu, kur ir 100 deputātu. Izejiet cauri šim sarakstam un Saeimas frakciju sarakstam. Un tad redzēsiet, vai no šiem sarakstiem iespējams dabūt labāku alternatīvu. Man to ir grūti saskatīt, un neviens to nav piedāvājis."

<https://neatkariga.nra.lv/politika/341355-valsts-prezidents-egils-levits-upes-vidu-zirgus-nemainis>

22. MEDIJU POLITIKA

Jau pirmajā uzrunā Saeimai 2019. gadā Valsts prezidents uzsvēra:

"Labi funkcionējošas mediju telpas nodrošināšana ir konstitucionāls uzdevums, ko Satversme uzdod Saeimai un valdībai."

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-uzruna-saeimas-2019-gada-rudens-sesijas-atklasana>

Uzskatot, ka sabiedriskie mediji ir nacionālās informācijas telpas centrālais posms, Valsts prezidents 2020. gada janvārī nosūtīja Saeimai viedokli par Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu un to pārvaldības likumprojektu, kas ietvēra gan konkrētus likuma pantu formulējumus, gan pamatoja sabiedrisko mediju nozīmi valsts demokrātijas kvalitātē:

"Latvijas kā demokrātiskas valsts politikas kvalitāti tiešā veidā nosaka valsts pilsoņu pasaules skatījums un no tā izrietošā politiskā rīcība – gan veicot savu izvēli vēlēšanās, gan pieņemot lēmumus ikdienas sabiedriskajā mijiedarbē.

Kvalitatīva un daudzveidīga informācija latviešu valodā ir obligāts funkcionējošas demokrātijas priekšnoteikums, nodrošināt tās pastāvēšanu ir valsts konstitucionāls uzdevums, kas izriet no Latvijas Republikas Satversmes."

Valsts prezidenta Egila Levita 2020. gada 13. janvāra viedoklis par likumprojektu "Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu un to pārvaldības likums (Nr. 43/lp13)"

<https://www.president.lv/lv/media/4786/download?attachment>

Vairums Valsts prezidenta izteikto priekšlikumu tika ietverti Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu likumā, kas stājās spēkā 2021. gada 1. janvārī.

2021. gada jūnijā Valsts prezidents paziņojumā Nr. 14 (11.06.2021.) aicināja Saeimu izstrādāt un pieņemt likumu "Par valsts atbalstu komerciālajiem plašsaziņas līdzekļiem". Tajā tiku noteikta valsts atbildība komerciālo plašsaziņas līdzekļu jomā un definēti valsts atbalsta instrumenti, tai skaitā komercmediju atbalsta fonds; tiku ietverti stingri kvalitātes nosacījumi, kādiem plašsaziņas līdzeklim jāatbilst, lai pretendētu uz valsts atbalstu.

Vēstulē Saeimai Valsts prezidents norādīja:

"Neraugoties uz pareizajiem vārdiem plānošanas dokumentos, var teikt, ka gadu desmitiem valsts ir bezrūpīgi noskatījusies, kā nopļicinās Latvijas informācijas telpa. Valsts atbalsta politikai un tās īstenošanas mehānismiem ir jābūt mērķtiecīgi vēršoties uz to informācijas telpas daļu, kas ir nozīmīga un nepieciešama nacionālā demokrātiskā diskursa labai funkcionēšanai, tāpat – sabiedriskajiem un komerciālajiem drukātajiem, elektroniskajiem un tiešsaistes plašsaziņas līdzekļiem. Tā valsts īsteno Satversmes 100. pantā ietvertās vārda brīvības garantijas un pilda valsts pozitīvo pienākumu rūpēties, lai pilsoņi varētu iegūt nepieciešamo informāciju par sabiedrībai aktuāliem un nozīmīgiem jautājumiem.

Mērķtiecīgs atbalsts plašsaziņas līdzekļu saturam ir nesaraujami jāsaista ar prasību nodrošināt kvalitāti, profesionalitāti un ētiskumu. Par valsts budžeta naudu nav jāfinansē dezinformācija, sazvērestības teorijas, puspatiesības vai vienkārši muļķības. Nav jāfinansē žurnālisti un organizācijas, kas neievēro profesionālas un ētiskas žurnālistikas pamatprincipus."

Valsts prezidenta Egila Levita 2021. gada 11. jūnija paziņojums Nr. 14 "Viedoklis par nepieciešamo rīcību komerciālo plašsaziņas līdzekļu atbalstam to neatkarības, kvalitātes un plurālisma veicināšanai"

<https://www.president.lv/lv/media/91098/download?attachment>

13. Saeima neuzsāka darbu pie likuma, kas regulētu atbalstu komercmedijiem.

23. DARBS LIKUMDOŠANAS JOMĀ

VALSTS PREZIDENTA IZSTRĀDĀTIE LIKUMPROJEKTI

Likumprojekts "Latviešu vēsturisko zemju likums" (24.09.2020.)

<https://www.president.lv/lv/24092021-likumprojekts-latviesu-vesturisko-zemju-likums>

Likumprojekts "Grozījumi Ministru kabineta iekārtas likumā" (24.11.2021.)

<https://www.president.lv/lv/24112021-likumprojekts-grozijumi-ministru-kabineta-iekartas-likuma>

Likumprojekts "Grozījumi Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likumā" (20.01.2022.)

<https://www.president.lv/lv/20012022-grozijumi-politisko-organizaciju-partiju-finansesanas-likuma>

Likumprojekts "Grozījumi Latvijas Pareizticīgās baznīcas likumā" (05.09.2022.)

<https://www.president.lv/lv/05092022-grozijumi-latvijas-pareizticigas-baznicas-likuma>

Likumprojekts "Grozījums Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likumā" (03.04.2023.)

<https://www.president.lv/lv/03042023-grozijums-politisko-organizaciju-partiju-finansesanas-likuma>

Likumprojekts "Grozījumi Vidzemes, Latgales, Kurzemes un Zemgales ģerboņu likumā" (03.04.2023.)

<https://www.president.lv/lv/03042023-grozijumi-vidzemes-latgales-kurzemes-un-zemgales-gerbonu-likuma>

SAEIMAI OTRREIZĒJAI CAURLŪKOŠANAI NOSŪTĪTIE LIKUMI

2020. gada 23. aprīlī pieņemtais likums "Grozījumi Publisku izklaides un svētku pasākumu likumā"

02.05.2020. vēstule Saeimas priekšsēdētājam

<https://www.president.lv/lv/media/4803/download?attachment>

2022. gada 2. jūnijā pieņemtais Elektronisko sakaru likums

09.06.2022. vēstule Saeimas priekšsēdētājam

<https://www.president.lv/lv/media/92879/download?attachment>

2022. gada 8. septembrī pieņemtais Pašvaldību likums

16.09.2022. vēstule Saeimas priekšsēdētājam

<https://www.president.lv/lv/media/94332/download?attachment>

VALSTS PREZIDENTA PAZIŅOJUMI UN VĒSTULES BŪTISKOS LIKUMDOŠANAS JAUTĀJUMOS

Valsts prezidenta paziņojums Nr. 3 "Par Latvijas Republikas Satversmes 52. panta piemērošanu" (05.08.2019.)

<https://www.president.lv/lv/media/4789/download?attachment>

Valsts prezidenta vēstule Nr. 212 Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijai ar ierosinājumiem likumprojekta "Grozījumi likumā "Par svētku, atceres un atzīmējamām dienām" pilnveidei un aicinājumu noteikt 17. martu kā Nacionālās pretošanās kustības piemiņas dienu un 15. oktobri kā Valsts valodas dienu" (01.10.2019.)

<https://www.president.lv/lv/media/4788/download?attachment>

Valsts prezidenta vēstule Nr. 288 Saeimas priekšsēdētājam Inārai Mūrniecei un Ministru prezidentam Krišjānim Kariņam par budžeta un budžeta paketes veidošanu un apspriešanu Saeimā (28.11.2019.)

<https://www.president.lv/lv/media/4787/download?attachment>

Valsts prezidenta viedoklis par likumprojektu "Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu un to pārvaldības likums" (Nr. 43/Lp13). (13.01.2020.)

Valsts prezidenta 10.02.2020. paziņojums Nr. 5 Par nepieciešamu papildinājumu likumprojektam "Grozījumi Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likumā"

<https://www.president.lv/lv/media/4790/download?attachment>

Valsts prezidenta vēstule Nr. 46 Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijai par nepieciešamu papildinājumu likumprojektam "Grozījumi Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likumā" (07.02.2020.)

<https://www.president.lv/lv/media/4785/download?attachment>

Valsts prezidenta paziņojums Nr. 6 "Par elektroenerģijas ražotāju komercdarbības atbalsta uzraudzību un kontroli" (10.02.2020.)

<https://www.president.lv/lv/media/4791/download?attachment>

Valsts prezidenta vēstule Nr. 71 Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisijai par likumprojektu "Grozījumi Republikas pilsētas domes un novada domes vēlēšanu likumā" (24.02.2020.)

Valsts prezidenta 25.02.2020. paziņojums Nr. 7 "Par ierosinājumiem administratīvi teritoriālās reformas īstenošanai"

<https://www.president.lv/lv/media/4792/download?attachment>

Valsts prezidenta vēstule Nr. 90 Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijai par precizējumu likumprojekta "Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu un to pārvaldības likums" 3. panta pirmajā daļā (11.03.2020.)

<https://www.president.lv/lv/media/4783/download?attachment>

Valsts prezidenta paziņojums Nr. 107 "Valsts konstitucionālo orgānu darbības pamatprincipi ārkārtējā situācijā" (23.03.2020.)

<https://www.president.lv/lv/media/4793/download?attachment>

Valsts prezidenta paziņojums Nr. 9 Par priekšlikumiem likumprojektam "Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums" (24.03.2020.)

<https://www.president.lv/lv/media/4794/download?attachment>

Valsts prezidenta paziņojums Nr. 12 "Par administratīvi teritoriālās reformas īstenošanu" (19.06.2020.)

<https://www.president.lv/lv/media/4795/download?attachment>

Valsts prezidenta paziņojums Nr. 14 "Par parlamentārās kontroles mehānismu pilnveidi Saeimas vairākuma un opozīcijas savstarpējās sadarbības ietvaros" (24.07.2020.)

<https://www.president.lv/lv/media/4796/download?attachment>

Valsts prezidenta vēstule Nr. 408 Saeimas Izglītības un zinātnes komisijas priekšsēdētājam Arvilam Ašeradenam par likumprojektu "Grozījumi Augstskolu likumā" (16.11.2020.)

<https://www.president.lv/lv/media/4781/download?attachment>

Valsts prezidenta paziņojums Nr. 17 "Par valsts budžeta likumu paketi 2021. gadam" (11.12.2020.)

<https://www.president.lv/lv/media/4797/download?attachment>

Valsts prezidenta paziņojums Nr. 18 "Par Valsts aizsardzības mācības un Jaunsardzes likumu un pilsoniskās izglītības koncepciju" (22.12.2020.)

<https://www.president.lv/lv/media/4798/download?attachment>

Valsts prezidenta vēstule Nr. 10 Saeimas Izglītības, kultūras un zinātnes komisijai par likumprojektu "Rīgas Svētā Pētera baznīcas likums" (18.01.2021.)

<https://www.president.lv/lv/media/4779/download?attachment>

Valsts prezidenta paziņojums Nr. 1 "Par priekšlikumiem likumprojekta "Latviešu vēsturisko zemju likums" otrajam lasījumam" (28.01.2021.)

<https://www.president.lv/lv/media/4799/download?attachment>

Valsts prezidenta paziņojums Nr. 3 "Par atbalstu latviešu oriģinālliteratūras un masu informācijas līdzekļu pieejamībai" (01.02.2021.)

<https://www.president.lv/lv/media/4801/download?attachment>

Valsts prezidenta vēstule Nr. 27 Ministru prezidentam Krišjānim Kariņam "Par vietējām kopienām" (01.02.2021.)

<https://www.president.lv/lv/media/4776/download?attachment>

Valsts prezidenta paziņojums Nr. 2 "Par vēlētiem vietējo kopienu pārstāvjiem pagastu un pilsētu iedzīvotāju padomēs" (01.02.2021.)

<https://www.president.lv/lv/media/4800/download?attachment>

Valsts prezidenta paziņojums Nr. 4 "Par rīcībpolitikas priekšlikumiem digitālās transformācijas mērķu sasniegšanai" (04.02.2021.)

<https://www.president.lv/lv/media/4802/download?attachment>

Valsts prezidenta paziņojums Nr. 5 "Par individuālā taisnīguma nodrošināšanu nelikumīgi represēto personu rehabilitācijā, kā arī politiski represētas personas statusa un nacionālās pretošanās kustības dalībnieka statusa piešķiršanā" (25.03.2021.)

<https://www.president.lv/lv/media/94342/download?attachment>

Valsts prezidenta paziņojums Nr. 6 "Par Dzīvojamo telpu īres likumu" (06.04.2021.)

<https://www.president.lv/lv/media/94344/download?attachment>

Valsts prezidenta paziņojums Nr. 8 "Par latviešu valodas kā vienīgās valsts valodas nostiprināšanu" (26.04.2021.)

<https://www.president.lv/lv/media/94348/download?attachment>

Valsts prezidenta paziņojums Nr. 11 "Par Nacionālās pretošanās kustības dienu un Valsts valodas dienu" (05.05.2021.)

<https://www.president.lv/lv/media/94474/download?attachment>

Valsts prezidenta paziņojums Nr. 14 "Viedoklis par nepieciešamo rīcību komerciālo plašsaziņas līdzekļu atbalstam to neatkarības, kvalitātes un plurālisma veicināšanai" (11.06.2021.)

<https://www.president.lv/lv/media/91098/download?attachment>

Valsts prezidenta paziņojums Nr. 16 "Komentārs Latviešu vēsturisko zemju likumam" (28.06.2021.)

<https://www.president.lv/lv/media/91165/download?attachment>

Valsts prezidenta paziņojums Nr. 24 par likumu "Grozījumi Izglītības likumā" (27.07.2022.)

<https://www.president.lv/lv/media/93095/download?attachment>

Valsts prezidenta paziņojums Nr. 21 "Viedoklis par valsts vakcinācijas politiku un nepieciešamo rīcību Covid-19 pandēmijas ierobežošanā" (31.08.2021.)

<https://www.vestnesis.lv/op/2021/169.2>

Valsts prezidenta paziņojums Nr. 4 "Par likumu "Par labas gribas atlīdzinājumu Latvijas ebreju kopienai"" (21.02.2022.)

<https://www.president.lv/lv/media/92194/download?attachment>

Valsts prezidenta paziņojums Nr. 2 "Par vēlētiem vietējo kopienu pārstāvjiem pagastu un pilsētu iedzīvotāju padomēs" (01.02.2021.)

<https://www.president.lv/lv/media/92351/download?attachment>

Valsts prezidenta paziņojums Nr. 16 par likumu "Par padomju okupācijas objektu Pārdaugavā" (16.05.2022.)

<https://www.president.lv/lv/media/92729/download?attachment>

Valsts prezidenta paziņojums Nr. 21 par likumu "Grozījumi Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likumā" (22.06.2022.)

<https://www.president.lv/lv/media/92945/download?attachment>

Valsts prezidenta vēstule Nr. 409 Saeimas Izglītības, kultūras un zinātnes komisijai ar aicinājumu nopietni apsvērt iespēju pirms trešā lasījuma no grozījumiem Izglītības likumā izslēgt strīdīgo regulējumu par bērnu, kuri dažādu iemeslu dēļ skolā ir emocionāli un fiziski vardarbīgi pret citām personām, nošķiršanu no izglītības iegūšanas skolā (11.10.2022.)

<https://www.president.lv/lv/media/93413/download?attachment>

Valsts prezidenta paziņojums Nr. 34 par "Pašvaldību likuma" 58. pantu (03.11.2022.)

<https://www.president.lv/lv/media/93580/download?attachment>

Valsts prezidenta paziņojums Nr. 37 par likumu "Grozījumi Darba likumā" (11.11.2022.)

<https://www.president.lv/lv/media/93615/download?attachment>

Valsts prezidenta paziņojums Nr. 6 par valsts budžeta likumu paketi 2023. gadam (21.03.2023.)

<https://www.president.lv/lv/media/94334/download?attachment>

Valsts prezidenta paziņojums Nr. 16 par likuma ierosinājumu saskaņā ar Latvijas Republikas Satversmes 47. pantu (19.06.2023.)

<https://www.president.lv/lv/media/94683/download?attachment>

24. RĪGAS PILS DISKUSIJAS

Egila Levita prezidentūras laikā Rīgas pils ir bijusi atvērta demokrātiska sarunu telpa, kur apspriesti daudzveidīgi temati, kristalizētas un formulētas jaunas idejas.

01.04.2022. Sasveicināšanās ar Valteru Nollendorfu pirms diskusijas "Kā stāstīt vēsturi? Pētniecība, politika, komunikācija"

2019. gadā

Rīgas pilī Valsts prezidents aicināja diskutēt par mediju politiku (19.08.2019.), notika politisko partiju jauniešu diskusiju forums "Jaunieši politikā un demokrātijas attīstībā" (26.08.2019.), norisinājās vēsturnieku komisijas rakstu X sējuma "Valoda un valsts" atvēršanas svētki (15.10.2019.), tikšanās ar Latvijas Pašvaldību savienības domes pārstāvjiem (06.11.2019.), domnīca "Latviešu nācija un saliedēta Latvijas valsts" (29.11.2019.), konference "Augstākās izglītības pārvaldība: drosme mainīties" (20.12.2019.).

2020. gadā

Rīgas pilī noritēja konference par godu 25. gadadienai kopš Latvijas iestāšanās Eiropas Padomē (10.02.2020.), seminārs un diskusija par Latviešu vēsturisko zemju likumprojektu (24.07.), konference par godu Latvijas–Krievijas miera līguma parakstīšanas 100. gadadienai (11.08.), Latvijas Nacionālā vēstures muzeja rīkotā starptautiskās konference "Ar skatu rītdienā. Nacionālo muzeju misija un nākotnes izaicinājumi Baltijas jūras reģionā" (15.09.), atceres pasākums par godu ievērojamā Latvijas valstsvīra Miķeļa Valtera pārapbedīšanai Latvijā (23.09.), diskusija "Tēmturis – valsts valoda" (15.10.), tiešsaistes diskusija "Tēmturis – veselības drošība. Par informāciju, dezinformāciju, valsts komunikācijas politiku un indivīda izvēli Covid-19 laikā" (20.10.).

Jūrmalas rezidencē noritēja diskusija par Latvijas interesēm un iespējām ANO saistībā ar organizācijas 75. gadskārtu (27.07.).

2021. gadā

Rīgas pilī notika Nacionālās pretošanās dienai veltīta tiešsaistes konference "Cīņa par Latviju. Nacionālās pretestības kustības izpēte un atcere" (17.03.), Gustava Zemgala 150 gadu jubilejai veltīta konference (12.08.), forums "Laba pārvaldība – ceļš uz sabiedrības labklājību un Latvijas ekonomikas konkurētspēju" (10.09.), Latvijas dalības Apvienoto Nāciju Organizācijā 30. gadadienai veltīta diskusija (10.09.), konference "Valoda – tas ir darbības vārds. Valsts valoda 21. gadsimta Latvijai" (08.10.).

2022. gadā

Rīgas pilī tika sarīkotas konferences un diskusijas: "Pavērsiens: 10 gadi kopš valodas referenduma" (11.02.), starptautiska konference "Latvijas Republikas Satversmei 100" (16.02.), starptautiska konference "Nosargāt valsti. Toreiz un tagad: Baltijas valstu nacionālās pretošanās pieredze un Ukraina" (17.03.), diskusija "Satversmes lasīšana pēc 24. februāra" (16.05.), diskusija "Viedoklim par neaizskaramo Satversmes kodolu – 10 gadu" (05.09.), Valsts valodas dienai veltīta diskusija "Valsts valoda 21. gadsimta augstskolā un zinātnē" (17.10.), Valsts prezidenta diskusija ar jauniešiem UNESCO pasaules medijpratības nedēļā "Manas Latvijas tēls. Kā atšķirt informāciju no dezinformācijas?" (24.10.), konference "Latvijas valsts stratēģija un sociāli politiskais konsensus" (26.10.), kā arī Valsts prezidenta Egila Levita un Valsts prezidenta (2007–2011) Valda Zatlera saruna ar jauniešiem "Vai viegli būt prezidentam demokrātijā?" (12.11.).

2022. gadā Valsts prezidents arī uzsāka Satversmes simtgadei veltīto debašu ciklu ar skolu jaunatni "#Satversmei100: vērtības nākotnei", sekmējot jauniešu iesaisti Latvijas nākotnes veidošanā. Atklājot debašu ciklu, Valsts prezidents teica:

"Kāpēc mums ir jādiskutē un vienmēr no jauna jāizzina Satversme? Tādēļ, ka Satversme uzdod pareizos jautājumus, bet atbildes mēs dodam katrs savā laikā un savā kontekstā. Mēs visi – sabiedrība, likumdevējs, Satversmes tiesa – dodam atbildes. Es varētu salīdzināt Satversmi ar grāmatu, kur visu laiku kaut kas tiek rakstīts klāt. Tādēļ Satversme nekad nav pabeigta. Un arī jūs, jaunieši, ar savām atziņām to šodien papildināsiet."

Valsts prezidents jauniešu debašu cikla «#Satversmei100:vērtības nākotnei» atklāšanā

https://www.youtube.com/watch?v=PfARFyN_8ms

Pirmā jauniešu debašu cikla diskusija 2022. gada 15. februārī Rīgas pilī bija veltīta vārda brīvības un cilvēka cieņas sadures jautājumiem. Debašu cikls ar Valsts prezidenta līdzdalību gada garumā turpinājās Latvijas vēsturiskajos novados: "Zaļās nākotnes sapnis. Vai uz šodienas labklājības rēķina?" Daugavpilī; "Kurš kontrolē dzīvi? Mākslīgais intelekts – privātums – brīvība" Valmierā; "Viens no 1,8 miljoniem – ko izšķir mana balss? Līdzdalība: izvēle, tiesības vai pienākums?" Saldū; "Mana valsts – mana vara. Kā ietekmēt šodien un veidot Latvijas rītidienu?" Jēkabpilī; "Latvietība – privilēģija vai nasta?" Dobelē. Cikla noslēgumā 2023. gada 15. februārī jaunieši un viņu skolotāji, kuri gada laikā bija piedalījušies debatēs, pulcējās sarunai par Satversmes vērtībām Rīgas pilī. Tika sagatavots apkopojums ar fragmentiem no jauniešu esejām.

2023. gadā

Rīgas pilī notika starptautiska konference "Dītrihs Andrejs Lēbers (Dietrich André Loeber) – 100. Vācbaltietis un Latvijas pilsonis, starptautisko tiesību speciālists un laikabiedrs" (04.01.), diskusija "Vēstures mācība: vieta stundu sarakstā un loma Satversmes vērtību apgūvē" (13.01.), Demokrātijas akadēmijas atklāšanas pasākums "Demokrācija un pilsoniskā sabiedrība Latvijā un Eiropā" (30.01.), Nacionālās pretošanās kustības piemiņas dienai veltīta konference "No pretošanās līdz brīvībai: kā stāstīt Latvijas valstiskuma vēsturi?" (15.03.), digitālā konference "Labi pārvaldīta un iedzīvotājam draudzīga digitāla Latvija" (05.04.) un konference "Inovāciju pārnese: no idejas uz ekonomikas transformāciju" (20.04.).

19.08.2019. Diskusija par sabiedrisko mediju politikas attīstību Latvijā

20.12.2019. Diskusiju cikls "Augstākās izglītības pārvaldība: drosme mainīties"

05.09.2022. Konferencē "Viedoklim par neaizskaramo Satversmes kodolu – 10 gadu"

05.04.2023. Uzruna diskusijā "Labi pārvaldīta un iedzīvotājam draudzīga digitālā Latvija"

09.05.2022. Diskusija "Karš Ukrainā. Taisnīguma atjaunošana un starptautiskās tiesības. Krievijas atbildība"

V VALSTS PREZIDENTS PAR REFORMĀM, KAS NEPIECIEŠAMAS LATVIJAS KONKURĒTSPĒJAI, LABKLĀJĪBAI UN ILGTSPĒJĪGAI ATTĪSTĪBAI

Valsts prezidents atkārtoti, uzrunājot Saeimu 2021. gada rudens sesijā un 2022. gada pavasara un 2022. gada rudens sesijās, norādīja uz Latvijas strukturālo atpalicību un atpalicību no Igaunijas un Lietuvas. Saasināti no Saeimas tribīnes pievēršot uzmanību kavēkļiem Latvijas konkurētspējai un tautsaimniecības attīstībai, Valsts prezidents ir devis savu ieguldījumu, lai šīs problēmas nonāktu Saeimas un valdības politiskajā dienaskārtībā.

Valsts prezidents ir uzskaitījis atpalicības iemeslus un prasījis no politiķiem konkrētu rīcību:

"Es varu nosaukt problēmas, kas kavē Latvijas attīstību un kas liek mums atpalikt salīdzinājumā ar pārējām Baltijas valstīm. Un tās ir: administratīvie šķēršļi investīciju ienākšanai, nepietiekams finansējums pētniecībai un zinātnei, kas mazina eksportspēju, neefektīva darbaspēka pār kvalifikācijas sistēma un kvalificēta darbaspēka trūkums, neattīstīta mājokļu politika, kas neveicina darbaspēka mobilitāti, nepietiekama kredītu pieejamība, tautsaimniecības attīstību neveicinoša nodokļu sistēma. Katrā no šīm jomām nepieciešamas nopietnas un, es uzsveru, strukturālas reformas."

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-uzruna-saeimas-pavasara-nosleguma-sesijas-plenarsede>

Valsts prezidents ir aicinājis Saeimu un valdību ķerties pie reformām Latvijas konkurētspējas atjaunošanai un ilgtspējīgai attīstībai. Tas nepieciešams, lai augtu sabiedrības labklājība un tiktu mazināta nevienlīdzība:

"Gribu uzsvērt, ka tieši ilgtspējīga attīstība ir atslēga nevienlīdzības mazināšanai. Nevienlīdzība Latvijā ir ievērojami augstāka nekā vidēji Eiropā. Taču risinājums nav esošā kopprodukta pārdale. Tas var būt tikai plāksteris. Risinājums nevienlīdzības mazināšanā var būt vienīgi ievērojams kopprodukta pieaugums. Tam ilgstoši ir jābūt straujākam nekā Baltijas kaimiņvalstīs un Eiropā vidēji. Un tas ir iespējams, rūpīgi piestrādājot pie katra no tiem elementiem un to sazobes, kurus jau daudzkārt esmu minējis. Šie elementi ir – 1) skolas izglītība, 2) augstākā izglītība, 3) zinātne, 4) pētniecība, 5) inovācijas, 6) ražošana un 7) eksports. Gala rezultāts ir konstanti augošs nacionālais kopprodukts."

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-uzruna-saeimas-pavasara-sesijas-nosleguma-plenarsede>

25. VALSTS PĀRVALDĪBA

Par būtisku šķērslī Latvijas mērķtiecīgai un sekmīgai attīstībai Valsts prezidents ir uzskatījis neefektīvo valsts pārvaldi. Uzrunājot 13. Saeimu 2022. gada pavasarī, Valsts prezidents teica:

“Valsts pārvaldei ir jābūt elastīgai, un tai ir jāspēj reaģēt uz katra konkrētā laika sabiedrības labā risināmiem uzdevumiem arī tad, ja uzdevums vienlaikus skar vairākas nozares vai institūcijas. Bet, tikko ir vairākas institūcijas un nozares iesaistītas, tad mēs “buktējam”.”

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-uzruna-saeimas-pavasara-nosleguma-sesijas-plenarsede>

Valsts prezidents Egils Levits 2021. gada 24. novembrī iesniedza Saeimai izskatīšanai likumprojektu “Grozījumi Ministru kabineta iekārtas likumā”. Grozījumu mērķis bija piemērot Latvijas valsts pārvaldi 21. gadsimta izaicinājumiem. Pēc Valsts prezidenta domām, jomās, kur nepieciešama efektīva vairāku ministriju pārnozaru sadarbība (piemēram, demogrāfija, bērnu tiesību un ģimenes politika, digitālā politika un pārvaldība, Latvijas informācijas telpas jautājumi, valsts zaļais kurss un ilgtspēja u. c.) jānosaka, ka Ministru kabinets pēc Ministru prezidenta priekšlikuma uz Ministru kabineta pilnvaru laiku vai noteiktu termiņu var iecelt vienu vai vairākus valsts ministrus. Tas nepieciešams valdības noteikto prioritāšu efektīvai ieviešanai un mērķtiecībai valsts attīstībā.

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidents-saruna-ar-saeimas-frakcijam-rosina-modernizet-valsts-parvaldi>

Valsts prezidenta pavadvēstulē likuma grozījumiem teikts:

“Strauji mainīgās sociāli ekonomiskās un politiskās tendences norāda uz to, ka arvien biežāk parādās situācijas, ko valdībai nepieciešams risināt ātri un efektīvi, proti, reformu pārvaldības ietvaros. Strauju reformu nepieciešamība valsts pārvaldē ir kļuvusi par politisko ikdienu, jo tas ir viens no instrumentiem, kā valsts pārvaldība var ātri un efektīvi pielāgoties izmaiņām sabiedrības vajadzību nodrošināšanā.”

Likumdošanas iniciatīva “Grozījumi Ministru kabineta iekārtas likumā”

<https://www.president.lv/lv/24112021-likumprojekts-grozijumi-ministru-kabineta-iekartas-likuma>

2022. gada septembrī, uzrunājot 13. Saeimu rudens sesijas atklāšanā, Valsts prezidents uzsvēra:

“Ir skaidri redzams, ka mūsu atpalcība iezīmējas īpaši tajās jomās, kur nepieciešama valsts pārvaldības pārnozaru koordinācija un sadarbība. Esmu jau vairākkārt norādījis, ka 20. gadsimta sākumā konstruētā valsts pārvaldības sistēma vairs neatbilst 21. gadsimta vajadzībām. Ja mēs gribam modernu valsti, mums ir vajadzīga moderna valsts pārvaldība, kas efektīvi spēj tikt galā ar mūsdienu izaicinājumiem – gan elastīgs politiskās valdības modelis, gan moderna, efektīva ierēdniecība.”

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-runa-saeimas-rudens-sesijas-plenarsedes-atklasana>

Valsts prezidenta iesniegtos likuma grozījumus, kas modernizētu Ministru kabineta iekārtu, Saeima neatbalstīja.

Tāpēc Valsts prezidents, uzrunājot jaunievēlēto 14. Saeimu pirmajā sēdē, pirms tika izveidota valdība, skarbi kritizēja līdzšinējo valdības struktūru:

“Uzskatu, ka līdzšinējā sklerotiskā valdības struktūra, kur katra ministrija izolēti kā viduslaiku feodāls lēnis īsteno savu politiku, neskatoties, ko citas ministrijas dara, un bez attiecīgas koordinācijas, ir jāreformē. Tāpēc es aicināšu nākamo Ministru prezidenta kandidātu sniegt konkrētu, izvērtu un

izvērsti pamatotu reformas plānu, kā novērst valsts pārvaldības stagnējošo atpalcību. Un ar parastajiem primitīvajiem, populistiskajiem priekšlikumiem labāk nemaz pie manis nenāciet!”

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-uzruna-saeimas-pavasara-nosleguma-sesijas-plenarsede>

Valsts prezidents līdzdarbojās Ministru kabineta iekārtas likuma un Valsts pārvaldes iekārtas likuma reformēšanā. Saeima grozījumus pieņēma 2022. gada 1. decembrī. Krišjāņa Kariņa 2022. gada 14. decembrī apstiprinātā valdība izveidoja jaunu – klimata un enerģētikas – ministra amatu. Likums valdībai dod arī iespēju izveidot ministra biedra amatu ministrijās, kur tas ir nepieciešams. Šo iespēju valdība vēl nav izmantojusi.

Valsts prezidents arī aktīvi skaidroja sabiedrībai reformas nepieciešamību:

“Valdībai, modernai valdībai mūsdienīgā parlamentārajā demokrātija ir jāatspoguļo tās valdības prioritātes, ko valdība grib īstenot. Tagad tik tiešām redzams, ka enerģētika, zaļais kurss, klimats ir pirmās prioritātes jautājums – mums ir jābūt atbildīgai ministrijai par šiem jautājumiem, mēs nevaram ar veco struktūru risināt jaunās problēmas. Tas, ka arguments ir, ka mums tā vienmēr ir bijis, tas nav arguments. Šī valdība nedrīkst atstāt stagnātisku iespaidu un nedrīkst būt stagnātiska. Ja ir problēma, tā ir jārisina, un tam jāatspoguļojas arī valdības struktūrā.”

<https://www.delfi.lv/news/national/politics/levits-par-jaunas-ministrijas-izveidi-valdibas-strukturai-japiemerojas-problemai.d?id=54892810>

Valsts prezidents arī uzsvēra:

“Jāņem vērā, ka šīs jomas nav uz visiem laikiem iekaltas akmenī. Tās var mainīties gan atkarībā no aktuālās politikas situācijas, gan atkarībā no valdības prioritātēm. Citā koalīcija noteikti būtu citas prioritātes, kam būtu jāatspoguļojas arī attiecīgā valdības struktūrā. Tādēļ valdības struktūrai modernā Eiropas parlamentārā demokrātijā ir jābūt elastīgai, piemērojoties gan vajadzībām, gan valdības prioritātēm.”

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-runa-jaunievetas-14-saeimas-pirmaja-sede>

26. IZGLĪTĪBA, ZINĀTNE, INOVĀCIJAS

Savā pirmajā Saeimas runā 2019. gadā Valsts prezidents nosauca savu prioritāti, kas palikusi nemainīga visus četrus gadus:

“Mums jāspēj izveidot izcilu un tālredzīgu augstākās izglītības sistēmu, kas sekmētu zinātņi, inovācijas un ekonomiku. Izglītība, zinātnes, inovācijas – tas viss ir ekonomikas pamats.”

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-uzruna-saeimas-2019-gada-rudens-sesijas-atklasan>

2021. gadā uzrunājot Saeimu, Valsts prezidents uzsvēra:

“Es vēlos koncentrēt jūsu uzmanību, godātie deputāti, uz galveno iemeslu Latvijas atpalcībā. Tas redzams Latvijas valsts nespējā piedāvāt visiem saviem pilsoņiem vērtīgāko resursu – kvalitatīvu izglītību mūža garumā. Mūsu izglītības, zinātnes, tehnoloģiju un ekonomikas politikas nav bijušas savstarpējā sazobē, tās nav bijušas saslēgtas vienotā ķēdē, kur visi posmi darbotos ar vislielāko atdevi.”

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-saeimas-rudens-sesijas-plenarsedes-atklasanas-runa-2021-gada-2-septembri>

Pēc gada uzrunājot Saeimu, Valsts prezidents pievērsās augstskolu reformai, aicinot novērst augstākās izglītības sistēmas sadrumstalotību un sekmēt augstskolu starptautisko konkurētspēju. Valsts prezidents aicināja deputātus palielināt Latvijas zinātnes bāzes finansējumu:

"(..) kas šobrīd ir katastrofāli zems. Tas, rēķinot no IKP, ir trīs reizes mazāks nekā vidēji Eiropas Savienībā. Kolēģi, vai jūs neredzat starpību starp to, ko mēs gribam panākt, un to, kas mēs esam? Un tas ir jūsu rokās, šo atpalcības galveno faktoru mazināt. Es aicinu jūs nopietni pievērsties šķēršļiem, kas kavē Latvijas attīstību."

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-saeimas-rudens-sesijas-plenarsedes-atklasanas-runa-2021-gada-2-septembri>

Valsts prezidents ir atkārtoti aicinājis Saeimas deputātus nodrošināt atbilstošu finansējumu jomai, bez kuras nav iespējama valsts sekmīga attīstība:

"Zināšanas un zinātne ir jāliek mūsu valsts modernizācijas pamatā. Mūsu nav tik daudz, lai mēs varētu atļauties pavirši izglītotu vai mazizglītotu sabiedrību."

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-runa-saeimas-pavasara-sesijas-nosleguma-sede>

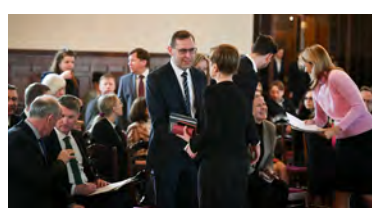
Uzrunājot 14. Saeimu pirmajā plenārsēdē, kā arī diskutējot par jaunās valdības prioritātēm tās veidošanas laikā, Valsts prezidents izvirzīja prasību palielināt finansējumu zinātnei un inovācijām līdz 1,5 % no IKP, vienlaikus nodrošinot 50 % tās zinātnes bāzes finansējumam. Saeimas plenārsēdē Valsts prezidents teica:

"Nav pareizs apgalvojums, ka valsts konkurētspējīgu zinātņi un izglītību var "atļauties" tikai tad, kad ir sasniegts zināms labklājības līmenis. Tieši otrādi – zinātne un izglītība ir pamats valsts labklājībai. Patlaban Latvija velta zinātnei un pētniecībai tikai 0,7 % no IKP, kamēr ES vidējais rādītājs ir 2,2 %. Tātad tikai viena trešā daļa, kolēģi! Tādēļ ir jāparedz, ka nākamajos četros gados zinātnes un pētniecības finansējums palielināsies līdz 1,5 % no IKP. Pa to laiku, protams, arī ES vidējais rādītājs jau būs pieaudzis līdz 3 %, un mēs pēc četriem gadiem, ja tas tiktu īstenots, būtu sasnieguši tikai pusi no Eiropas vidējā, nevis no tām valstīm, kas Eiropā ir priekšgalā. Jūs redzat to atpalcību, kur mēs patlaban atrodamies.

Taču galvenais – ir jābūt koncepcijai, kas atspoguļojas valdības deklarācijā, kas konkrēti tiks darīts, lai nākamajos četros gados panāktu būtisku izglītības un zinātnes sektora izrāvienu. Es apzināti sāku ar izglītības, zinātnes, inovāciju un tehnoloģiju jomu, jo tās ir tās jomas, kas varētu nodrošināt Latvijas izrāvienu un ilgtspējīgu attīstību."

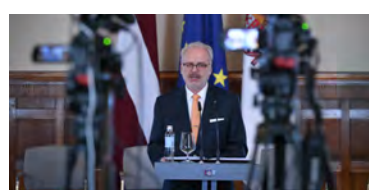
<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-runa-jaunievetas-14-saeimas-pirmaja-sede>

05.04.2023. Diskusija "Labi pārvaldīta un iedzīvotājam draudzīga digitālā Latvija"

20.04.2023. Diskusijā "Inovāciju pārnese: no idejas uz ekonomikas transformāciju" Rīgas pilī LIAA ģenerāldirektors Kaspars Rožkalns, Latvijas Zinātnes padomes direktore Lauma Muižniece, LU Cietvielu fizikas institūta vadītājs Andris Anspoks, "Latvijas Finieris" attīstības un pētniecības sektora vadītājs Māris Būmanis, inovāciju eksperts Daniels Jeļisejevs

20.04.2023. Valsts prezidents uzrunā diskusijas "Inovāciju pārnese: no idejas uz ekonomikas transformāciju" dalībniekus

Pēc Krišjāņa Kariņa valdības apstiprināšanas, tiekoties ar izglītības un zinātnes ministri Andu Cakšu, Valsts prezidents uzsvēra:

“Tuvākajos gados jāpalielina zinātnes bāzes finansējums līdz 50 % no kopējā pētniecības, attīstības un inovāciju finansējuma, lai nodrošinātu zinātnisko institūciju finansiālo stabilitāti, akadēmiskā un zinātniskā personāla piesaisti un attīstību.”

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidents-sagaidu-ka-valdiba-tuvakajos-gados-istenos-doto-solijumu-dubultot-atbalstu-augstakajai-izglitiba-un-zinatnei>

Valdības deklarācijā ir fiksēta apņemšanās palielināt finansējumu pētniecībai un attīstībai līdz 1,5 % no IKP. Savukārt valdības rīcības plāns sola būtiski palielināt zinātnes bāzes finansējumu.

Valsts prezidents ir atkārtoti uzsvēris, ka Latvijai trūkst konsekventas attīstības politikas:

“Valstij ar savu izglītības, zinātnes, tehnoloģiju un ekonomikas politiku, ar to savstarpējo sazobi un saslēgšanos vienotā ķēdē ir jārada priekšnosacījumi, lai visi šī cikla posmi darbotos nevainojumi, bez zaudējumiem, ar vislielāko atdevi. Galarezultāts būs labklājība – gan materiālā, gan nemateriālā.”

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-runa-atklajot-tie-ssaistes-diskusiju-covid-19-zales-ekonomikas-arstesanai-un-hroniskas-slimibas-riski>

“Pārmaiņas turpinās ienest globalizācijas procesi, tehnoloģiju attīstība, klimata izmaiņas un ar to saistītās ekonomikas balansa izmaiņas. Turpinās mainīties veids un paradumi, kā strādājam. Mainīsies zināšanas un kvalifikācijas, kas būs nepieciešamas. Šis process ir sācies gan attiecībā uz digitālo transformāciju, gan pāreju uz ilgtspējīgu un “zaļu” saimniekošanu. “Vilciens ir kustībā”, un ir svarīgi, lai mūsu valsts, mūsu uzņēmumi un visa sabiedrība šajās pārmaiņās nepaliktu iepakā, bet būtu soli priekšā. Mums jābūt vilciena pirmajā vagonā, nevis jāmēģina ķert pēdējo.”

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-uzruna-eksporta-un-inovaciju-balvas-pasniegšanas-ceremonija>

“Es gribētu uzsvērt, ka globālās piegādes ķēdes pēc Covid pandēmijas un globālās enerģētikas krīzes ir mainījušās. Tās saīsinās, raugoties no Eiropas. Ir daudz neskaidrību, tāpēc šajā mirklī mūsu uzņēmējiem ir iespējams iekļūt šajās nākotnes piegādes ķēdēs. Vēlāk, kad tās jau būs nostiprinājušās, tad būs daudz grūtāk būt vajadzīgiem un neatsveramiem. Tas ir šī, nākamā un aiznākamā gada jautājums. Tādēļ fokusētāks atbalsts inovācijām, zinot, kāda būs mūsu enerģētikas politika, un iesaistot valsts augstskolas un zinātniskos institūtus, varētu sniegt labākus rezultātus gan ražojošajiem uzņēmumiem, gan enerģētikas nozarei kopumā. Ir ārkārtīgi svarīgi patlaban nenokavēt izšķirošo mirkli.”

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-atklanas-uzruna-energetikas-foruma-vai-latvijai-ir-nepieciešama-ilgtspējiga-latvijas-taut-saimniecibas-interesem-atbilstosa-energetikas-strategija>

Lai apzinātu problēmas, kas kavē zinātnes un tehnoloģiju jomā sasniegto efektīvi izmantot tautsaimniecībā, Valsts prezidents aicināja 2023. gada 20. aprīlī Rīgas pilī rīkot konferenci “Inovāciju pārnese: no idejas uz ekonomikas transformāciju”.

Valsts prezidents atgādināja, ka valsts sekmīgai attīstībai ir nepieciešama mērķtiecīga un konsolidēta politika, kas aptver visus posmus, sākot no zinātnes izgudrojuma līdz produktam tirgū. Eiropas Komisija plāno izveidot

Eiropas Suverenitātes fondu, kas veicinātu kopēju Eiropas projektu finansēšanu stratēģisku tehnoloģiju izstrādei, tāpēc Valsts prezidents uzskata: "Latvijai ir jābūt klātesošanai īstajā mirklī, lai izmantotu šo fondu. Kur mēs šajā visā redzam Latvijas iespējas? Jautājums ir vienkāršs: Vai mēs gribam piedalīties jauno tehnoloģiju radīšanā, kur pasaules attīstītās valstis iet uz priekšu, vai arī mēs samierināsimies ar to, ka būsim tikai šo valstu radīto produktu patērētāji? Mums ir jābūt skaidrai vīzijai, lai mēs būtu priekšgalā. Mums ir jāklūst nepieciešamiem. Mums ir jābūt tādiem, bez kuriem nevar iztikt šo tehnoloģiju attīstībā."

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-uzruna-diskusija-inovaciju-parnese-no-idejas-uz-ekonomikas-transformaciju>

VIZĪTES ZINĀTNISKAJOS INSTITŪTOS

Prezidentūras laikā Valsts prezidents ir regulāri apmeklējis valsts zinātniskos un pētnieciskos institūtus, novērtējot to izcilību un nozīmi izglītības un zinātnes ekosistēmā: Latvijas Universitātes Cietvielu fizikas institūtu (06.03.2020.), Latvijas Organiskās sintēzes institūtu (29.06.2020.), Latvijas Valsts mežzinātnes institūtu "Silava" (22.07.2020.), Latvijas Biomedicīnas un pētījumu studiju centru (31.08.2020.); Valsts zinātnisko institūtu "BIOR" (12.07.2021.); Latvijas Universitātes Literatūras, folkloras un mākslas institūtu (01.04.2022.), Latvijas Universitātes Latvijas Vēstures institūtu (06.06.2022.), Elektronikas un datorzinātņu institūtu (12.07.2022.) un Latvijas Universitātes Atomfizikas un spektroskopijas institūtu (01.03.2023.).

06.03.2020.
Latvijas Universitātes Cietvielu
fizikas institūtā

22.07.2020.
Latvijas Valsts mežzinātnes
institūtā "Silava"

12.07.2021.
Valsts zinātniskajā institūtā
"BIOR"

27. ZAĻAIS KURSS UN DIGITALIZĀCIJA

PAR ZAĻO KURSU

Valsts prezidents uzskata, ka Zaļais kurss un digitalizācija apvienojumā ar zinātnes un inovāciju pārnesi tautsaimniecībā ir nepieciešamais pamats Latvijas tautsaimniecības transformācijai, modernizācijai un straujai attīstībai. Enerģētikas krīze, Latvijai un Eiropai atsakoties no Krievijas energoresursiem pēc tās iebrukuma Ukrainā, ir tikai apstākļi, kas šo transformāciju paātrina:

"Karš Ukrainā ir parādījis, cik ļoti nepieciešams un svarīgs ir bijis mūsu mērķis nodrošināt energoneatkarību un mūsu enerģijas ieguvu balstīt uz atjaunojamiem energoresursiem. Tas pēc būtības ir Eiropas Zaļais kurss. Mēs,

Latvija, iestājamies, lai pēc iespējas ātrāk sarautu visas saites ar Krieviju, jo īpaši attiecībā uz energoatkarību. Mēs, latvieši, vienmēr esam teikuši, ka Eiropa ir gājusi nepareizā virzienā, ka Eiropa bija veicinājusi šo energoatkarību no Krievijas fosilajiem resursiem. Mēs varam būt vieni no pirmajiem, kuri šo kursu maina.”

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-runa-lielas-talkas-diskusija-klimata-parmainas-sabiedribas-iesaistes-nozime>

Nepieciešamo pāreju uz atjaunīgajiem resursiem un reformas tautsaimniecībā Valsts prezidents pieteica starptautiskajos forumos jau 2021. gadā, pirms enerģētikas krīzes:

“Cilvēces nākotne ilgtermiņā ir atkarīga no tā, vai spēsīm mainīt savu dzīvesveidu un padarīt saimniekošanu dabai nekaitīgu. Bieži vien atbalsts klimata programmām paliek gan tikai vārdos. Mums labpatīk domāt par sevi kā tautu, kas ir “zaļa”. Tiesa, lielu daļu savas elektroenerģijas iegūstam no atjaunojamajiem energoresursiem. Neskatoties uz to, mēs redzam, ka centieni aktīvi mazināt atkarību no fosilajiem kurināmajiem sastopas ar jūtamu pretestību. Tādās jomās kā enerģētika, satiksme un lauksaimniecība vēl ir atliku likām darāmā.”

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-uzruna-ano-visparejas-konvencijas-par-klimata-parmainam-konferences-26-sijas-cop26-valstu-un-valdibu-vaditaju-sanaksme-glagova>

Savukārt Trīs jūru samitā, kas 2022. gada vasarā notika Rīgā, uzrunājot dalībvalstu līderus, Valsts prezidents uzsvēra sadarbību visa Baltijas–Melnās–Azovas jūras reģionā:

“Eiropas Savienības ziemeļu–dienvidu ass infrastruktūras vajadzības aizvien vēl ir milzīgas. Biznesa foruma uzdevums ir pilnveidot savas spējas visos trīs sadarbības virzienos – enerģētikā, transportā un digitālajā jomā. Mums ir konkrētāk jāpievēršas mūsu enerģijas starpsavienojumiem. Ja klimata pārmaiņu radītais apdraudējums mums vēl nebija līcis rīkoties gana ātri, Krievijas karš Ukrainā gan to beidzot ir panācis. Transporta maršruti Trīs jūru iniciatīvas reģionā sniedz daudz jaunu iespēju konsolidēt reģionu un veicināt ziemeļu–dienvidu ass attīstību. Arī jaunākās digitālās tehnoloģijas ir vienlīdz svarīgas. Uzticami un droši digitālie savienojumi ir būtiski ne vien mūsu turpmākajai ekonomiskajai izaugsmei, bet arī mūsu drošībai.”

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-uzruna-atklajot-septito-tris-juru-samitu-riga>

21.03.2023. Valsts prezidents Egils Levits kā Lielās talkas patrons tiekas ar projekta koordinatoriem un atbalstītājiem

ANO klimata pārmaiņu konferencē 2022. gada rudenī Valsts prezidents akcentēja:

“Pašreizējā enerģētikas krīze, ko izraisīja Krievijas karš pret Ukrainu, ir vēl viens trauksmes zvans, kas mudina mūs paātrināt transformāciju uz atjaunojamo enerģiju. Zaļie risinājumi ne tikai veicina centienus samazināt klimata pārmaiņas, bet arī nodrošina lielāku energoapgādes drošību.”

Valsts prezidenta Egila Levita uzruna ANO klimata pārmaiņu konferencē COP27

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-uzruna-ano-klimata-parmainu-konference-cop27>

Valsts prezidents ir skarbi kritizējis valdību par laikus neveiktajām reformām:

“Šobrīd valdība trauksmes režīmā strādā pie tā, lai aizstātu Krievijas gāzi. Tas ir pareizi. Bet ir nepiedodami ilgi zaudēts laiks, vilcinot vēja, saules, biomasas un citu alternatīvo resursu izmantošanu valsts energoapgādē. Šie iepriekšējie lēmumi jeb – precīzāk – lēmumu nepieņemšana tagad mūsu enerģētikas krīzi padara vēl smagāku. Tāpat nav pieļaujams, ka vēja parku investoriem jāmaldās birokrātiskos labirintos, jācinās ar administratīviem šķēršļiem, pat jātiesājas, lai varētu ražot mums tik nepieciešamo enerģiju.”

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-uzruna-saeimas-pavasara-nosleguma-sesijas-plenarsede>

Valsts prezidents ir definējis prioritāru uzdevumu jaunajai valdībai:

“Mums ir vajadzīga skaidra, konceptuāla enerģētikas, vides un klimata politika Zaļā kursa ietvaros, kam jābūt nākamās valdības prioritātei. Zaļais kurss ir Latvijas interesēs. Mūsu vitālās interesēs ir nevis līdz pēdējam izmisīgi pretoties šai transformācijai, bet tieši otrādi, būt tās priekšgalā. Priekšgalā Eiropai, jo patlaban visi ir vienādās starta pozīcijās. Un mēs varam būt priekšgalā, ja mēs to gribam un spējam mērķi pārvērst konkrētā politikā. Tādā veidā mēs iegūsim mums nepieciešamo ekonomikas paātrinājumu.”

Valsts prezidenta Egila Levita runa jaunievēlētajās 14. Saeimas pirmajā sēdē

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-runa-jaunieveletas-14-saeimas-pirmaja-sede>

PAR DIGITALIZĀCIJU

Valsts prezidents Egils Levits 2021. gada 3. februārī nosūtīja vēstuli Ministru prezidentam Krišjānim Kariņam, aicinot valdību īstenot pārdomātu un mērķtiecīgu valsts digitālo politiku. Vēstulē raksturojot problēmas – daļas sabiedrības nepietiekamās digitālās prasmes un nepilnības valsts pakalpojumu piedāvājumā un pieejamībā, Valsts prezidents brīdina:

“Tādējādi sabiedrībā iezīmējas digitālā plaisa, kas, iztrūkstot mērķtiecīgai un konsekventai valsts politikai, var vērsties plašumā. Jāapzinās, ka jau tuvākajā nākotnē digitālā plaisa var kļūt par vienu no galvenajiem nevienlīdzības veicinātājiem sabiedrībā. Tā var ne tikai saasināt atšķirības iedzīvotāju labklājības līmenī, mazināt pilsoņu konstruktīvu sadarbību un iesaisti valsts lietās, bet arī vājināt piederības sajūtu valstij, tādējādi apdraudot demokrātijas sekmīgu funkcionēšanu.”

Vēstulē Ministru prezidentam ir arī ieteikti konkrēti darbi, kas būtu jāveic četros rīcībpolitikas virzienos: (1) izglītība un prasmes; (2) digitālie valsts pakalpojumi pielāgoti cilvēkiem; (3) uzticamība un drošība; (4) digitālās politikas pārvaldība.

<https://www.president.lv/lv/media/4775/download?attachment>

Digitālās politikas neesamība ir joma, kas jau 2020. gadā izpelnījās asu Valsts prezidenta kritiku. Uzmanot Saeimas sesiju, Valsts prezidents teica:

“Šodien Latvijas digitālais lauks ir sadrumstalots, to nesaista vienota vīzija, mērķis un darbi. Lai Latvija pārvērstu šīs jaunās tehnoloģijas un digitālās iespējas ilgtermiņa ieguvumos, ir nepieciešama gan vienota valsts politika un rīcība, gan arī – kas ir īpaši svarīgi – kompetenta un rīcībspējīga institūcija šīs politikas īstenošanai.”

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-uzruna-saeimas-pavasara-sesijas-nosleguma-sede>

Valsts prezidents uzskata, ka atpalcības iemesli ir kompleksi:

“57 % Latvijas iedzīvotāju nav digitālo pamatprasmju. Šis rezultāts Eiropas salīdzinājumā tiek vērtēts kā kritisks. Mums ir mazākais informācijas un komunikācijas tehnoloģiju darbinieku skaits proporcijā no nodarbināto kopskaita. Modernā sabiedrībā tā tas nevarētu būt.”

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-saeimas-rudens-sesijas-plenarsedes-atklasanas-runa-2021-gada-2-septembri>

Valsts prezidents:

“Valsts pārvaldes digitalizācijā ir ieguldīti miljoni. Informācija glabājas 180 dažādos digitalizētos reģistros, bet kopīga automatizēta datu lietošana nenotiek. Lai divas vai vairākas valsts iestādes apmainītos ar datiem vai izmantotu viena otras datu bāzi, ir teju nepieciešams veikt izmaiņas likumā. Vēl joprojām pašvaldības sociālajam dienestam nepieciešamos datus vairumā gadījumu apstrādā manuāli. Ir jāpiekrīt Ministru prezidenta kritikai par valsts pārvaldes kolektīvo nespēju izmantot tehnoloģijas savu pienākumu veikšanai – apkopot un analizēt datus, lai sniegtu iedzīvotājiem nepieciešamos pakalpojumus. Tā nedrīkst turpināties.”

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-uzruna-saeimas-pavasara-nosleguma-sesijas-plenarsede>

2023. gada 5. martā Valsts prezidents aicināja ministrus, valsts un privātā sektora pārstāvjus, ekspertus uz diskusiju “Labi pārvaldīta un iedzīvotājiem draudzīga digitāla Latvija”. Atklājot konferenci, Valsts prezidents teica:

“Jo sarežģītākās un jaudīgākas kļūst tehnoloģijas, jo vairāk tās aiziet savas sistēmas loģikā. Tādēļ, jo jaudīgāka un attīstītāka tehnoloģija, jo izvērstākai ir jābūt digitālajai politikai, lai ar to tiktu galā. Digitālajai politikai ir jābūt intensīvākai, regulējošākai, “blīvākai”. Seit gan jāņem vērā, ka arī juristiem ir jābūt inovatīviem. Jo tradicionāli mūsu pieņemto likumu darbība beidzas pie Lietuvas robežas, savukārt digitālās tehnoloģijas iet pāri robežām.

Šai digitālajai politikai ir jānosedz trīs galvenie virzieni. Vispirms cilvēku pasargāšana no tehnoloģiju negatīvajām sekām. Otrkārt, nelietderīgu valsts resursu patēriņa novēršana – tāad tehnoloģijas tehnoloģiju pēc. Tā ir tipiskā inženieru, programmētāju pieeja, kuri grib iet aizvien tālāk, lai uzlabotu programmu. Bet jautājums ir, vai mums tas ir vajadzīgs? Un, treškārt, digitalizācijas iespēju potenciāla izmantošana.”

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-runa-diskusijas-labi-parvaldita-un-iedzivotajam-draudziga-digitala-latvija-atklasan>

11.05.2023.
Ar Eiropas Komisijas priekšsēdētājas izpildvietniecei jautājumos par digitālajam laikmetam gatavu Eiropu Margrēti Vestāgeri

15.02.2023.
Ar Vācijas digitālās infrastruktūras un transporta ministru Folkeru Visingu

Valsts prezidents ir atkārtoti atgādinājis par svarīgiem digitālās politikas mērķiem: izmantot tehniskā progresa sniegtās priekšrocības, bet vienlaikus pasargāt no kaitējuma cilvēku tiesībām un brīvībām. Tāpēc, apzinoties dažādus kibertelpas apdraudējumus, vienlaikus ar tehnoloģiskajām izstrādēm ir aktīvi jāattīsta jauni juridiskie principi:

“Digitālā transformācija nenozīmē naivu visu dzīves jomu digitalizāciju bez sajēgas, bet gan gudru un kritisku – es uzsveru – kritisku digitālo iespēju izvērtēšanu, ņemot vērā visus riskus – ne tikai tehniskos, bet arī sociālos. Tā ietver arī rūpīgu datu aizsardzības politiku, apzinoties, ka tā saucamie lielle dati kombinācijā ar mākslīgo intelektu kļūst par cilvēku izsekošanas un manipulācijas sistēmu, kas beigu beigās var apdraudēt brīvību un demokrātiju.”

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-uzruna-saeimas-pavasara-sesijas-nosleguma-sede>

“(..) tas vairs nav jautājums tikai par privātumu, bet par demokrātiju. Piemēram, nesin Latvijā bija sūdzības par interneta cenzūru Facebook. Tā, protams, nav neitrāla cenzūra. Līdz šim šādu gadījumus izšķīra tiesa. Tā tas nav ar interneta cenzūru. Un šeit no cilvēktiesību un demokrātijas viedokļa mēs redzam regresu – cenzori cenzē sabiedrisko domu. Un tie nebūt nav Latvijas cenzori.”

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-runu-diskusijas-labi-parvaldita-un-iedzivotajam-draudziga-digitala-latvija-atklasana>

“Pēdējos gados izstrādātie tehniskie jaunievedumi ļauj izmantot pasaules mēroga sociālos tīklus, lai ar smalkāku mākslīgā intelekta programmu palīdzību daudz precīzāk vadītu un ietekmētu cilvēka uzskatus un rīcību. Briesmās ir nonākusi mūsu personīgā autonomija, cilvēka brīvā griba. Viena no galvenajām problēmām, pie kuras risināšanas cilvēcei nāksies strādāt nākamajās desmitgadēs, ir: kurš pieņems lēmumus – cilvēks vai mākslīgā intelekta iekārta? Uzskatu, ka tuvākajā perspektīvā tiesību zinātniekiem nāksies savus pūliņus koncentrēt, lai pasargātu cilvēka intelektuālo autonomiju, un atbildes būs jārod tuvāko desmitgažu laikā.”

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-uzruna-konferences-rigas-dialogi-2021-atklasana>

DATORS IKVIENAM BĒRŅAM

Konkrēts solis skolu digitālajā modernizācijā ir Valsts prezidenta kancelejas iniciētais un Valsts prezidenta pārraudzītais projekts “Dators ikvienam bērnam”.

2021. gada 14. maijā Rīgas pilī Valsts prezidents Egils Levits, izglītības un zinātnes ministre Ilga Šuplinska, vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs Artūrs Toms Plešs, finanšu ministrs Jānis Reirs, Saeimas Izglītības, kultūras un zinātnes komisijas priekšsēdētājs Arvils Ašeradens un Latvijas Pašvaldību savienības priekšsēdis Gints Kaminskis parakstīja sadarbības memorandu “Dators ikvienam bērnam”.

Pirms Memoranda parakstīšanas Valsts prezidents uzsvēra: “(..) šis memorands ir apņemšanās kopīgiem spēkiem izveidot sistēmu, kur visiem bērniem un skolotājiem, kuriem tas nepieciešams, būtu savs dators”.

<https://www.president.lv/lv/rigas-pili-paraksta-sadarbibas-memorandu-dators-ikvienam-bernam>

<https://www.president.lv/lv/media/90946/download>

2022. gada septembrī šī projekta ietvaros skolām tika iegādāti pirmie 25 tūkstoši datori.

<https://lvportals.lv/dienaskartiba/348566-valsts-prezidents-projektam-dators-ikvienam-bernam-ir-strategiska-nozime-2023>

28. VIZĪTES UZŅĒMUMOS

Prezidentūras laikā Valsts prezidents ir apmeklējis dažādu nozaru uzņēmumus: bioloģisko zemnieku saimniecību "Pumpuri" Ipiķu pagastā (30.09.2019.), graudkopības saimniecību un graudaugu produkcijas ražotāju "Kotiņi" Balvu novada Šķilbēnu pagastā (09.01.2020.), "airBaltic Training" Pilotu akadēmiju Liepājā (12.03.2020.), ZS "Riekstiņi" un ZS "Amatnieki" Baltinavā (15.06.2020.), bioloģisko zemnieku saimniecību "Liepas" Aknīstē (10.07.2020.), Kables muižas vīna darītavu Kuldīgas novadā (28.07.2020.), Piebalgas porcelāna fabriku, sveču ražotni "Gardenia Eco" un kosmētikas ražotni SIA "Apimi" Vecpiebalgā (25.08.2020.), aitikopības saimniecību "Mežvieķi" Jaunpiebalgā 25.08.2020., ēdināšanas uzņēmumu "Ausmeņa kebabs" Rēzeknē (25.09.2020.), keramikas darbnīcu "Laima Ceramics" Bauskas novada Svitenē (12.10.2020.), koka ēku ražotāju "Pavasars" Smiltenes novadā (27.10.2020.), sociālo uzņēmumu "Sonido" (23.07.2021.), apdrukas un šūšanas ārpakalpojumu uzņēmumu "Printful" (09.08.2021.), optiskās šķiedras ražotni SIA "Light Guide Optics International" Līvānos (14.08.2021.), Tukuma novada Īrlavas pagasta bioloģisko zemnieku saimniecību "Karotītes" (18.08.2021.), tekstilizstrādājumu ražošanas uzņēmumu SIA "M.P. Socks" Tukuma novadā (18.08.2021.), augsto tehnoloģiju uzņēmumus "HansaMatrix" un "Lightspace Technologies" (20.07.2021.), interneta maršrutētāju izstrādes, programmatūras un ražošanas uzņēmumu SIA "Mikrotikls" (07.10.2023.), stereotaktiskās radioķirurģijas centru "Sigulda" (19.01.2022.), sociālo uzņēmumu "Visi Var" Siguldā (19.01.2022.), apģērbu ražotni "Pienalote" un rotkaļu darbnīcu "Baltu Rotas" Siguldas Jaunās pils radošajā kvartālā Siguldā (19.01.2022.), graudkopības saimniecību un maizes ceptuvi "Ķelmēni" Gulbenes novadā (02.03.2022.), Francijas telekomunikāciju kompānijas meitasuzņēmuma SIA "Axon Cable" rūpnīcu Daugavpilī (05.04.2022.), kokapstrādes uzņēmumu ZS "Lūsēni" Ludzas novadā (27.04.2022.), SIA "Valmiermuižas alus" un ugunsdzēsības aparātu ražošanas uzņēmumu SIA "Valpro" Valmieras novadā (06.05.2022.), SIA "Schwenk Latvija" būvmateriālu ražotni un ģimenes uzņēmumu "BeeBite" Saldus novadā (27.09.2022.), koka durvju ražotni SIA "Brodoor", akustisko paneļu uzņēmumu SIA "Aija Audio" Jēkabpilī, pilna cikla būvniecības uzņēmumu SIA "Jēkabpils PMK" (18.10.2022.), pārtikas ražošanas uzņēmumu AS "Dobeles Dzirnnavnieks" (02.11.2022.), Pļaviņu HES un izglītības uzņēmumu "Lielvārds" (23.01.2023.), vīnkopības un dabisko pļavu atjaunošanas saimniecību "Drubazas" Sabilē (20.02.2023.), pārtikas izejvielu ražošanas uzņēmumu SIA "Aloja-Starkelsen" Limbažu novadā (07.03.2023.), elektronikas ražošanas uzņēmumu SIA "Volburg" Salaspils novadā (18.04.2023.), atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumu SIA "Getliņi EKO" Ropažu novadā (18.04.2023.).

VI VALSTS PREZIDENTA DZĪVESBIEDRES ANDRAS LEVITES PAVEIKTAIS

29. VESELS CILVĒKS SOLIDĀRĀ SABIEDRĪBĀ

Ņemot vērā profesionālo darbību ginekoloģijā un dzemdniecībā, Valsts prezidenta dzīvesbiedre Andra Levite no 2019. līdz 2023. gadam Latvijā un starptautiski, savā sabiedriskajā darbībā atbalstot Valsts prezidenta darbību, ir aktualizējusi solidarai, veselīgai sabiedrībai svarīgus jautājumus – medicīnas kvalitāte un attīstība, sievietes un bērna veselība, sieviešu iespēju un līdztiesības veicināšana, iekļaujoša, zaļa un pieejama vide. Tāpat īpaši ciešas saites A. Levitei izveidojās ar Ukrainas prezidenta dzīvesbiedri Olenu Zelensku, apmeklējot kara skarto Ukrainu un iesaistoties daudzās Ukrainas atbalsta aktivitātēs.

MEDICĪNĀ JĀNOVĒRTĒ PROFESIONĀLS DARBS UN JĀIETLĪDZI LAIKAM

Izrādot cieņu un atbalstu medicīnas māsām, Andra Levite ir vienmēr izcēlusi viņu ieguldījumu veselības sistēmā, kā arī veicinājusi atbalsta iespējas medicīnas personālam apgūt jaunākās tehnoloģijas nozarē:

“Ar katru gadu medicīniskās procedūras un manipulācijas, ārstēšanas iespējas un ārstēšanas rīki kļūst sarežģītāki. Lai pacientam droši uzstādītu diagnozi un sniegtu piemērotu terapiju, ir nepieciešama medicīniskā personāla komanda. Un šajā komandā medicīnas māsas ir neatņemama sastāvdaļa. Bez viņām darbs slimnīcās, poliklīnikās, ārstu praksēs apstātos.”

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidents-ar-kundzi-godina-medicinas-masas>

Tāpat aktualizējot jauno ārstu vajadzības, A. Levite ir uzsvērusi, ka “jaunajiem ārstiem ar mūsdienu medicīnas sasniegumiem atbilstošām zināšanām, “svaigo” domāšanu un drosmi pieder nākotne cilvēkiem draudzīgā veselības sistēmā”.

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-dzivesbiedres-andras-levites-uzruna-svinigaja-ceremonija-gada-balva-medicina-2019>

Nevalstiskās organizācijas “Riga TechGirls” programmas veselības aprūpes speciālistiem “Cilvēciņi par tehnoloģijām” atklāšanā A. Levite uzsvēra, ka nākotnes inovāciju potenciāls ir nozīmīgs veselības nozarē. “Izmantojot digitālos risinājumus, iespējams pilnveidot daudz ārstniecības procesu – gan diagnostikā, gan terapijā, kā arī pievērst uzmanību iedzīvotāju izglītībai par veselību un – galvenokārt – par slimību prevenciju.”

<https://www.president.lv/lv/jaunums/andras-levites-uzruna-riga-techgirls-programmas-veselibas-aprupes-specialistiem-cilvecigi-par-tehnologijam-atklasana>

Ārvalstu vizītēs Slovēnijā, Izraēlā, Ukrainā, ANO Ņujorkā, Horvātijā, “EXPO 2020 DUBAI” Dubajā Andra Levite ir atbalstījusi sadarbības projektu tapšanu ar Latviju medicīnas tehnoloģiju un bērnu veselības aprūpes jomā.

09.08.2022. "Rīga TechGirls" programmas "Iepazīsti tehnoloģijas" jaunās sezonas atklāšanā

SIEVIETES LĪDZTIESĪGĀS IESPĒJAS LABĀKAI DZĪVES KVALITĀTEI

A. Levīte Latvijā un starptautiski ir akcentējusi dzimumu līdztiesības un sieviešu iespēju tematiku. ANO Ģenerālās asamblejas laikā A. Levīte ar "UN Women" vadītāju pārrunāja dzimumu līdztiesības un sieviešu reproduktīvās veselības aktualitātes Latvijā.

"EXPO 2020 DUBAI" laikā A. Levīte atbalstīja pirmo sieviešu tiesību atbalstam veltīto paviljonu EXPO izstāžu vēsturē "WOMEN'S pavillion".

A. Levīte ar pārliecību vienmēr uzsvērusi arī jaunu zināšanu un labas izglītības nozīmi sievietēm savas dzīves "apdrošināšanai".

"Meitenēm un sievietēm laba izglītība var attīstīties par dzīves apdrošinājumu. Viņām jāorientējas uz labāk atalgotām profesijām, kas ar šodienas pieredzi tomēr nozīmē samērā drošu darba piedāvājumu arī nākotnē. STEM priekšmeti un IT nozare pieder pie labākajiem piedāvājumiem. Ar IT nozares popularizēšanu jūs vienlaikus arī palīdzat sievietes un meitenes pasargāt no vardarbības ģimenē."

<https://www.president.lv/lv/jaunums/andras-levites-uzruna-riga-techgirls-tiessaistes-konferences-digitala-ekonomika-un-it-prasmes-izeja-no-covid-19-krizes-atklasana>

BĒRNU UN PUSAUDŽU VESELĪBA DZĪVOTSPĒJĪGAI VALSTIJ

A. Levīte ir uzsvērusi koordinētas demogrāfijas politikas nozīmi Latvijas attīstībai. Rīgas Dzemdību nama 75 gadu jubilejai veltītajā pasākumā Latvijas Nacionālajā bibliotēkā A. Levīte atzīmēja, ka demogrāfijas jautājumi Latvijai un daudzām citām Eiropas valstīm kļūst arvien būtiskāki: "Demogrāfijas jautājums Latvijai, kā arī daudzām citām Eiropas valstīm ir kļuvis degošs. Lai ļaudīm dzimtu bērni vienmēr, ir vajadzīgs valsts atbalsts. Ir vajadzīgs atbildīgs cilvēks, kurš koordinē darbību starp dažādām ministrijām, tostarp veselības, izglītības, labklājības un vides. Šķietami visām ministrijām, lai būtu vislabvēlīgākais rezultāts bērnam. Bet īpaši nozīmīga ir bērniem labvēlīgi noskaņota sabiedriskā doma, cilvēku dzīves stils un patiesa mīlestība no vecākiem, radiem un tuviniekiem."

<https://www.president.lv/lv/jaunums/andra-levite-demografijas-jautajumi-latvijai-un-daudzam-citam-eiropas-valstim-klust-arvien-butiskaki>

Tāpat kā viens no aspektiem demogrāfijas veicināšanas jomā minams A. Levītes atbalsts idejai par iespējamo valsts iesaisti reproduktīvo audu saglabāšanā bērniem ar onkoloģiskām saslimšanām un rīcību efektīvākai dzemdes kakla vēža ierobežošanai Latvijā.

<https://www.president.lv/lv/jaunums/andra-levite-ar-veselibas-ministri-par-runa-iespejamo-valsts-atbalstu-reproduktivo-audu-saglabasana-berniem-ar-onkologiskam-saslimsanam>

A. Levīte ir pievērsusi sabiedrības uzmanību tam, cik būtiska valsts nākotnei ir bērnu un jauniešu mentālā veselība, tāpēc ir atbalstījusi Bērnu un jauniešu psihiskās veselības centra iekārtošanu Bērnu Klīniskās universitātes slimnīcā, portāla www.veselapasaule.lv tapšanu, kā arī runājusi vairākās šim tematam veltītās konferencēs.

“Bērni un pusaudži ir katras valsts nākotne. No viņu fiziskās un mentālās veselības būs atkarīgs, cik dzīvotspējīga būs valsts.”

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-dzivesbiedres-andras-levites-uzruna-tiessaistes-konference-bernu-un-pusaudzu-mentala-veseliba>

Aicinot uz solidāru attieksmi pret visu bērnu iespējām dzīvot pilnvērtīgu dzīvi, A. Levīte ir uzsvērusi vides pieejamības un iekļaujošas sabiedrības nozīmi. Sociālās aprūpes centra “Rīga” 100. gadskārtai veltītajā diskusijā A. Levīte atzīmēja, ka “nākotnes aprūpes centram jābūt vietai, kas nav izolēta no apkārtējās sabiedrības. Tai jābūt vietai ar atvērtām durvīm tās iemītniekiem un viesiem, kas aicina uz mijiedarbi ar visdažādākajiem cilvēkiem, svētkiem un notikumiem”.

<https://lvportals.lv/dienaskartiba/347226-andras-levites-uzruna-diskusija-berni-a-r-smagiem-funkcionaliem-traucejumiem-aprupes-institucija-kurp-dodamies-2022>

28.11.2019. Rīgas Dzemdību nama apmeklējums

14.12.2021. Grāmatas “Palīgs bērnu ar autisma spektra traucējumiem, UDHS vai Tureta sindromu audzinātājiem” atvēršanas pasākumā

20.05.2023. Andra Levīte un Nils Sakss Konstantinovs 1. Latvijas Pusaudžu veselības konferencē “Pusaudzis. Veselība. Risinājumi.”

LABA VIDES PIEEJAMĪBA IR IEKĻAUJOŠAS SABIEDRĪBAS PAZĪME

Gan tiekoties ar cilvēku ar īpašām vajadzībām nevalstiskajām organizācijām, gan iesaistoties dažādās aktivitātēs, A. Levīte paudusi nepārprotamu atbalstu tam, ka sabiedrības attieksmei ir jāmainās, dodot dažādiem cilvēkiem iespējas pilnvērtīgai pašizpaušmei. Vides pieejamība cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, atbalsts paralimpiskajam sportam – sportistu startiem starptautiski, sporta aktivitātēm personām ar kustību traucējumiem un invaliditāti, citu valstu pieredzes pārņemšana, topošā Paralimpiskā centra vietas sakopšana – ir bijuši svarīgi A. Levītes sabiedriskajā dienaskārtībā.

LATVIJA IR KOPĀ AR UKRAINU

Ciešs kontakts Andrai Levitei ir izveidojies ar Ukrainas prezidenta dzīvesbiedri Olenu Zelensku. Balstoties savā ārstes pieredzē, A. Levite ir virzījusi ar Ukrainas karavīru, sieviešu un bērnu veselības atgūšanu saistītus projektus. Atsaucoties O. Zelenskas aicinājumam, A. Levite ir runājusi par veselības aprūpes jautājumiem O. Zelenskas rīkotajos dzīvesbiedru samitos Kijivā. Tāpat A. Levite ir uzsvērusi, cik būtiski ir palīdzēt karā cietušajiem atgūt mentālo veselību, lai pārvarētu traumas, pārdzīvotos Krievijas kara noziegumus, tostarp seksuālo vardarbību.

“Upuri ir pelnījuši taisnīgumu, un upuriem nav jākaunas par to, ko viņiem nācies piedzīvot. Savukārt vainīgajiem ir patiesi jābaidās no taisnīguma un soda, kas viņiem pienākas.”

<https://www.president.lv/lv/jaunums/andra-levite-ukrainas-cilvekiem-kuri-ir-kara-noziegumu-upuri-pienakas-taisnigums-un-krievijas-kara-noziedzniekiem-pienakas-sods>

28.04.2023. Andra Levite Rīgas pilī uzņēma Ukrainas slimnīcas “Ohmatdyt” pacientus, viņu vecākus un slimnīcas speciālistus, kuri piedalās Bērnu slimnīcas fonda rīkotajā nometnē

A. Levite vairākkārt ir tikusies ar Ukrainas bērniem, viņu vecākiem un medicīnas darbiniekiem, kuri iziet rehabilitāciju Latvijā, atgūstoties no piedzīvotā. Viņa ir veicinājusi Latvijas un Ukrainas ķirurģu darba pieredzes apmaiņu kara medicīnas jomā.

A. Levite ir atbalstījusi O. Zelenskas rosinātās bilingvālās latviešu–ukraiņu ilustrētās ābece izdošanu, iesaistījusies Ukrainas palīdzības ziedojumu un brīvprātīgā darba akcijās, uzsverot visas Latvijas sabiedrības nelokāmo atbalstu Ukrainai un tās uzvarai karā.

“Latvija – no valdības līdz uzņēmējiem un pilsoniskajai sabiedrībai – ir kopā ar Ukrainu šodien, rīt un noteikti arī pēc Ukrainas uzvaras šajā brutālajā karā. Latvija ir gatava iesaistīties Ukrainas atjaunošanas procesā.”

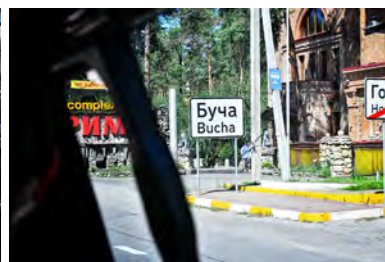
<https://www.president.lv/lv/jaunums/andra-levite-latvija-ir-gatava-iesaistities-ukrainas-atjaunosanas-procesa>

23.07.2022.
Kijivā Ukrainas prezidenta Volodimira Zelenska dzīvesbiedres Olenas Zelenskas rīkotajā samītā “Ukraina un pasaule: Nākotni atjaunojam kopā”

23.07.2022.
Ar Lietuvas prezidenta kundzi Diānu Nausēdieni Bučā samita “Ukraina un pasaule: Nākotni atjaunojam kopā” ietvaros

30. ANDRAS LEVITES PATRONĀŽAS

RĪGAS DZEMDĪBU NAMS

Ņemot vērā, ka A. Levite ir ārste ginekoloģe, viena no viņas sabiedriskās darbības prioritātēm ir medicīnas joma. Kopš 2019. gada A. Levite ir Rīgas Dzemdību nama fonda patronese. A. Levite ir piedalījusies vairākos Rīgas Dzemdību nama rīkotajos pasākumos. Piemēram, 2020. gada 12. jūnijā A. Levite, viesojoties Rīgas Dzemdību namā, kopā ar Dzemdību nama fonda vadību Rīgas Dzemdību nama Intensīvās terapijas nodaļai pasniedza dāvinājumu – ierīci, ar kuras palīdzību jaundzimušajiem var izmērīt oglekļa dioksīda un skābekļa daudzumu asinīs bez nepieciešamības veikt dūrienu un ņemt asins analīzes.

“Rīgas Dzemdību nams ir stūrakmens Latvijas demogrāfijai. Šeit tiešā nozīmē sākas Latvijas nākotne.”

<https://www.president.lv/lv/jaunums/andra-levite-rigas-dzemdibu-nams-ir-sturakmens-latvijas-demografijai>

PARALIMPISKĀ KUSTĪBA

Lai atbalstītu paralimpiskās kustības attīstību Latvijā, Andra Levite kļuva par paralimpiskās kustības patronesi. A. Levite ir vairākkārt pārrunājusi kustībai būtiskos jautājumus ar nevalstiskajām organizācijām, tikusies ar bērniem un jauniešiem parasporta treniņnodarbībās, sarunā ar starptautiskiem Paralimpiskās komitejas pārstāvjiem – vadītāju Endrjū Pārsonu, Itālijas Paralimpiskās komitejas prezidentu Luku Pankalli – pārrunājusi labās prakses principus un metodes, to īstenošanas iespējas Latvijā.

Dažādos līmeņos A. Levite arī atbalstījusi ideju par Paralimpiskā sporta centra būvniecību, īpaši uzsverot ideju par naktsmītnēm, kas ļoti atvieglotu sportistu treniņus un viņu ģimeņu, asistentu uzturēšanos centrā šajā laikā. Kopā ar Valsts prezidentu un Valsts prezidenta kancelejas darbiniekiem A. Levite Lielajā talkā attīrīja topošā Paralimpiskā sporta centra atrašanās vietu. Tāpat ar lielu sirsnību viņa ir sekojusi līdzī paralimpiešu startiem paralimpiskajās spēlēs gan klātienē, gan attālināti.

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidents-un-andra-levites-kundze-sak-a-paldies-latvijas-izlases-sportistiem-ziemas-olimpiskajās-un-paralimpiskajās-speles>

26.08.2020. Andra Levite kā paralimpiskās kustības patronese apmeklēja bērnu un jauniešu parasporta nodarbību

02.06.2023. Paralimpiskās sportošanas svētkos "Parasporta dienas" Siguldā

06.02.2023. Valsts prezidents Egils Levits un Andra Levite tiekas ar Starptautiskās Paralimpiskās komitejas vadītāju Endrjū Pārsonu un Latvijas Paralimpiskās komitejas vadību

RIGA TECHGIRLS

Andra Levite ir nevalstiskās organizācijas "Riga TechGirls" patronese un aktīvi iesaistās organizācijas rīkotajos starptautiskajos un Latvijas mēroga pasākumos, mudinot sievietes aktīvāk izvēlēties karjeru ĪKT nozarē. A. Levite ir iepazīstinājusi vairāku valstu prezidentu – tostarp Vācijas un Igaunijas – dzīvesbiedres ar "Riga TechGirls" veikumu un starptautiskās sadarbības iespējām.

Tāpat A. Levite ir aicinājusi mediķus aktīvi izmantot jaunākās tehnoloģijas nozarē un iegūt jaunas zināšanas. Mudinot citus mācīties, A. Levite arī pati ir kļuvusi par programmas veselības aprūpes speciālistiem "Cilvēcīgi par tehnoloģijām" dalībnieci, akcentējot nākotnes inovāciju potenciālu veselības nozarei.

<https://www.president.lv/lv/jaunums/andras-levites-uzruna-riga-techgirls-programmas-veselibas-aprupes-specialistiem-cilvecigi-par-tehnologijam-atklasana>

MEKLĒJAM SIRDSMĀSU

Novērtējot nozīmīgo medmāsu darbu, Andra Levite kļuva par akcijas "Meklējam sirdsmāsu" patronesi, vairākus gadus akcijas atkāšanas pasākumos, kā arī kopā ar Valsts prezidentu Egilu Levitu noslēguma pasākumā Rīgas pilī godinot māsas, kuras saņēmušas visaugstāko pacientu novērtējumu. A. Levite vienmēr pievēršusi sabiedrības uzmanību medicīnas māsu nozīmīgajam darbam medicīniskā personāla komandā.